

**RADA
PRO ROZHLASOVÉ A TELEVIZNÍ
VYSÍLÁNÍ**

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

Škrétkova 44/6, 120 00 Praha 2

Tel.: + 420 274 813 830 / Fax: + 420 274 810 885

www.rrtv.cz

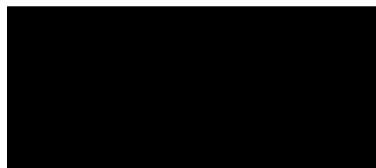
Jedn. identifikátor 527143-RRTV

Naše č. j. RRTV/1142/2023-
beh

Sp. zn. RRTV/2023/104/beh

Vyřizuje: Analytický odbor

Datum, místo 24. ledna 2023, Praha

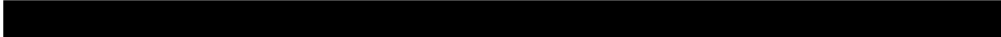
I. Rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informace

II. Poskytnutí informace

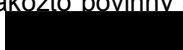
I.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) zřízená zákonem č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.) jakožto povinný subjekt podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen zákon č. 106/1999 Sb.), podle ustanovení § 11 odst. 2 písm. c) a ustanovení § 15 odst. 1 a 2 zákona č. 106/1999 Sb., prostřednictvím předsedy Rady v souladu s čl. 2 odst. 2 Jednacího řádu Rady,

částečně odmítá

žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., ze dne 23. ledna 2023, doručené Radě téhož dne, a to v prvním bodě žádosti, týkající se poskytnutí kopie podání (oznámení o přestupku) ve věci pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí ze dne 13. října 2022; konkrétně v části tohoto oznámení označené jako Příloha č. 1, Příloha č. 17 a Příloha č. 20, neboť poskytnutím těchto informací by byla porušena ochrana práv třetích osob k předmětu práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským.

II.

Rada jakožto povinný subjekt podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., v ostatních bodech žádosti o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., ze dne 23. ledna 2023,

vyhovuje.

Odůvodnění:

Rada zřízená zákonem č. 231/2001 Sb., jakožto povinný subjekt podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., obdržela dne 23. ledna 2023 žádost o poskytnutí informace v souvislosti s pořadem Infiltrace: Obchod s nadějí odvysílaného dne 12. dubna 2021 na programu ČT1. Konkrétně požadujete zaslání kopií následujících dokumentů:

- podání (oznámení o přestupku) ve věci předmětného pořadu ze dne 13. října 2022, ve znění jeho doplnění ze dne 11. listopadu 2022, a to včetně všech příloh;
- usnesení o odložení ve věci možného přestupku spáchaného odvysíláním předmětného pořadu, které Rada přijala na svém 20. zasedání konaném dne 20. prosince 2022;
- zprávu veřejného ochránce práv o šetření ve věci předmětného pořadu, se kterou se Rada seznámila na svém 17. zasedání konaném dne 1. listopadu 2022;
- odpověď Rady na zprávu veřejného ochránce práv o šetření ve věci předmětného pořadu, kterou Rada schválila na svém 17. zasedání konaném dne 1. listopadu 2022;
- a případně dále veškeré další dokumenty, které ve věci pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí byly Radě ze strany veřejného ochránce práv doručeny, a rovněž veškeré dokumenty, které veřejnému ochránci práv zaslala v této věci Rada, a to s výjimkou dokumentů, které byly České televizi poskytnuty Radou dne 24. května 2022.

Dle ustanovení § 11 odst. 2 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, pokud by tím byla porušena ochrana práv třetích osob k předmětu práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským.

Dle ustanovení § 15 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., pokud nebylo žádosti vyhověno z důvodů ochrany obchodního tajemství podle § 9 nebo ochrany práv třetích osob k předmětu práva autorského podle § 11 odst. 2 písm. c), musí být v odůvodnění rozhodnutí uvedeno, kdo vykonává právo k tomuto obchodnímu tajemství nebo kdo vykonává majetková práva k tomuto předmětu ochrany práva autorského, je-li tato osoba povinnému subjektu známa.

Na základě ustanovení § 11 odst. 2 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., Vám Rada není oprávněna poskytnout kopii dokumentu tvořícího Přílohu č. 1 oznámení o přestupku ze dne 13. října 2022 (audiovizuální záznam pořadu Infiltrace jak údajně měl být odvysílán, jak byl odvysílán a upoutávky na pořad), dokumentu tvořícího Přílohu č. 17 oznámení o přestupku ze dne 13. října 2022 (audiovizuální záznam tiskové konference Odborné společnosti praktických dětských lékařů JEP ze dne 3. června 2021) a Přílohu č. 20 oznámení o přestupku (audiovizuální záznam rozhovoru Šárky Maixnerové pro DVTV), neboť poskytnutím těchto informací by byla porušena ochrana práv třetích osob k předmětu práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským. Rada není držitelem autorských práv k uvedeným záznamům a není jí známo, kdo vykonává majetková práva k tomuto předmětu ochrany práva autorského.

V ostatním Rada Vaší žádosti vyhověla a požadované dokumenty Vám zasílá v příloze.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze v souladu s ustanovením § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, podat žalobu k Městskému soudu v Praze ve lhůtě dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí.

Ing. arch. Václav Menci
 předseda Rady
 pro rozhlasové a televizní vysílání
 elektronicky podepsáno

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
HARTMANN, JELÍNEK,
FRÁŇA A PARTNEŘI, S.R.O.

Hradec Králové, 500 03
Malé náměstí 124
Tel: +420 495 534 081
E-mail: recepcchk@hjf.cz
www.hjf.cz

Praha 8, 186 00
Sokolovská 5/49
Tel: +420 225 000 400
E-mail: recepcpha@hjf.cz
www.hjf.cz

Náchod, 547 01
Masarykovo nám. 69
Tel: +420 491 427 148
E-mail: recepcnachod@hjf.cz
www.hjf.cz

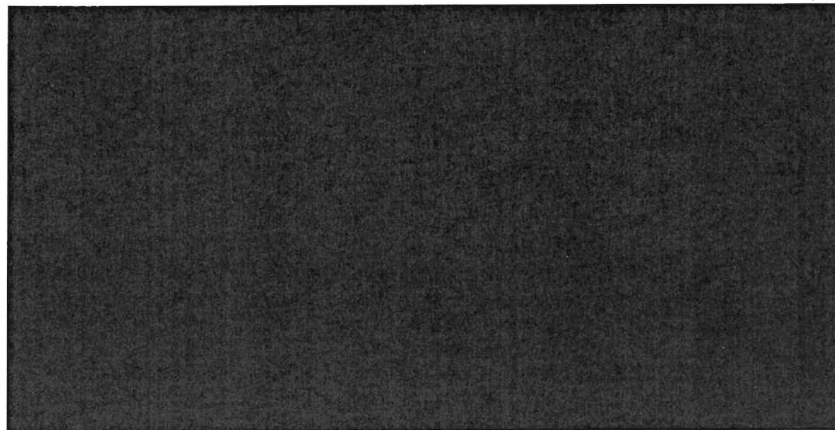
PARTNEŘI
JUDr. Jiří Hartmann
JUDr. Pavel Fráňa, Ph.D.
JUDr. Jan Malý
JUDr. Ondřej Moravec, Ph.D.
JUDr. Andrea Vejberová, Ph.D.
JUDr. Jiří Janča
Martin Koudele
Michal Skudrna

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

Škrétova 44/6
120 00 Praha 2

V Hradci Králové dne 12. října 2022

Oznamovatelé:

všichni právně zast.

JUDr. Ondřejem Moravcem, Ph.D., advokátem ev. č. ČAK 12388

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.,
se sídlem Malé náměstí 124, Hradec Králové, PSČ: 500 03
ID datové schránky: 78wguq2

Provozovatel:

Česká televize

IČO: 000 27 383, sídlem Kavčí hory, Praha 4, PSČ: 140 70

PODNĚT K ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ PRO PORUŠENÍ POVINNOSTI PROVOZOVATELE TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ

Datovou schránkou

1. Podáním ze dne 3.5.2021 oznamovatelé navrhnují Radě pro rozhlasové a televizní vysílání zahájení řízení v souvislosti s odvysíláním pořadu Infiltrace – obchod s nadějí. Dle sdělení Rady pro rozhlasové a televizní vysílání Rada neshledala důvody k zahájení řízení.
2. Oznamovatelé tímto svůj podnět doplňují, když předkládají stížnost, kterou jejich jménem podal předseda volebního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR pan Aleš Juchelka.
3. Touto cestou reagují na vyjádření České televize právě v reakci na svou stížnost k Radě pro rozhlasové a televizní vysílání. Dále rodiče upozorňují na dlouhodobý spor o legislativní úpravu péče o autistické děti (vedoucí jak jinak k úhradě ze zdravotního pojištění), který ovlivňuje jednoznačně vyznění daného pořadu a kde se tvůrci pořadu a Česká televize přiklonili bezprecedentně na jednu stranu daného sporu, aniž by divákovi toto lobbistické pozadí bylo v rámci daného pořadu odhaleno. Toto lobbistické pozadí je patrně důvodem, proč do dnešního dne byli ignorováni všichni skuteční odborníci na danou terapeutickou metodu, případně na existující posudek odborníka na ABA terapii před odvysíláním nebyl brán zřetel.
4. S ohledem na uvedené skutečnosti, jakož i s ohledem na dosud probíhající šetření veřejného ochránce práv v této věci oznamovatelé žádají, aby Rada pro rozhlasové a televizní vysílání přehodnotila své stanovisko a zahájila s Českou televizí správní řízení, neboť **v jí odvysílaném pořadu nebylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti.**
5. Dokumenty tvořící přílohu tohoto podání předkládají oznamovatelé v elektronické podobě cestou podatelny Rady pro rozhlasové a televizní vysílání.

za oznamovatele

JUDr. Ondřej Moravec, Ph.D., advokát

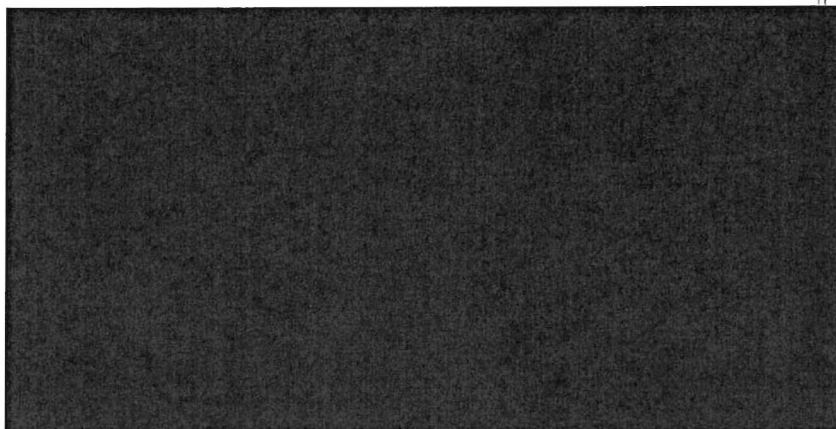

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
Škrétkova 44/6
120 00 Praha 2

V Hradci Králové dne 5. října 2022

Oznamovatelé:

všichni právně zast.

JUDr. Ondřejem Moravcem, Ph.D., advokátem ev. č. ČAK 12388
Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.,
se sídlem Malé náměstí 124, Hradec Králové, PSČ: 500 03
ID datové schránky: 78wguq2

Provozovatel:

Česká televize

IČO: 000 27 383, sídlem Kavčí hory, Praha 4, PSČ: 140 70

**PODNĚT K ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ PRO PORUŠENÍ POVINNOSTI
PROVOZOVATELE TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ**

Datovou schránkou

ÚŘAD RADY		1
pro rozhlasové a televizní vysílání		
Jednoznačný identifikátor		RRTV - 541490
DOŠLO DNE:	11 -11- 2022	
Číslo jednací	RRTV/	1354912022-030
Počet listů:	4	Počet příloh: 1
Sečet listů příloh:		
Druh příloh:	1x DVD	

poslán

V souladu s podáním ze dne 5.10.2022 učiněným prostřednictvím datové schránky přikládáme cestou podatelny avizovaný nosič s dokumenty tvořící přílohu našeho podání.

za oznamovatele

JUDr. Ondřej Moravec, Ph.D., advokát

Přicházíme se stížností Radě České televize, tedy orgánu, který uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu nad Českou televizí a dohlíží nad plněním jejích zákonných povinností. Máme totiž za to, že došlo jak k porušení zákonné povinnosti České televize poskytovat objektivní, ověřené, ve svém celku vyvážené a všestranné informace, tak k porušení Kodexu České televize.

1. Dotčení rodiče

Jsme skupina rodičů dětí s poruchou autistického spektra (PAS). Jak možná víte, v České republice je velmi komplikované pro dítě s touto diagnózou zajistit soustavnou odbornou péči. My jsme ji před časem našli v pražském středisku pro děti s poruchami autistického spektra ABA Centrum, kde se o naše děti starala velmi zkušená terapeutka s psychologickým vzděláním, paní Katrin Telín. Její přístup, empatie i výsledky (které lze doložit pokrokem, které děti pod jejím vedením udělaly a jsou zdokumentovány pravidelnými nezávislými vyšetřeními, viz Příloha 10 tohoto dokumentu) nás přesvědčily o tom, že k ní můžeme mít naprostou důvěru. Mimochodem, byla to právě paní Telín, kterou Česká televize v minulosti v pořadu "Cesta z pasti autismu" představila jako příklad dobré péče o děti s PAS. Když tedy paní Telín koncem roku 2019 z ABA Centra odcházela a nebylo jasné, zda bude dané centrum dostatečně personálně zajištěné, aby o tyto děti mohlo i dále kvalitně pečovat, stáli jsme před problémem. Jak zajistit, aby paní Telín mohla (společně s dalšími odborníky) v práci s jejich dětmi pokračovat?

V té chvíli se rozhodli dát dohromady občanské sdružení, pod jehož hlavičkou by tato práce mohla pokračovat. 4. února 2020 proto založili zapsaný spolek *ABAWay*. Během několika týdnů jsme pak vlastními silami zajistili a připravili prostory, do kterých mohly děti pravidelně docházet (činnost spolku je zcela transparentní, informace o něm najdete na webu www.abaway.cz, stanovy a účetní uzávěrky pak ve Sbírce listin). Současně jsme začali dávat dohromady tým, který se bude pod vedením paní Telín o naše děti starat. Terapie, kterou děti absolvují, totiž stojí na vedení zkušeným terapeutem nebo terapeutkou, současně je ale třeba, aby se pod jeho či jejím vedením dětem přímo neustále věnovali/jejich vlastní asistenti/asistentky. Během prvního roku práce se nám podařilo k paní Telín tyto pracovníky najmout, postupně stabilizovat celý tým a přestěhovat se do nových, větších prostor. Byli jsme rádi, že jsme za nemalého úsilí a finančních investic vybudovali zázemí pro skupinu dětí, se kterými si český sociální systém, zdravotní pojišťovny, školství a významná část společnosti obecně neví příliš rady.

2. naše zkušenost s Českou televizí

Byli jsme proto v šoku, když jsme počátkem března loňského roku viděli upoutávky České televize na pořad *Infiltrace - Obchod s nadějí*. Až v té chvíli jsme totiž zjistili, že jedna z žen, kterou jsme znali již z *ABA Centra* a kterou jsme na samém počátku najali pro přímou asistenci u jednoho z dětí, byla ve skutečnosti osoba najatá Českou televizí, aby v centru tajně natáčela. Stejně šokováni jsme byli i tím, že Česká televize pořad v upoutávkách uvádí a rámuje tak, jako bychom my, kteří jsme centrum pro naše děti vytvořili, "vydělávali na potížích dětí s poruchou autistického spektra." Podobně vyfabulovaný a lživý byl celý pořad, který nakonec Česká televize odvysílala. Pořad a upoutávky na něj jsou přílohou 1 tohoto

dokumentu, podrobný popis všech nepravdivých tvrzení, které v něm zazněly, pak přílohou č. 2 této stížnosti.

Po odvysílání upoutávek jsme zažili bezmoc z toho, že někdo tajně natáčel naše děti v tak soukromé situaci, jako jsou terapie a současně nejistotu, k čemu televize tyto záběry zneužije. Protože pokud nás, kteří jsme skupinu založili, v upoutávce televize označila jako ty, kteří vydělávají na potížích vlastních dětí, mohlo se stát vlastně cokoliv.

V té chvíli jsme se začali bránit a doufali, že jde o nedorozumění, které se záhy vysvětlí. Usuzovali jsme tak zejména z toho, že přestože s námi Česká televize zcela důsledně oficiálně nekomunikovala, k našim protestům se přidala celá řada relevantních odborníků a institucí, kteří upoutávky, či samotný pořad zhlédli. První verzi pořadu, která se měla původně vysílat, totiž Česká televize ukázala zástupcům některých institucí. Nedisциплиnovaností tvůrkyň a flagrantním porušením zásad ochrany soukromí ve vztahu k GDPR se navíc tato kopie dostala do rukou celé řadě dalších osob a institucí. Za neetický a nevhodný k vysílání pak pořad veřejně označil Národní ústav pro autismus (Nautis), prostřednictvím NAUTISu i uznávaná terapeutka autismu Ivana Trellová, Česká odborná společnost aplikované behaviorální analýzy, spolek Rodiče pro děti s autismem (ROPRODESA) a dokonce i Národní rada osob se zdravotním postižením (stanoviska příkládáme jako přílohu č. 3). Nakonec jsme s úlevou přijali informaci, že se Česká televize rozhodla pořad nevysílat.

V té chvíli jsme si nedokázali ani představit, že by Česká televize odvysílala takto jednostranně natočené a zmanipulované dílo a nedala nám slovo. Ale stalo se. *Infiltrace - Obchod s nadějí* se v programu objevila podruhé, aniž by nás kdokoli z televize kontaktoval a zeptal se na náš názor. Navíc, ačkoli na naši žádost vydal Obvodní soud pro Prahu 4 předběžná opatření, kterými České televizi zakázal použít tajně natočené záběry dvou z nezletilých dětí (příkládám je jako přílohu č. 4), televize přesto pořad s těmito záběry odvysílala (byť byly digitálně upravené). Centrum *ABAway* tak bylo 12. dubna na obrazovkách České televize představeno čtvrt milionu diváků jako skupina podvodníků poskytující nedůvěryhodné terapie, ubližující malým dětem, okrádající rodiče i stát a Katrin Telín, zkušená terapeutka dětí s PAS, jako podvodnice zneužívající důvěru rodičů. Dopad pořadu na nás, naše děti, pověst centra a všechny, kdo v centru vedou terapie byl drtivý a dalekosáhlý a trvá dodnes.

Je to naprosto absurdní situace. Naše konání není nijak společensky nebezpečné. Naopak, ve chvíli, kdy to nedělá systém veřejného zdravotního pojištění, my sami z vlastních prostředků financujeme náročnou, ale účinnou terapeutickou pomoc pro několik dětí s postižením. Ale co je nejdůležitější: děti, pro které to děláme, prospívají a jejich stav se v této péči prokazatelně zlepšuje, což je potvrzeno výsledky pravidelných lékařských kontrol. Přesto bylo pošlapáno naše soukromí a čtvrt milionu diváků u televizí a dalším desetitisícům čtenářům televizních rubrik jsme byli představeni jako šmejdi.

3. Nutná historicko-politická vsuvka

Klíčovým současným problémem péče o děti s PAS je **otázka, jaké intervence a terapie pro ně budou k dispozici a zda (či v jaké výši) je budou proplácet zdravotní pojišťovny**. S ohledem na množství dětí, kterých se to týká, **se jedná o potenciálně velký balík peněz ze systému veřejného zdravotního pojištění**.

Aby na peníze ze systému některá terapie dosáhla, pak

- a) potřebuje být v ČR legislativně ukotvena;
- b) potřebuje vybudovat systém vzdělávání a certifikace;
- c) potřebuje dohodu se zdravotními pojišťovnami o proplácení péče.

Nejdále v tomto procesu je v současné chvíli právě ABA terapie, o kterou se jednalo v pořadu *Infiltrace - Obchod s nadějí*. Dosáhla toho ovšem způsobem, který mnohé zainteresované irituje. Terapie se sem dostala ze zahraničí, konkrétně z USA, z iniciativy rodičů a za vlažného zájmu odborné veřejnosti. Rodiče autistických dětí poté našli politické spojence a podařilo se jim v roce 2017 cíleným lobingem velmi těsně do novely zákona o nelékařských zdravotních povoláních zavést **profesi behaviorálního analytika** (tedy osoby provádějící ABA terapii, §21c). V návaznosti na to mohlo začít v České republice vzdělávání terapeutů - behaviorálních analytiků (na Masarykově univerzitě) a v současné chvíli i jednání s pojišťovnami o proplácení péče. Proti novele jako nesystémové a neprojednané s odborníky tehdy ostře vystupovala například senátorka MUDr. Alena Dernerová, velmi se proti ní vymezoval i MUDr. Jaroslav Matýs (viz dále).

To má několik důsledků:

- 1) řada odborníků a někteří politici považují novelu z roku 2017 za nesystémovou, protože v zákoně zakotvuje terapeuta jen jedné konkrétní metody a ignoruje ostatní evidence based terapie (což je jistě relevantní námitka, rodiče by měli mít možnost si vybrat a žádná terapie není vhodná pro všechny děti). Navíc subjektivně mnoho zainteresovaných bere tehdejší přijetí novely za kona o nelékařských zdravotních povoláních emotivně jako osobní prohru, kterou je třeba odčinit;
- 2) s ohledem na to, že pojišťovny nemají nafukovací rozpočty, mohou se obávat některé odborné lékařské společnosti (zřejmě oprávněně), že proplácení ABA terapie pojišťovnami bude znamenat méně peněz pro jiné způsoby péče o děti s PAS (a tedy méně peněz pojištěven pro jejich členy - lékaře);
- 3) jednotlivci a skupiny, které prosazují pro děti s PAS jiné terapie, než je ABA, se mohou domnívat, že ABA terapie bude díky svému současnému časovému náskoku v péči o děti s PAS dominovat a na další metody už nezbude místo (a peníze).

Už několik let se tedy bojuje o budoucí peníze. Zatímco ABA terapie je v zákoně jako jediná zakotvena, **části odborné lékařské veřejnosti jde hlavně o další novelu zákona o nelékařských zdravotních povoláních a zavedení nové profese - terapeuta neurovývojových a behaviorálních poruch** (dále jen **NaB terapeut**), který by měl ovládat všechny evidence based metody péče o lidi s neurovývojovými a behaviorálními poruchami.

Česká televize ale tuto situaci divákovi nijak neobjasnila. Naopak, **Česká televize se zachovala při “objasňování” obecnějšího systémového a legislativního problému naprosto skandálním způsobem: postavila se skrytě na jednu stranu sporu** (viz dále) a to s pomocí účelové dehonestace lidí, kteří jsou v těžké životní situaci a snaží se pouze vlastními silami zajistit pro své děti co nejlepší péči.

4. Stranění místo nestrannosti

Česká televize při přípravě pořadu **nedala slovo žádnému odborníkovi na metodu aplikované behaviorální analýzy (ABA)**. Slovo nedostal žádný žádný certifikovaný behaviorální analytik, tedy někdo, kdo metodou metodu ABA pracuje a má její hlubší znalosti. Slovo nedostala vzdělávací ani jiná autorita pro metodu ABA v České republice - [Centrum aplikované behaviorální analýzy při Masarykově univerzitě](#). Slovo nedostal Národní ústav pro autismus (NAUTIS), jako uznávaná autorita ohledně péče o děti s PAS. Slovo nedostala Česká odborná společnost aplikované behaviorální analýzy, ani představitelé Pracovní skupiny pro oblast aplikované behaviorální analýzy České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně.

Vysílání navíc nedoporučily některé odborné společnosti, kterým tvůrkyně dílo prezentovaly (po prvním stažení z vysílání) a proti odvysílání byly i organizace hájící práva osob se zdravotním postižením nebo svépomocná organizace zastupující rodiče dětí s PAS (viz příloha 3).

Česká televize se tuto jednostrannost pokusila zastříhat následnou “Diskusí odborníků”, kde vystoupili Kateřina Thorová (NAUTIS) a Karel Pančocha (Centrum aplikované behaviorální analýzy Masarykovy univerzity), k pořadu se ale z rozhodnutí České televize ale nemohli nijak vyjádřit. Česká televize si dokonce v pozvání odborníků do diskuse předem vymínila, že se tito nijak nebudou vyjadřovat k vysílanému pořadu *Infiltrace – Obchod s nadějí*. **“V této diskusi nebudeme rozebírat díl Infiltrace a v něm popsany případ. Na daném pořadu jsme se nikdo z vědecké redakce ani nepodíleli”** uvedl diskusi moderátor Daniel Stach ([viz záznam diskuse v archivu České televize](#)). Nedostali zde hlas ani dotčení rodiče tajně natočených dětí. Co se týče problematických momentů pořadu *Infiltrace - obchod s nadějí*, je tedy tato “Diskuse odborníků” zcela irelevantní a vnímáme ji spíše jako snahu odpovědných osob vytvořit alibistický fíkový list, který měl zakrýt zjevnou jednostrannost pořadu, kterému dali zelenou.

Zajímavé je naopak, s ohledem na výše řečené, **komu autorky slovo daly a z jakých zdrojů čerpaly**. Dle odpovědi České televize Radě pro rozhlasové a televizní vysílání (viz příloha 5, body 14 a 15) to byly tyto osoby a organizace:

MUDr. Jaroslav Matýs. V pořadu vystupuje. V roce 2017 protestoval proti zavedení profese behaviorálního analytika ABA do novely zákona o nelékařských zdravotních povoláních. Přípravovanou změnu zákona zavádějící profesi NaB terapeuta [měl jako součást svého politického programu v senátních volbách a je jejím spoluautorem](#). V metodě ABA není vyškolen a nepoužívá ji.

PhDr. Pavel Král V pořadu vystupuje (byl do něj přistřížen dodatečně). Klinický psycholog, předseda [Odborné rady Asociace klinických psychologů](#) (nikoli Odborné rady dětských a klinických psychologů, jak chybně v odpovědi RRTV - záměrně? - uvádí Česká televize, pan Král se nijak na dětskou psychologii nespécializuje). Pracuje v Ústavu leteckého zdravotnictví Praha, má mimo jiné zkušenosti z práce psychologa v zahraničních armádních misích. V metodě ABA není vyškolen a nepoužívá ji.

MUDr. Alena Dernerová. Napsala posudek k pořadu. Dětská neuroložka a [senátorka za volební obvod Most](#). V roce 2017 byla hlavní politickou odpůrkyní právního ukotvení behaviorálního analytika ABA novelou zákona o nelékařských zdravotních povoláních. [Je autorkou připravované novely zákona zavádějící profesi NaB terapeuta a aktivně ji prosazuje](#). V metodě ABA není vyškolená a nepoužívá ji.

Mgr. Romana Straussová, Ph.D. Napsala posudek k pořadu. Speciální pedagožka a logopedka. S MUDr. Alenou Dernerovou připravily novelu zákona o zavedení profese NaB terapeuta. Kromě toho je Mgr. Romana Straussová, Ph.D. [autorkou vlastní metody péče o děti s PAS](#), která je "konkurenční" vůči metodě ABA. Její O.T.A. terapie (Open Therapy of Autism) zapojuje ve větší míře rodiče a rodiny. Je majitelkou a jednatelkou sítě terapeutických center Centra Terapie Autismu s. r. o., respektive předsedkyní Střediska pro Centrum Terapie Autismu z.s.

Adam - autistické děti. Organizace, která pro autorky *Infiltrace* hodnotila kriticky působení centra *ABAway*. [Pracoviště úzce spolupracuje s Mgr. Romanou Straussovou a nabízí terapii O.T.A.](#) Centrum neposkytuje ABA terapii.

Autis centrum ops. Organizace, která pro autorky *Infiltrace* hodnotila kriticky působení centra *ABAway*. [Pracoviště úzce spolupracuje s Mgr. Romanou Straussovou a nabízí terapii O.T.A.](#) Centrum neposkytuje ABA terapii.

Mgr. Milena Urbanová. Napsala posudek k pořadu. Právnička. Ředitelka Autis Centra, které [úzce spolupracuje s Mgr. Romanou Straussovou a nabízí terapii O.T.A.](#) V metodě ABA není vyškolená a nepoužívá ji.

Doc. MUDr. Libuše Stárková. Napsala posudek k pořadu. Dětská psychiatrička působící v okrese Olomouc. Specializuje se mimo jiné na dětské neurovývojové poruchy. [Aktivně prosazuje novelu zákona zavádějící profesi NaB terapeuta](#). V metodě ABA není vyškolená a nepoužívá ji.

Doc. Paedr. Karel Neubauer, Ph.D. Napsal posudek k pořadu. Speciální pedagog a logoped. Vede pracoviště klinické logopedie v České Lípě, je odborným garantem výuky oboru logopedie a psychoterapie Katedry speciální pedagogiky a logopedie Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové. V metodě ABA není vyškolen a nepoužívá ji.

MUDr. Radkin Honzák. Napsal posudek k pořadu. Specializuje se na psychoterapii a je autorem populárně-naučných knih. Má úzkou vazbu na autorky pořadu, [které s ním natáčely v České televizi autorskou talkshow](#) a pravidelně jej oslovují jako odborného spolupracovníka pořadu *Infiltrace*. V metodě ABA není vyškolen a nepoužívá ji.

Z výše uvedeného je zřejmé, že při přípravě pořadu už výběrem informačních zdrojů a odborníků, kteří zde mají vystupovat, **Česká televize flagrantně porušila zásadu nestrannosti**. Nikdo z oslovených není odborníkem na metodu, která zde byla představena. A téměř všichni oslovení mají buď vlastní odbornou a/nebo politickou agendu zaměřenou proti současnému právnímu zakotvení v pořadu představené ABA terapie v českém právním řádu, nebo úzkou osobní vazbu na autorky pořadu. To vše zůstává divákovi utajeno. Aniž jakkoli hodnotíme současný právní stav či potřebu jeho změny, **musíme si klást otázku, zda je zde Česká televize v roli veřejnoprávního média snažícího se zachytit nestranně současný stav, nebo zda slouží zájmu konkrétní lobistické skupiny.**

5. Smyšlený veřejný zájem

Česká televize ve své odpovědi na stížnost rodičů RRTV (viz příloha 5) dále deklaruje, že **veřejným zájmem** opravňujícím nasazení skryté kamery v tomto případě bylo **“téma dostupnosti a odbornosti péče poskytované postiženým lidem”**, s tím, že **“problém je obecnější, systémový, legislativní”** a že **“příběhů poškození neadekvátní péčí je řada.”**

Ani jeden z výše uvedených důvodů ale nemohl být důvodem pro natáčení skrytou kamerou a vyjádření České televize je v tomto ohledu jen kouřovou clonou zakrývající celý řetězec pochybení. Pojďme se na zdůvodnění České televize podívat blíže.

V pořadu silně tematizované téma **špatné dostupnosti péče** (v tom smyslu, že je to péče drahá, tedy mnoha rodičům nedostupná) je **způsobeno tím, že v současné chvíli český systém všeobecného zdravotního pojištění plně nehradí žádnou z obvyklých evidence based terapií pro děti s PAS**. O tomto tématu bylo možné bez jakýchkoliv problémů informovat bez použití tak krajního prostředku, jako je skrytá kamera. Problém je analogický například problematice (ne)proplácení léků pro vzácná onemocnění, [který Česká televize bez problémů pokrývá běžným zpravodajským způsobem](#). Pokud si terapii pro své dítě paní Barbora Boháčková (infiltrátorka, která natáčela skrytou kamerou) nemůže dovolit, nezpůsobil to zobrazovaný spolek *ABAway*, ale současná neochota pojišťoven hradit péči pro děti s PAS. Pranýřování spolku za to, že jeho členové musejí platit pro své děti plnou cenu terapií, navíc s pomocí tak krajního prostředku, jako je skrytá kamera, je tedy neomluvitelné.

Co se **odbornosti péče** týče, zde neměl dramaturg před natáčením víc, než jednu rozzlobenou matku (viz příloha 6), která je v oblasti intervencí u dětí s PAS (poučeným?) laikem a která byla přesvědčena, **“že se někde bude dít něco špatného”** (připomínám, že skrytou kamerou se natáčelo v prvních dnech a týdnech fungování nového centra, které v tu chvíli nemělo žádnou - pozitivní ani negativní - historii). **Neexistovalo tedy žádné podložené tvrzení, ale jen spekulace odborně nedostatečně vybavené a osobně zaujaté osoby**. Že to stačilo na to, aby Česká televize bez dalšího ověřování a bez jakýchkoli podmínek dala paní Boháčkové do ruky skrytou kameru, je neuvěřitelné. Jakým způsobem se posléze autorky snaží **“nedostatečnou odbornost péče”** ve svém pořadu dokázat ukazuje příloha č. 2 tohoto dokumentu.

Podezření z nedostatečné odbornosti lze snadno vyvrátit vzděláním terapeutky, je vystudovaná psycholožka, má v tomto oboru vysokoškolské vzdělání (nostrifikované v České republice, viz příloha 7). Stejně tak má i zkušenosti v dané metodě (v době natáčení byla plně kvalifikovaným BCBA terapeutem pracujícím pod supervizí, s více než 1400 doloženými hodinami praxe a dle mezinárodních standardů byla takto plně kvalifikovaná terapii vést - viz příloha 8). **Útok na terapeutku Katrin Telín je snad nejnechutnějším aspektem tohoto pořadu** (a upozornil na to ve svém veřejném vyjádření i respektovaný novinář a předseda spolku Naděje pro děti úplňku Petr Třešňák, viz příloha 9).

Odbornost a kompetentnost intervencí pak dokládají zprávy o pokroku, které děti udělaly, **přímo od jejich ošetřujícího lékaře, který děti osobně vyšetřuje (na rozdíl od lékařů mluvících v dokumentu), zná podrobně jejich anamnézu (na rozdíl od lékařů mluvících v dokumentu) a vyšetřuje je opakovaně (na rozdíl od lékařů mluvících v dokumentu), takže může posoudit pokrok, který děti dělají.** Lékařské zprávy najdete jako přílohu 10 tohoto dokumentu.

Co se týče **“obecnějšího, systémového, legislativního problému,”** neexistuje žádný důvod (a zřejmě ani způsob), proč a jak jej zobrazit pomocí skryté kamery. Navíc se diváci o **“systémovém problému”** (nedostatek vhodných terapií a terapeutů, neproplácení péče pojišťovny) v pořadu vůbec nic nedozvěděli. S odkazem na obsah předchozí kapitoly této stížnosti navíc lze tvrdit, že autorky současnou situaci v péči o děti s PAS velmi dobře znají. Místo jejího nestranného přiblížení divákům se ale rozhodly postavit se na jednu stranu probíhajícího sporu. Udělaly to zcela zavrženíhodným způsobem, kdy jejich stranění jednomu z oponentů zůstává divákovi skryto. Udělaly to s použitím tak krajního prostředku, jako je skrytá kamera. A udělaly to na úkor rodin, které se jen snaží v současné neutěšené situaci dělat pro své děti to nejlepší, co mohou.

Co se týče spekulace, že v centru dochází k **poškození dětí neadekvátní péčí**, která měla ospravedlnit veřejný zájem na natáčení skrytou kamerou. Tady lze zopakovat, že **Česká televize natáčela skrytou kamerou od prvního dne působení centra, které nemělo žádnou historii. To, že zde bude docházet k poškození dětí neadekvátní péčí, tedy byla čistá spekulace autorek.** A přesto, jen na základě této domněnky, Česká televize povolila natáčení skrytou kamerou metodou **“rybaření”** (**“půjdeme tam se skrytou kamerou a uvidíme, co natočíme”**, viz posudek pořadu z pohledu mediální etiky, příloha 11 tohoto dokumentu, strany 1 a 10). To považujeme za další neuvěřitelné selhání dramaturgie. Výsledkem je situace, kdy Česká televize představila práci centra způsobem, který shrnul MUDr. Matys do věty (použité v upoutávce na pořad) **“to není terapie, to je zvrhlost nejhrubšího zrna”**.

Podíváme-li se ovšem na skutečný stav věcí, **dva roky po natáčení dětí do zmíněného centra stále docházejí a rodiče mají k dispozici lékařské zprávy a odborné posudky prokazující přesný opak tvrzení České televize** (viz příloha 10). Veřejný zájem ospravedlňující použití skryté kamery tím, že by zde docházelo k poškození dětí neadekvátní péčí, byl (a je) tedy i v tomto případě zcela smyšlený.

Můžeme tedy shrnout, že **televizí deklarovaná tři zdůvodnění veřejného zájmu, která údajně ospravedlňují nasazení skryté kamery při natáčení tohoto pořadu, jsou zcela neudržitelná.** Postup dramaturgie v tomto případě je tak jen ukázkou toho, jak perverzně si

dnes pracovníci televize překládají Etický kodex ČT do praktických rozhodnutí a jak nefunkční je systém řízení, který těmto excesům nedokáže zabránit.

Tento případ navíc dokládá, že **úprava užívání skryté kamery zahrnutá v Kodexu ČT je nedostačující, neadekvátní a neodpovídající současné právní úpravě nejpozději ode dne, kdy účinnosti nabylo obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).** Klíčovým požadavkem vyplývajícím z GDPR totiž je existence transparentních pravidel způsobilých zajistit odpovídající ochranu osobních údajů v podmínkách konkrétního správce osobních údajů (v daném případě České televize) a eliminovat riziko individuálního selhání. Kodex České televize tuto svou roli dostatečným způsobem neplní, neboť jeho formulace jsou zcela obecné a žádným způsobem nevymezují odpovědnost klíčových pracovníků za zajištění účinné ochrany osobních údajů dotčených osob, které Česká televize zpracovává. Takováto konkrétní pravidla v České televizi zřejmě ani neexistují. To, že Česká televize kromě Kodexu žádná další pravidla pro natáčení skrytou kamerou nemá, dokládá její odpověď na dotaz zástupce rodičů podle zákona číslo 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím (příloha 12).

6. Etické selhání České televize

Veřejnoprávní média se často staví do role etalonu etického přístupu k novinářské práci. V České republice je jejich role v tomto ohledu o to důležitější, o česku novinářská profesní sdružení obvykle selhávají ve své samoregulační roli.

O to smutnější je, že série výše popsaných pochybení vyústila v natočení a odvysílání pořadu, který **zásadním způsobem porušuje standardy novinářské etiky**. Přečtěte si, prosím, nezávislý posudek od uznávané autority v oblasti mediální etiky, doc. MgA. Jana Motala, Ph.D. působícího na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity (je přílohou č. 11 tohoto dokumentu). Ten mimo jiné konstatoval, že (...) *pořad Obchod s nadějí z cyklu Infiltrace (...) porušuje standardy novinářské etiky, a to především tím, že masivně používá nepoctivé prostředky, i když jasně neartikuluje veřejný zájem, který by autorky k tomu opravňoval, nenaplňuje standard pro informační hustotu, rozsah a hloubku, čili neuvádí zobrazené skutečnosti do souvislostí, nepředává divákovi všechna důležitá fakta a spoléhá převážně na názory protagonistky a dvou expertů (kteří průběžně komentují konkrétní problémy, třetí pak v souhru v závěru), z nichž ani jeden není odborníkem přímo na zobrazenou metodu (...).*

Účelem veřejnoprávního média rozhodně není natáčení a šíření eticky pochybného obsahu. Česká televize si takovýmto jednáním podkopává svou pozici, přichází o důvěryhodnost i u diváckých skupin, které jsou jí obvykle nakloněny a bude pro ni velmi obtížné se v tomto případě bránit další negativní publicitou.

7. Na štíru s Kodexem České televize

Obsah i způsob uvedení pořadu vzbuzuje celou řadu otázek, nejen z pohledu lidí, kterým Česká televize závažným způsobem zasáhla do soukromého a rodinného života, ale i z pohledu občanů České republiky a plátců koncesionářských poplatků České televize.

1. Ve vztahu k článku 5.8 Kodexu: proč Česká televize v reportáži zamlčela klíčové informace týkající se současného stavu systému péče o děti s PAS v České republice (osvětlené v bodě 3 této stížnosti?)
2. Ve vztahu k článku 16.10 Kodexu: proč Česká televize při přípravě pořadu nespolupracovala s žádným odborníkem na zobrazovanou metodu/terapii?
3. Ve vztahu k článku 16.10 Kodexu: proč v pořadu nevystoupil ani jeden odborník na zobrazovanou metodu/terapii?
4. Ve vztahu k článku 16.10 Kodexu: proč Česká televize nezajistila při rešerších a přípravě pořadu zastoupení odborníků rozmanitých názorových proudů (k danému tématu)?
5. Ve vztahu k článku 16.10 Kodexu: proč v pořadu nevystoupili odborníci rozmanitých názorových proudů (k danému tématu), ale slovo dostala jen jedna strana?
6. Ve vztahu ke článku 15.1 a 16.14 Kodexu: proč přesně je zobrazená práce s dětmi s poruchou autistického spektra, navíc v rámci uzavřené svépomocné terapeutické skupiny, věci veřejného zájmu? Česká televize to ve zdůvodnění Radě pro rozhlasové a televizní vysílání ospravedlňuje tématy a) dostupnosti a odbornosti péče poskytované postiženým lidem, b) zobecněním a poukazem na systémový, legislativní problém a c) tím, že zde dochází k poškozování dětí neadekvátní péčí. Všechny tři důvody jsme výše vyvrátili.
7. Ve vztahu ke článku 16.14 Kodexu: bylo ke zpracování tématu dostupnosti a odbornosti péče pro děti s PAS nutno použít skrytou kameru?
8. Ve vztahu ke článku 16.14 Kodexu: bylo ke zpracování tématu systémových a legislativních problémů provázejících péči pro děti s PAS nutno použít skrytou kameru?
9. Ve vztahu ke článku 16.14 Kodexu: bylo ke zpracování tématu poškozování dětí s PAS neadekvátní péčí nutno použít skrytou kameru? Jen připomínáme, že děti v centru *ABAway* nejsou péčí zde nijak poškozovány a naopak jim pobyt zde prospívá, viz příloha 10 tohoto dokumentu.
10. Ve vztahu ke článku 15.1 a 16.14 Kodexu: jsou tyto děti a jejich terapeuti osobami veřejného zájmu? Pokud ano, jak přesně zdůvodňuje Česká televize tento názor?
11. Ve vztahu k článku 5.8 Kodexu: proč pořad zamlčel důležité informace:
  - a. že člověk vystupující v pozici experta má současně v dané věci vlastní politický zájem;
  - b. že další člověk vystupující v pozici experta se nespécializuje na děti, a už vůbec ne na děti s neurovývojovou vadou;
  - c. že se nikdo z oslovených expertů na zobrazovanou metodu nespécializuje;
  - d. že hlavní hrdinka nebyla najata jako terapeutka, ale pouze asistentka ke konkrétnímu dítěti;
  - e. že centrum založili a financují rodiče dětí a nikoho tedy neokrádají.
12. Ve vztahu k článku 5.5 a 5.6 Kodexu: proč Česká televize v pořadu opakovaně uvedla nepravdivé informace (viz příloha 2 tohoto dokumentu)?
13. Ve vztahu k článku 5.10 Kodexu: nakolik je akt hodnocení terapie či zdravotního stavu cizím lékařem bez toho, aby znal pacienta, jeho anamnézu, historii jeho léčby a celý rodinný a terapeutický kontext, jen na základě krátkých ukázek a střihu pečlivě vybraného z celých 200 hodin tajně natočeného materiálu, sám o sobě klamavou manipulací autorek s fakty?

14. Ve vztahu k článku 5.10 Kodexu: Je vhodné takto získané hodnotící soudy prezentovat veřejnosti bez dalšího vysvětlení?
15. Ve vztahu k článku 5.10 Kodexu: Nakolik je možné chtít po divákovi, aby posoudil hodnotící soud lékaře čestně, pokud tvůrkyně zatajily jeho osobní angažovanost v dané věci (viz bod 11 výše a kapitola 3 tohoto dokumentu) a prezentují jej jako nezávislého odborníka?
16. A konečně - proč nebylo, přestože tomu nic nebránilo, dáno slovo tajně natáčené straně?

Vše výše uvedené považujeme za neuvěřitelné selhání nejen tvůrkyň, ale také dramaturgyně pořadu, která by měla být tím, kdo jménem České televize dohlíží na kvalitu práce odvedené externími spolupracovníky. A to, že se pořad nakonec přesto objevil na obrazovce, také za naprosté selhání jak schvalovacího procesu, tak odpovědných pracovníků, kteří jej schválili do vysílání.

Zajisté chápete, že máme veškeré důvody k tomu obrátit se na vás, kteří na plnění povinností České televize dohlížíte a **požádat vás o odpovědi na otázky uvedené výše a o to, abyste vynaložili maximální úsilí k nápravě, pokud při jejich prověřování zjistíte pochybení.** Nejen proto, aby bylo očištěno jméno poškozených institucí a osob, ale aby k podobnému případu nemohlo dojít ani v budoucnu.

Případ ukazuje na to, že **nastavení a procesy v České televizi jednak neodpovídají současné právní úpravě na ochranu osobních údajů, jednak nedokáží zabránit excesům při práci se skrytou kamerou.** A že si České televize vykládá svůj Kodex zcela svévolným způsobem. **Je věcí veřejného zájmu, aby takováto praxe co nejdříve skončila, protože podkopává to nejdůležitější, co veřejnoprávní médium má: jeho důvěryhodnost.** Věříme, že v takovém případě by alespoň tristní zkušenost jedné skupiny rodičů dětí s PAS s chováním České televize jako instituce v důsledku přispěla k tomu, aby se v budoucnu už nikdo nedostal do stejné situace.

Otázky, které vzbuzuje vznik pořadu, jeho vysílání a dozvuky

Kromě samotného obsahu pořadu, který dle mého názoru na mnoha místech porušuje Kodex České televize, jsou zde mnohé další indicie, které nás přivádějí k pochybnostem o tom, do jaké míry je dnes Česká televize kompetentně vedenou organizací sloužící svému zákonem stanovenému poslání.

- a. Absolutně nechápeme, **proč v době, kdy Česká televize stáhla pořad z vysílání a přezkoumávala jej, se neobrátila na dotčené rodiče a nevyvinula sebemenší snahu zjistit nezávisle stav věci. Za vrchol pokrytectví a zbabělosti pak považujeme snahu "vyřešit" situaci s problematicky natočeným a sestříhaným pořadem jakousi diskusí po jeho skončení.** Diskusí, ve které se respektovaný moderátor ze všeho nejdříve od pořadu *Infiltrace - Obchod s nadějí* distancoval a ve které měli všichni diskutující zakázáno o pořadu, který předcházel, mluvit. Navíc to byla diskuse předtočená předem, aby se zde televize nedočkala žádného "nemilého" překvapení a jeden z účastníků ani nebyl vůbec ve studiu a proto muselo být jeho vyjádření jen předtočené v terénu.

- b. Okolnosti uvedení pořadu navíc ukázaly **postoj České televize k rozhodnutí soudu**. Ačkoli Obvodní soud pro Prahu 4 vydal dvě předběžná opatření, kterými České televizi zakázal použít záběry dvou nezletilých dětí, televize je ignorovala a záběry (byť digitálně upravené) odvysílala (anonymizovaná rozhodnutí soudy jsou přílohou č. 4 tohoto dokumentu) a raději zaplatila soudu pokutu (mimořádně, platili tuto škodu odpovědní pracovníci, nebo byla uhrazena z koncesionářských poplatků?). Argumentace České televize, že předběžná opatření nakonec soud zrušil, neobstojí. Důvodem jejich zrušení totiž bylo to, že škoda se již stala - odvysíláním pořadu - a předběžné opatření tak pozbývá smyslu. S ohledem na to, že by měla Česká televize být institucí nastavující obecné standardy chování, považujeme takovou přezíravost k rozhodnutím soudů za bezohledné podkopávání důvěry v právní stát.
- c. Pořad ukázal na naprostý nedostatek soudnosti a disciplíny tvůrců v průběhu tvorby. V době, kdy autorky dodatečně (!) po stíhání pořadu (!) sháněly na popud nadřazených osob vyjádření odborníků k výslednému tvaru pořadu (nerozumíme tomu, proč tato práce nebyla součástí rešerší dříve, než se začalo natáčet), došlo z jejich strany k nepochopitelné manipulaci s ještě neodvysílaným materiálem a **hotový a sestříhaný pořad rozeslaly k dobrozdání přes veřejnou službu Úschovna (!)**. Česká televize tak ztratila jakoukoli kontrolu nad intimními záběry nezletilých dětí s postižením, které nebyly anonymizované dostatečně, některé pak dokonce nebyly anonymizované vůbec. Mail je přílohou č. 13 tohoto dokumentu. **Nedokážeme si představit běžnou firmu, kde by takovýto exces prošel bez povšimnutí a znovu to ukazuje na hluboký rozpor mezi realitou práce České televize a platnou právní úpravou GDPR. Česká televize navíc tuto skutečnost tají před Úřadem na ochranu osobních údajů (!) což je naprosto neuvěřitelné** (viz příloha 14).
- d. Při pohledu zvenčí přestává být zcela jasné, zda je Česká televize svébytným médiem plnicí zákonem jasně definovanou funkci, nebo zda se naopak stala platformou a dodavatelem audiovizuálního materiálu pro nejrůznější externí aktivistické skupiny. **Nemyslíme si, že je možné, aby autorky působily ve dvojroli novinářek/tvůrkyň publicistiky pro veřejnoprávní televizi a současně aktivistek vystupujících na webu <http://www.zivotsautismem.cz>** (viz příloha 15).
- e. Ještě závažnější je pak logicky se nabízející **podezření, že samotné České televizi v tomto případě nejde o co nejvěrnější popis skutečnosti, ale jedná v součinnosti s jednou konkrétní zájmovou skupinou v oblasti psychiatrické péče a v jejím zájmu**. Jak jinak si vysvětlit, že poté, co rodiče 5. května 2021 podali na pořad stížnost Radě pro rozhlasové a televizní vysílání a Rada požádala Českou televizi o podání vysvětlení, se 17. května objevuje "Stanovisko odborníků k prezentovaným skutečnostem v pořadu Infiltrace - Obchod s nadějí" a probíhá tisková konference lékařských společností deklarativně podporující autory a pořad (aniž by se jeho autoři obtěžovali ověřit si přímo reálný stav věcí, viz přílohy 16 a 17), aby pak 29. června ředitel divize Vývoj a nová média Jan Maxa použil písemný dokument v odpovědi na výzvu Rady pro rozhlasové a televizní vysílání k podání vysvětlení (viz příloha 5).
- f. **Není také zcela jasné, jak Česká televize vlastně pracuje na sociálních sítích jak se svým veřejným obrazem, tak s obsahem, který vyrábí a na sociálních sítích sdílí**. Například stránky pořadu Infiltrace <https://www.facebook.com/infiltrace> na Facebooku spravuje externistka (jedna z tvůrkyň, viz příloha 18), není však jasné

z jakého pověření či podle jaké smlouvy. Na dotaz k této věci Česká televize zástupci rodičů odmítla odpovědět (viz příloha 12).

- g. Po naší zkušenosti s **institutem Ombudsmana České televize** můžeme jen konstatovat, že z našeho pohledu postrádá skutečné nástroje k nápravě přešlapů, omylů a problematických rozhodnutí České televize. Především ale **neplní roli, kterou má v názvu. Ombudsman má být při jednáních z principu ochráncem na straně uživatelů, tedy diváků a respondentů České televize (v tomto případě nedobrovolných)**. Dle našeho názoru je institut Ombudsmana ČT ([na webových stránkách chytře představený bez sebemenší informace o tom, co je jeho podstatou, náplní práce, odpovědností či kompetencí](#)) jen dalším místem sloužícím k pohodlnému neřešení problémů jejich rozměňováním a procesním prodlužováním až do ztracena.
- h. Dle našich zjištění nemají pracovníci České televize problém **porušovat Desatero České televize pro práci novinářů na sociálních sítích** a používat na nich vulgarismy (viz příloha 19).

Všechny výše uvedené body nás vedou k několika závěrům. Jednak že Česká televize v současném systému využívání služeb externích spolupracovníků a firem dala svou laxností vzniknout jakési šedé zóně, ve které externím tvůrcům není příliš jasné, jaká jsou pravidla hry, na které stojí straně, či zájmy vlastně hájí, jaká je její role a kdo je za co odpovědný. A instituce (respektive kmenoví zaměstnanci České televize) jim jasně nenastavuje (nenastavují) hranice a pravidla, ale vždy a za každou cenu je hájí, protože jsou to lidé spojení s televizí nepřehledným propletením profesních a osobních vazeb a klientelismu. Jak si například vysvětlit, že pořad *Infiltrace* schvaluje člověk, jehož hudební skupina dodává hudbu do jiného pořadu autorem, jejichž dílo schvaluje. Výsledkem je, namísto profesionální snahy o vyvážené zprostředkování obrazu veřejného dění, nepřehledný spletenec profesních i osobních vztahů vedoucí ke kultuře přezíravosti a přesvědčení o vlastní neomylnosti, která v tomto případě nabyla až absurdních rozměrů.

O co vás žádáme

Proto Vás žádáme, aby Rada České televize

i) V souladu s §8 zákona o České televizi zaujala stanovisko k tomu, zda je konkrétní díl *"Infiltrace - Obchod s nadějí"* z programové nabídky České televize v souladu se zásadami Kodexu České televize, zejména pak článků 5.5, 5.6, 5.10, 15.1 a 16.4. Svoje pochybnosti jsem vyjádřil výše, pro účely jejich prověření dokládám v přílohách.

ii) V souladu s §8 zákona o České televizi zaujala stanovisko k tomu, zda je série *Infiltrace* z programové nabídky České televize v souladu se zásadami Kodexu České televize. Podle vyjádření České televize (viz příloha 19) tento formát není nijak formalizován, podle veřejných vyjádření jeho režisérky Šárky Maixnerové je jeho jednotícím prvkem jen použití skryté kamery bez toho, že by byl dán hlas tajně natáčené straně (viz příloha 20). Dle mého přesvědčení i dle posudku MgA. Jana Motala, Ph.D. (viz příloha 11) nemají tvůrci problém porušovat nezákladnější etické principy publicistické tvorby a Česká televize nemá problém takovýto pořad vysílat. Je zřejmé, že televizní formát, který je ze své podstaty založen na masivním využívání skryté kamery, v sobě nemá automaticky zabudovány vůbec žádné pojistky bránící podobným excesům. V tomto světle je zřejmé, že jen náhodou podobný

problém nenastal (či spíše nezískal odpovídající pozornost) již dříve a že jen otázkou času, kdy se situace bude opakovat. Zvažte, prosím, zda má instituce, kterou máte kontrolovat, v tuto chvíli dostatečné nástroje a schopnosti k tomu, aby nedopustila opakování podobných excesů i v budoucnu.

iii) Aby Rada v rámci dohledu na plnění úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání a na naplňování zásad vyplývajících z Kodexu České televize vydala stanovisko vyzývající k přijetí takových konkrétních vnitřních předpisů pro nasazení skryté kamery, které zajistí, aby tento krajní novinářský prostředek byl jednak používán v souladu s Kodexem, jednak aby nebyla porušována platná pravidla GDPR. Považujeme to za zásadní krok k nápravě současného stavu.

iv) Aby Rada v mezích své působnosti prověřila, zda v podmínkách České televize vůbec byla přijata **jakákoli opatření** reflektující unijní právní rámec ochrany osobních údajů představovaný nařízením GDPR a aby Rada v této souvislosti rovněž zvažila, zda není na místě upravit tomuto právnímu rámci Kodex České televize.

iv) Aby Rada v rámci dohledu na plnění úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání a na naplňování zásad vyplývajících z Kodexu České televize vydala stanovisko, ve kterém se vyjádří k zásahu České televize do činnosti spolku *ABAway* a do života tajně natáčených dětí, terapeutů a rodičů.

v) Aby Rada v rámci dohledu na plnění úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání a na naplňování zásad vyplývajících z Kodexu České televize zvažila aktualizaci Kodexu České televize tak, aby obsahoval i jasné vymezení odpovědnosti zaměstnanců České televize za naplňování obsahu Kodexu.

Za rodiče a děti poškozené pořadem *Infiltrace – Obchod s nadějí*

Přílohy:

Příloha 1: pořad jak byl vysílán a upoutávky na pořad

Příloha 2: nepravdivé a neúplné informace, které v pořadu zazněly

Příloha 3: nesouhlasná stanoviska a protesty proti pořadu

Příloha 4: předběžná opatření Obvodního soudu pro Prahu 4

Příloha 5: odpověď České televize Radě pro rozhlasové a televizní vysílání

Příloha 6: prohlášení infiltrátorky Báry Boháčkové před odvysíláním pořadu

Příloha 7: dokument nostrifikace psychologického vzdělání Katrin Telín

Příloha 8: dokumenty prokazující dostatečnou kvalifikaci Katrin Telín vést ABA terapie
Příloha 9: stanovisko Petra Třešňáka
Příloha 10: anonymizované zprávy o pokroku, který děti v centru udělaly
Příloha 11: posudek pořadu z pohledu novinářské etiky
Příloha 12: odpověď České televize na žádost podle zákona o svobodném přístupu k informacím
Příloha 13: mail dokládající, že pořad České televizi unikl a ztratila nad ním kontrolu
Příloha 14: odpověď České televize Úřadu na ochranu osobních údajů, ve kterém Česká televize únik pořadu popírá
Příloha 15: screenshoty webu zivotsautismem.cz
Příloha 16: dopis Odborné společnosti praktických dětských lékařů
Příloha 17: záznam tiskové konference Odborné společnosti praktických dětských lékařů JEP ze dne 3. 6. 2021
Příloha 18: konverzace na sociálních sítích - ztotožnění správce facebookové stránky jako externisty
Příloha 19: Desatero České televize pro práci novinářů na sociálních sítích a screenshot z diskusí na sociálních sítích
Příloha 20: rozhovor Šárky Maixnerové pro DVTV

Příloha 2

Nepravdivé a neúplné informace, které v pořadu zazněly

- a) Manipulativní ráz pořadu je zřetelný již ze samotného úvodu v pořadu, v němž mužský hlas dramaticky sděluje, že existují „hrdinové, kteří vydělávají na potížích rodičů dětí s poruchou autistického spektra.“ V divákovi je uměle tam vyvolán dojem, že pořad pojednává o jakýchsi nekalých praktikách centra zneužívajícího děti s PAS a podvádějícího rodiče těchto dětí, ačkoli ve skutečnosti je provozovatelem centra spolek, který vznikl z iniciativy rodičů dětí s PAS za účelem zajištění terapie právě pro tyto děti. **Tento zcela zásadní aspekt zůstal divákům záměrnou manipulací provozovatele utajen, což zásadním způsobem zkresluje vnímání situace.** Provozovateli uvedená skutečnost musela být známa, z čehož je zřejmé, že se jednalo o zkreslení vědomé a zcela úmyslné.

Česká televize se toto tvrzení snaží vyvrátit tím, že mezi zakládajícími členy spolku je jen jeden rodič. To je naprosto absurdní tvrzení, protože ignoruje skutečnost, že rodiče - členové spolku se společně na jeho ustanovení dohodli, z drtivé části jej (dodnes) financují a dokonce se osobně podíleli na zařizování prostor Centra. Centrum dodnes funguje pro téměř identickou skupinu dětí a má všechny znaky uzavřené svépomocné skupiny.

- b) V čase 1:40 je uváděno, že ABA terapie je kontroverzní, a v této souvislosti je uvedeno, že v některých státech je zakázána. Toto tvrzení je lží, neboť ABA terapie není zakázána v žádném státě.
V odpovědi RRTV nedokázala Česká televize tuto lež nijak obhájit.
- c) V čase 5:30 Barbora Boháčková tvrdí, že se chystá do práce jako ABA terapeut a že na to nemá žádné vzdělání; skutečnost je taková, že Barbora Boháčková nastupuje na pozici behaviorálního technika, který pomocnou pracovní silou s nejnižším stupněm kvalifikace. Míru „nepřesnosti“ tohoto tvrzení, že připodobnit situaci, kdy by Barbora Boháčková nastupovala na pozici sanitáře a tvrdila, že bude pracovat jako lékař, či na pozici asistentky a tvrdila, že bude pracovat jako advokátka.
V odpovědi RRTV se Česká televize snaží zařazení tohoto tvrzení do pořadu obhájit zněním náborových inzerátů Centra, nebo formulacemi v přijímacím pohovoru. Přitom zcela pomíjí podstatu věci i to, že pořad divákovi nijak neosvětlil dvouúrovňový systém práce v Centru (terapeut vedoucí celkovou terapii, behaviorální technik pomáhající u každého dítěte). Toto lživé tvrzení infiltřorky tak bylo součástí přístupu tvůrkyň, kdy divákovi (záměrně?) zamlčely podstatné informace o realitě, kterou popisovaly.
- d) V čase 7.40 Barbora Boháčková tvrdí, že to „ještě není založeno,“ což je ovšem snadno vyvrátitelná lež, neboť spolek ABAway, z.s. byl založen 4.2.2020, přičemž od tohoto okamžiku bylo možné za spolek právně jednat. Do spolkového rejstříku byl zapsán dne 10.3.2020. Nepravdivé tvrzení se opakuje v čase 15:45, 17:33, 20:10, 29:43, 31:00.

V odpovědi RRTV se Česká televize snaží tuto lež obhajovat konstrukcí, která nemá žádnou oporu v zákoně.

- e) V čase 9.40 MUDr. Matýs na základě několika záběrů bez vyžádání a souhlasu rodičů diagnostikuje dítě, hovoří o dalších zdravotních komplikacích dítěte a předpokládá, že vedle toho, že jde o dítě s PAS, jde současně o dítě s mentální retardací. Tato skutečnost není pravdivá (v čase 10.15 dokonce hovoří o dítěti se středně těžkou mentální retardací). MUDr. Matýs se ve své diagnóze přes monitor zmýlil a provozovatel jeho úsudek bez jakéhokoli ověření uveřejnil; Podobně v čase 13:50.

V odpovědi RRTV Česká televize tuto lež nijak nedokáže obhájit, pouze se zaštiťuje erudicí respondenta. Snaží se také (absurdně) sugerovat, že komentáře ke konkrétní terapeutické práci s konkrétním dítětem od lékaře, který se dívá na obrazovku, na kterém běží materiál s konkrétním dítětem natočeným skrytou kamerou je "obecným posouzením některých používaných metod" (které navíc komentuje MUDr. Matýs, který v této metodě není vyškolen).

- f) V čase 15:50 se v pořadu uvádí, že i když centrum stále není založeno (což není pravda), dochází do něho osoby praxi a učít je má infiltřátorka beze smlouvy; infiltřátorka nicméně nikoho neučila ani učít neměla.

Česká televize v odpovědi RRTV obhajuje tuto lež bizarní konstrukcí, že se k infiltřátorce Barboře Boháčkové "studentka psychologie, která byla v centru na praxi, chovala jako ke školitelce a obracela se k ní o radu."

- g) V čase 18:15 se uvádí, že začíná den bez odborníků a vyjma infiltřátorky i bez češtiny. Jde o tvrzení nepravdivé.

Česká televize tvrdí, že "ze záznamů ze skryté kamery je naprosto evidentní, že dne 5. 2. 2020 byla infiltřátorka B. Boháčková v centru pouze se dvěma rusky (resp. špatně česky) mluvícími ženami bez jakéhokoli oficiálního terapeuta či supervize." To je ovšem lež, jedna z přítomných žen je certifikovaná BCaBA terapeutka a měla pověření a dostatečnou kvalifikaci tento den za nepřítomnou Katrin Telín terapie vést.

- h) V čase 44:45 infiltřátorka dramaticky šeptem na toaletě oznamuje, že dostala první výplatu, natajno, pod stolem. Následuje komentář MUDr. Matýse, že jde o veksláctví. Jde o tvrzení nepravdivé, výplatu nedostala ani natajno ani pod stolem.

V odpovědi RRTV Česká televize nedokáže své tvrzení nijak podepřít.

- i) V čase 7.00 je kriticky a s notnou dávkou sarkasmu zdůrazněno, že centrum není připraveno (a je to vydáváno za „konceptci“ centra), aniž je divák seznámen s tím, že infiltřátorka začala v prostorách centra natáčet bezprostředně po zahájení jeho činnosti, s čímž jsou běžně spojeny jisté provozní obtíže, které ovšem s tématem pořadu nesouvisí. Je zřejmé, že tyto provozní potíže byly tvůrci pořadu zneužity k

tomu, aby centrum bylo vykresleno v negativním, což mělo napomoci předpojaté snaze autorek pořadu odhalit „šmejdy.“

V odpovědi RRTV to ČT nijak nepopírá.

- j) V čase 7.50 se Barbora Boháčková podivuje nad tím, že nikdo neviděl její občanku. V pořadu však již není uvedeno, že Mgr. Telín, hlavní terapeutka, Barboru Boháčkovou osobně znala ze svého předešlého působiště, a proto nebyl důvod ověřovat její totožnost. Svůj údiv (i to že je neprověřený člověk) B. Boháčková opakuje v čase 20:06, čímž v divákovi sugeruje dojem, že centrum je připraveno zaměstnat kohokoli. Informace, že jí Katrin Telín osobně zná, nezazní ani tentokrát.
V odpovědi RRTV to Česká televize nijak nepopírá.
- k) V čase 10.35 pořadu je kritizována terapeutka za to, že údajně nezohledňuje, že pracuje s dítětem s nízkým intelektem. I v tomto případě se jedná o informaci nepravdivou, neboť intelekt dítěte je v normě. Dále je kriticky komentován ruský přízvuk terapeutky, aniž však je jakkoli zmíněna skutečnost, že prvním jazykem dítěte, s nímž pracuje, je ruský jazyk (sám MUDr. Matýs hovoří o tom, že jde o to, jaký je mateřský jazyk dítěte). Informace, kterou divák obdržel, je tak neúplná a zavádějící, neboť vyvolává mylný dojem, že ruským přízvukem terapeutky je dítě poškozováno.
V odpovědi RRTV to Česká televize nijak nepopírá a aniž by to doložila tvrdí, že "z obsahu pořadu vyplývá" (?) že podobně se behaviorální technici chovali i k dítětem, jejichž mateřským jazykem je čeština.
- l) V čase 12:25 je snímána žena pracující s dítětem a v pořadu je zesměšňována její údajně nedostatečná znalost českého jazyka. Autoři zamlčují skutečnost, že se jedná o matku dítěte s PAS, s nímž pod vedením hlavní terapeutky dlouhodobě pracuje, přičemž prvním jazykem dítěte je ruština (stejně tomu je v případě dalšího dítěte). Na skutečnosti, že se nejedná o českou rodilou mluvčí, tak není nic překvapujícího ani nevhodného. Odvysílané záběry tak pouze utvrzují stereotypní představy o tom, že osoby jiné než české národnosti nejsou způsobilé k tomu, aby vykonávaly odbornou práci.
V odpovědi RRTV Česká televize nijak nepopírá, že divákům zamlčela významnou informaci. Tvrdí jen, že "dokonalá znalost jazyka včetně intonace je podle odborníků (kterých odborníků? Jak dokládáme výše, nikdo se specializací na ABA terapii se na přípravě pořadu nepodílel pozn.) při poskytování ABA terapie nezbytná."
- m) V čase 18.30 MUDr. Matýs hovoří o tom, že metoda pevného objetí, kterou komentuje, je nejtvrďší forma trestu, nicméně sám před tím uvádí, že neví, zda se jedná o dítě chránící si svůj intimní prostor. Jde tedy o informaci neúplnou a zavádějící.
V odpovědi RRTV se snaží Česká televize obhájit absurdní tvrzení MUDr. Matýse, který tvrdí, že dítě nezná, ale současně si je jist, že je to pro ně "nejtěžší forma trestu." V tomto konkrétním případě se ale dítě učilo říci "ne", o žádnou metodu pevného objetí se nejednalo.

- n) V čase 22:05 MUDr. Matýs kriticky hodnotí skutečnost, že s dětmi pracují lidé, kteří sami jsou rodiči dětí s PAS. V divákovi je vyvolán dojem, že jde o kvalifikaci jedinou a postačující, což ovšem neodpovídá skutečnosti. Osoby pracující v centru měly vzdělání a kvalifikaci odpovídající pozicím, na kterých pracovaly. Nejméně kvalifikovanou osobou byla samotná infiltrátorka, která, jak bylo uvedeno výše, pracovala na nejnižší pracovní pozici.
Česká televize v odpovědi RRTV nijak tuto manipulaci nezastírá a snaží se místo toho tvrdit, že v době tajného natáčení "neměl nikdo splněny podmínky řádného vzdělání odpovídajícího Etickému kodexu CSABA."
- o) V čase 25:00 MUDr. Matýs uvažuje o tom, nakolik jsou zaznamenané pokroky dětí výrazem úspěchu terapie a nakolik důsledkem přirozeného vývoje dětí. Tvrzené nevzdělanosti pracovníků centra pak přičítá to, že si mají pokroky dětí přisvojovat jako vlastní úspěchy. To je ale ukázkový slaměný panák - nikdo z pracovníků centra ABAway (vyjma Barbory Boháčkové) netvrdil nic z toho, co Matýs kritizuje a označuje za projev nevzdělanosti.
V odpovědi RRTV Česká televize tuto lež nedokáže nijak obhájit.
- p) V čase 29:10 Barbora Boháčková poukazuje na to, že ona ze své pozice má ukazovat zaměstnancům speciálních pedagogických center, „jak se to dělá“ (myšleno ABA terapie). Jde o vyjádření naprosto zavádějící, protože Barbora Boháčková ve své pozici nikomu nic ukazovat neměla. Na její vyjádření expresivně reaguje MUDr. Matýs tvrzením, že „to je chobotnice.“
Ani tuto manipulaci Česká televize v odpovědi RRTV nijak nepopírá.
- q) V čase 30:30 je prezentováno, jak Mgr. Telín komunikuje se supervizorkou. Mgr. Telín potvrzuje, že poskytování supervize je úplatné. Tuto skutečnost následně B. Boháčková komentuje (bez jakéhokoli podkladu), že „je to jenom o tom splnit ty podmínky pro to dostat papír nebo razítko, že tadydle může tu ABU paní majitelka vykonávat, že vlastně má jak ten kurz, tak nad sebou tu supervizorku. Bez tý by tohle centrum vůbec mít nemohla. I když vona ho vlastně ani nemá, protože není založený... Je to vlastně byznys ze všech stran“ Vyjádření je doprovázeno útrpným pohledem MUDr. Matýse. Tvůrci pořadu se ani nepokusili ověřit a zjistit, že model placené supervize je obvyklý, protože relevantní terapie nejsou hrazeny pojišťovny, nepokusili se jakkoli ověřit, zda je supervize vykonávána podle pravidel a ponechali diváka při tom, že supervize je poskytována pouze formálně. Katrin Telín nadto není majitelkou centra, nýbrž vykonává funkci ředitelky. Tato lež také zazněla např. v časech 22:30 a 25:12.
Tuto manipulaci Česká televize v odpovědi RRTV nijak nepopírá.
- r) V čase 31:30 a později jsou zachyceny pohovory na pozice pracovníků centra. Opět je vyvolán dojem, že centrum zaměstná kohokoli, kdo o práci projeví zájem, bez ohledu na kvalifikaci. V pořadu byly uveřejněny jen pohovory s těmi pracovníky, kteří byli přijati, nikoli s těmi odmítnutými. Pohovorům navíc předcházela emailová komunikace s uchazeči, v níž byli odmítnuti zájemci bez potřebné kvalifikace. Tvůrci pořadu se nikdy nepokusili zjistit skutečný stav a uveřejnili pouze záběry s uchazeči, které představitelé centra vyhodnotili jako vhodné. Následuje hodnocení MUDr. Matýse, že jde o „promyšlené metody, jak vydělávat prachy. To je jak šmejdi“. S

ohledem na tvůrci zamlčenou skutečnost, že centrum financují rodiče pro své děti, ovšem není zřejmé, kdo a na kom vlastně ony prachy vydělává. I tato poznámka MUDr. Matýse zůstala bez jakéhokoli komentáře ze strany tvůrců.

V odpovědi RRTV Česká televize toto vyznění (ať už se jedná o údajnou nedostatečnou kvalifikaci uchazečů na pozici behaviorálního technika, mnebo o údajné obohacování se Centra na úkor rodičů) nijak nepopírá.

- s) V čase 32:20 MUDr. Matýs zavádějícím způsobem reaguje na průběh pohovoru, během něhož Mgr. Telín zmiňuje, že je důležité, aby děti začaly docházet včas, ironickou poznámkou, že „když někdo mluví o prevenci, tak to dostane Nobelovou cenu za medicínu, protože rehabilitace zrušila autismus.“ Mgr. Telín ovšem ve skutečnosti nehovořila o prevenci a o léčbě autismu, ale o včasném započatí terapie, které je předpokladem její efektivity. Tvůrci pořadu zavádějící hodnocení MUDr. Matýse neuvádí na pravou míru.

V odpovědi RRTV se snaží Česká televize manipulaci MUDr. Matýse (“začnou docházet včas” interpretuje jako “dokáží předcházet autismu”) obhájit vysvětlením, které nedává žádný smysl.

Pořad jako celek byl zpracován zcela jednostranným a předpojatým způsobem. Kriticky hodnocené osoby nedostaly od tvůrců žádný prostor k vyjádření. Role přizvaných expertů nebyla kritická (ve vztahu k infiltrátorce), nýbrž přizvukující, takže infiltrátorka a herečka Ivana Lokajová, která byla jakousi průvodkyní pořadu, zůstaly v pořadu bez jakékoli oponentury. V pořadu byla odvysílána celá řada nepravdivých a neúplných tvrzení. Tvůrci pořadu diváka neinformovali, nýbrž s ním účelově manipulovali.

Příloha 3

Nesouhlasná stanoviska a protesty proti pořadu

Petr Dvořák
Generální ředitel
Česká televize
petr.dvorak@ceskatelevize.cz

Vážený pane Dvořáku,

Obracím se na Vás se stížností k upoutávkám k pořadu Infiltrace díl Obchod s nadějí, který má být odvysílán v České televizi dne 15. 3. 2021.

Jsem rodičem těžce postižené holčičky a předsedou spolku Rodiče pro děti s autismem, z.s.

Naši komunitu rodičů dětí postižených autismem **velmi šokovala upoutávka** vysílaná v tyto dny v ČT na výše uvedený pořad.

Prosím **zastavte upoutávky a nenechte vysílat daný pořad** bez podrobného objektivního prozkoumání a širší diskuse. Především je však nenechte odvysílat **bez vyjádření rodičů**.

Máme důvod se domnívat, že při natáčení pořadu došlo k závažným pochybením ze strany České televize a už odvysílaná upoutávka má charakter neetický, neobjektivní a protiprávní. Na upoutávce je zobrazeno **autistické dítě v terapeutických prostorech, aniž by byl získán jakýkoli souhlas jeho rodičů**. Paní, která je v upoutávce prezentována jako matka, je ve skutečnosti najatá terapeutka. Upoutávka je tak velmi zavádějící a z ní plyne také naše podezření, jak bude koncipován samotný dokument.

Jelikož nebyli kontaktováni ani rodiče dětí, které jsou zobrazeny v upoutávce, a naše děti také dojíždějí na terapie do ABA center, klademe si otázku, zda v dokumentu nebudou zobrazeny i naše děti. V takovém případě nebudeme váhat a podáme na Českou televizi trestní oznámení.

Pochybení, která jsou zjevná z upoutávky a z našich informací od dotčených rodičů postižených dětí, jejichž děti záběry jsou v upoutávce použity:

1. **Natáčení postižených dětí s autismem probíhalo cizí osobou tajně bez souhlasu dětí a souhlasu jejich rodičů.**
2. **Natáčení probíhalo doma v prostorech rodičů bez jejich souhlasu.**
3. **Rodiče jako zákonní zástupci nedali souhlas se zveřejněním materiálů, nebyli o to ani požádáni.**
4. **Materiály Česká televize odvysílala v upoutávce bez informování daných rodičů, ti neměli ani žádnou možnost se k čemukoliv vyjádřit.**
5. **V průběhu natáčení nebyla kontaktována Česká odborná společnost Aplikované behaviorální analýzy ani žádný s behaviorálních analytiků.** Odborné hledisko bylo zcela zanedbáno.
6. **O stanovisko k pořadu nebyl požádán ani nikdo z rodičovských organizací zabývajících se ABA.**
7. **V upoutávce natočené video komentuje MUDr. Jaroslav Matýs, pedopsychiatr z Ostravy.** Ten se dlouhodobě negativně vymezuje stran ABA. Je znám arogantními výroky na adresu problematiky poruch autistického spektra, autistických dětí a rodin, v roce 2017 široké spektrum rodičů dětí s autismem sepsalo petici z důvodu jeho neetických vyjádření: [Výzva k reakci na výroky MUDr. Jaroslava Matýse | e-petice.cz \(e-petice.cz\)](https://www.petice.cz/e-petice.cz). Po dalších skandálních výrocích o autismu v roce 2019 se od něj distancovalo celé vedené České psychiatrické společnosti ČLS JEP (<https://www.psychiatrie.cz/deni-aktuality/3424-zdovodneni-stanoviska-vyboru-psychiatricke-spolecnosti-cls-jep-k-vyrokum-mudr-jaroslava-matyse-2>). Poté odstoupil z pozice předsedy Výboru sekce Dětské a dorostové psychiatrie PS ČLS JEP a rezignoval na členství v Pracovní skupině pro dětskou a dorostovou psychiatrii Ministerstva zdravotnictví ČR. Z našeho pohledu se v oblasti autismu zcela zdiskreditoval. Navíc MUDr. Jaroslav Matýs postrádá jakékoliv vzdělání ve vědním oboru ABA a není absolutně kompetentní hodnotit behaviorální intervence.
8. **Rodiče dětí natočených na videu nedali souhlas pro promítání a veřejnému komentáři svých dětí Jaroslavem Matýsem.**

Pane řediteli, dovedete si představit, že by toto udělal někdo Vaším dětem a Vy byste si to nechal líbit?

Naše děti, děti s autismem, jsou vůči neoprávněné medializaci bezbranné a my jako těžce zkoušení rodiče musíme dennodenně snášet náročný osud a navíc bojovat proti předsudkům a aroganci okolí. **Ani vykostičkováný obličej nezabrání tomu, aby se děti nedaly identifikovat, a medializované stigma je bude provázet pak celý život.**

Vůbec bych se nedivil, kdyby rodiče těch tajně natočených a medializovaných dětí podali na ČT a zúčastněné osoby trestní oznámení. Kdyby to bylo moje dítě, tak to udělám hned.

To, jak se věc podává ve zmíněné upoutávce v ČT a jak se k ní dospělo je naprosto skandální a neomluvitelné.

Kdysi jsme sami bojovali za uzákonění profese behaviorálního analytika a behaviorálního technika v rámci oboru Aplikované behaviorální analýzy. MUDr. Jaroslav Matýs nám a našim dětem naopak v tom úsilí už tehdy házel klacky pod nohy.

Proto jsme nyní z přístupu ČT zklamáni a rozzlobeni.

Víme, že může být těžké pochopit chování autistů a vyznat se v terapii pro laiky. Záchvat nezvladatelného autisty působí na typického člověka jako šok.

Jako rodiče spolu s certifikovanými odborníky pracujeme pomocí ABA intervence, aby se dětem pomohlo. Pro naše děti je ABA jedinou funkční a světově vědecky ověřenou intervencí. Našim dětem pomáhá, ale je potřeba jejím principům porozumět a správně je aplikovat. Proto s našimi dětmi pracují behaviorální analytici s mezinárodně uznávanou certifikací BCBA (Board Certified Behavioral Analyst), kteří se řídí přísnými etickými pravidly.

Jako rodiče známe situace můžeme Vám a Vašemu týmu nabídnout vysvětlovací diskusi a přizvat skutečné certifikované odborníky na ABA, aby se k danému tématu vyjádřili.

Pane řediteli, prosím nedopusťte, aby se ČT jako instituce obrátila proti našim dětem a bez objektivního pohledu jim ničila život.

Víme, že rodiče zobrazených dětí zvažují právní kroky a jako sdružení rodičů jsme připraveni je v tom plně podpořit.

Předem děkuji, že můj dopis nenecháte bez odpovědi.

S úctou,

K dopisu se připojují:

Vyjádření výboru Sekce dětské a dorostové psychiatrie PS ČLS JEP

Na žádost autorů pořadu zasíláme odpovědi na položené otázky.

Zda za těchto podmínek (zřízení zařízení, vzdělávání, nábor, školení) lze provozovat jakoukoli formu terapie a následného vzdělávání

Zřizování podobných zařízení má daná pravidla, jejich nedodržení je ale zřejmě těžké postihnout v situaci, kdy zařízení formálně neexistovalo. Pokud jde o poskytování terapie metodou ABA, podmínky vzdělávání byly definovány v r. 2017 v zákoně č. 201/2017 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních). Je v něm jasně definované (§ 21c) že „odborná způsobilost k výkonu povolání behaviorálního analytika se získává absolvováním akreditovaného magisterského studia v oblasti vzdělávání psychologie nebo neučitelská pedagogika a akreditovaného kvalifikačního kurzu behaviorální analytik“, podobně asistent behaviorálního analytika (§29) a behaviorální technik (§29a).

Podle uvedeného dokumentu pracovníci v zařízení nemají požadovanou kvalifikaci a tudíž označování používaných postupů za metodu ABA lze považovat za klamání rodičů svěřených dětí.

K účasti NUV v celém „projektu“ by se měli vyjádřit zástupci této instituce (resp. zřejmě zástupci Národního pedagogického institutu) nebo zástupci zřizovatele (MŠMT). Je-li skutečnost taková, jak je to prezentováno v dotčeném pořadu ČT, tj. že si státem garantovaná a financovaná organizace neověří kvalitu pracoviště, které využívá pro vzdělávání, je to zcela nepochopitelné.

Zda natočená situace odpovídá oborové etice

Z hlediska chování provozovatelů zařízení natočená situace neodpovídá etickému chování a jak bylo výše zmíněno, je otázkou, zda zřizovatel tohoto zařízení neporušil zákon.

Pokud jde o výroky MUDr. Matýse, považujeme je v několika ohledech za zavádějící a to jak v oblasti informací podávaných k diagnóze autismu tak i k terapeutickým postupům. Dále nepovažujeme ze strany MUDr. Matýse za vhodné zveřejňování dalších diagnóz, především mentální retardace, a zejména v situaci, kdy může být vztažena ke konkrétnímu zobrazenému dítěti. V očekávané nové verzi klasifikace nemocí MKN-11 má být termín mentální retardace zcela opuštěn pro značně stigmatizující potenciál.

Zda pořad může poškodit děti s PAS

Jako problematické a především velmi citlivé etické téma lze vnímat uveřejnění konkrétních dětí bez ohledu na to, zda mají nebo nemají PAS. Dále není jasné, zda rodiče dali souhlas k nahrávání svých dětí v prezentovaném zařízení. V případě, že ne, lze očekávat oprávněné stížnosti rodičů natočených dětí. I když bude dodržen právní rámec

takového uveřejnění, je vhodné zamyslet se nejen nad aktuálním přínosem pro dané téma, ale také nad tím, jak např. zveřejnění dítěte v afektu, v pláči, prožívají jeho rodiče a další příbuzní, kteří své dítě nepochybně poznají i po „rozmazání“, a nad rizikem pro samotné děti do budoucna. Domníváme se, že pro podstatu uvedeného tématu není zobrazení dětí a jejich chování v takovém rozsahu nezbytně nutné, případně doporučujeme zvážit, zda by nebylo vhodnější využít ilustrační záběry.

Aby měl pořad skutečnou informativní hodnotu a nebyl označitelný za bulvární, bylo by správné, aby postupy komentoval v ABA vyškolený odborník. Za velmi závažné považujeme, že takové jednání může negativně ovlivnit důvěru veřejnosti nejen v ABA, která je evidence based metodou (na důkazech založená metoda) a v terapii PAS a dalších neurovývojových poruch má své významné místo. Ale také v taková zařízení, která poskytují rodinám s PAS pomoc s využitím ABA odborně zcela správně a v souladu se zákonem. Pořad by mohl nad rámec samotného konstatování skutečnosti využít i další potenciál a pomoci veřejnosti lépe se v situaci orientovat, pokud by například doporučil, jak lze existenci a odbornou úroveň takových zařízení ověřit (odkazem na rejstřík firem, zda se lze obrátit na odborné společnosti s dotazem na ověření existence a vzdělání terapeuta atd.) Proto by bylo vhodné, aby se k pořadu vyjádřili také zástupci odborných společností zabývajících se terapií, např. Česká psychoterapeutická společnost, Česká asociace pro psychoterapii, Česká odborná společnost ABA.

OFICIÁLNÍ VYJÁDŘENÍ K POŘADU INFILTRACE – OBCHOD S NADĚJÍ

Dnes ve večerních hodinách měla ČT odvysílat investigativní dokument Infiltrace - obchod s nadějí. Toto je oficiální stanovisko NAUTIS.

Již samotná upoutávka vyvolala řadu negativních ohlasů veřejnosti, které vedly k tomu, že ČT pořad z dnešního vysílání stáhla a nyní její vedení zkoumá, zdali je pořad natočený objektivně a nemůže-li jeho odvysílání někoho nespravedlivě poškodit. Více [zde](#).

Dokument jsme měli možnost vidět a na základě jeho zhlédnutí jsme vydali následující **stanovisko**:

Aplikovaná behaviorální analýza (ABA) je samostatný vědecký obor zabývající se chováním. Programy, které z ní vychází, jsou na důkazech založené, jsou uznávány odbornou veřejností a jsou součástí recenzovaných odborných doporučených postupů v zahraničí i v České republice. ABA nepatří mezi jediné vědecky ověřené metody a její efektivita záleží na mnoha faktorech. NAUTIS ověřené ABA programy považuje za vhodnou součást péče o děti s autismem. Stejně jako u jiných intervenčních metod a terapií je zapotřebí mít v daném oboru náležitě vzdělání a odborné zkušenosti. Z dokumentu nevyplývá, že by tento požadavek přítomní pracovníci splňovali.

K pochybením či selháním lidského faktoru může docházet stejně jako u všech jiných postupů a metod včetně těch kvalitních. Vyhodnotit správnost postupu je pro laiky velmi obtížné, někdy nemožné, musí to udělat znalec oboru, který je schopen vzít v úvahu i kontext celé situace. Proto je třeba, aby postupy, které jsou v dokumentu k vidění, okomentoval behaviorální analytik s patřičným stupněm vzdělání (tedy ideálně úroveň Board Certified Behavior Analyst - BCBA). Pro vyváženost je třeba, aby jeho názor v dokumentu zazněl. Jakékoli dokumentované téma ve veřejnoprávním médiu, investigativu nevyjímaje, musí obsahovat úhel pohledu všech zúčastněných stran, aby byl divák informován objektivně. Záběry z terapie vytržené z kontextu lze jednoduše dezinterpretovat. Pro celkovou vyváženost pořadu by měly zaznít informace i od vedoucí centra, aby vysvětlila své postupy a dostala prostor k obhajobě své práce.

Nepovažujeme za vhodné, že za odbornou stranu se v dokumentu vyjadřuje pouze MUDr. Matýs, který nejenže není odborníkem v aplikované behaviorální analýze, ale v dokumentu se ve svých vyjádřeních dopouští i chyb týkajících se autismu. Od názorů dr. Matýse se v roce 2019 výbor České psychiatrické společnosti ČLS JEP distancoval s tím, že „*považuje názory MUDr. Matýse za nepřijatelné a v příkrém rozporu s trvalým úsilím společnosti o kultivaci veřejného prostoru, zcela ignorující snahu psychiatrické společnosti o změnu stigmatizujících postojů a stereotypů vůči duševně nemocným, včetně jejich zobrazení v médiích*“.

Závěr: Vnímáme jako důležité poukazovat na nepravosti a poskytování nekvalitní a neodborné péče. Uvědomujeme si ale také, že odvysílání dokumentu bez zachované novinářské objektivity by mohlo nespravedlivě poškodit zmíněnou organizaci i samotnou metodu ABA. Jak známo, žádné pozdější omluvy, vyhrané soudy a vysvětlující reakce nemohou plnohodnotně vyvážit již způsobenou škodu. Považujeme proto za zásadní dát prostor k vyjádření i behaviorálnímu analytikovi a jeho komentář zpracovat do těla dokumentu.

K dokumentu vydala své [STANOVISKO](#) také certifikovaná behaviorální analytička Mgr. Ivana Treltová, BCBA.

Národní ústav pro autismus, z.ú.

V súvislosti s pripravovaným odvysielaním relácie s názvom „Infiltrácia – obchod s nádejí“ som bola oslovená a požiadaná vyjadriť sa k obsahu dokumentu ako certifikovaný behaviorálny analytik pracujúci s deťmi s PAS intervenciami vychádzajúcimi z aplikovanej behaviorálnej analýzy (ABA).

Z dokumentu bohužiaľ nie je jasné, či jeho zámerom bolo prezentovať (1) konkrétne centrum aplikujúce princípy a metódy ABA s nedostatočnou kvalitou alebo (2) prístup ABA ako neefektívnej metódy pri výchove a vzdelávaní detí s PAS.

(1) Dokument pôsobí účelovo zostriháný, ponúka veľmi málo ukážok, ktoré sú vytrhnuté z kontextu. Musím však povedať, že v prezentovaných ukážkach bolo vidieť viacero chýb pri učení zo strany terapeutov ako: nedostatočné posilňovanie, chýbajúce bezchybné učenie, nesprávna aplikácia proaktívnych ako aj reaktívnych stratégií pri výskyte správania alebo slabá štruktúra sedenia či organizácia centra. Ale neboli to chyby, ktoré v komentároch vyslovil MUDr. Matýs. Znova podotýkam, že je zložité sa vyjadriť ku celkovej kvalite centra, len na základe prezentovaných ukážok. Z profesionálneho ako aj z etického hľadiska bolo úlohou infiltrátorky kontaktovať supervízora programu a akékoľvek nejasnosti v používaní jednotlivých metód ABA prediskutovať s ňou. Certifikovaní behaviorálni analytici ako aj kandidáti na certifikáciu (ktorou je pani [REDAKOVANÉ]) sú povinní dodržiavať etický kódex stanovený medzinárodnou certifikačnou radou BACB (Behavior Analyst Certification Board). V prípade, že má niekto podozrenie na neetické zaobchádzanie s deťmi/klientami, bolo potrebné svoje obavy diskutovať s nadriadeným alebo so supervízorom a pri nedostatočných zmenách postupovať podľa pokynov BACB. Tento postup v tomto prípade zachovaný nebol. Dokument odkrýva nesprávne taktiky z ekonomického a podnikateľského hľadiska, ako aj v aplikovaní ABA metód a princípov. Posúdenie prvých dvoch oblastí nie je v mojej kompetencii komentovať. Avšak podľa môjho názoru nebolo v kompetencii pani infiltrátorky ako aj pána MUDr. Matýsa komentovať ABA, keďže ich vzdelanie a pracovné skúsenosti im neumožňujú objektívne posúdenie správnosti aplikácie ABA metód, čo mohlo byť vidieť aj v ich komentároch s nesprávne uvedenými informáciami.

(2) Aplikovaná behaviorálna analýza je považovaná za efektívny, tzv. evidence-based prístup pri výchove a vzdelávaní osôb s PAS, čo je potvrdené veľkým množstvom štúdií, takže je zbytočné sa vyjadrovať k otázke jej efektivity. Je dôležité podotknúť, že ABA nie je terapia pre deti s PAS. Ako vedná disciplína, ktorá sa zaoberá správaním a podnetmi z prostredia, tzv. princípmi správania. Tieto princípy správania ovplyvňujú správanie každého jednotlivca, čiže vyjadrenie, že ABA nie je pre každého je veľmi mylné. Na základe experimentálnych a aplikovaných výskumov bolo vytvorených viacero metód a procedúr, ktoré sa využívajú na modifikáciu správania jednotlivca. Tie sú individualizované a aplikované až po dôkladnom zvážení či stanovenou procedúrou dôjde k želanej zmene v správaní. V dokumente boli aj chybné informácie, čo sa týka pomenovania jednotlivých odborníkov v ABA a ich požadovaného vzdelania. V súčasnosti je možné ABA študovať ako 5-ročný magisterský program alebo absolvovať 315 hodín ABA v rámci rozširujúceho vzdelania, kde je povinný magisterský titul v pedagogike, psychológii alebo inom humanitnom obore. Budúci behaviorálni analytici (BCBA), musia získať 1500 až 2000 hodín supervízie, za kvalitu ktorej je zodpovedný samotný supervízor a nakoniec úspešne

absolvovať certifikačný test. Asistent behaviorálneho analytika (BCaBA) musí absolvovať taktiež rozširujúce vzdelanie v rozmedzí 225 hodín a 1000 až 1300 hodín supervízie predtým, ako je pripustený na certifikačný test. Pre oboch potom platí 2-ročná re-certifikácia, ktorej súčasťou je získanie kreditov vrátane supervízie a etiky. Iba BCBA je nezávislý odborník v ABA, ktorý však podľa etického kódexu konzultuje jednotlivé prípady, ak je to nevyhnutné s inými BCBA, ktorí môžu mať viac skúsenosti v danej oblasti. BCaBA aj po získaní certifikátu pracuje naďalej pod supervíziou BCBA, ktorý dohliada nad individuálnymi behaviorálnymi plánmi každého klienta. **Registovaný behaviorálny technik (RBT)** alebo ako bolo v dokumente spomínané behaviorálny technik je osoba, ktorá priamo pracuje s klientom a aplikuje metódy, ktoré sú určené BCBA alebo BCaBA. Táto funkcia bola certifikačnou radou zavedená v roku 2014 za účelom skvalitnenia práce a identifikovania minimálnych požiadaviek práve tých, ktorí priamo pracujú s klientami. V súčasnosti je podmienkou na získanie RBT absolvovanie 40 hodinového kurzu, kompetenčné hodnotenie, čiže hodnotenie praktických zručností a v závere certifikačný test. Keďže behaviorálny technik nemá dostatočné vzdelanie, aby mohol samostatne rozhodovať o postupe učenia a modifikácie správania, nemôže pracovať osamote, bez supervízie. V dokumente bolo mylné pomenovanie funkcie osoby pracujúcej s deťmi. ABA terapeut nie je na rovnakej funkcii ako behaviorálny analytik. V zahraničí sa používa pojem ABA terapeut pre osobu, ktorá pracuje priamo s deťmi, čiže na funkcii behaviorálneho technika. Osoba, ktorá je za program zodpovedná je behaviorálny analytik (v súčasnosti - BCBA). U nás sa pod pojmom terapeut myslí osoba, ktorá má za sebou niekoľko ročné vzdelanie a školenie v danej terapeutickej metóde. Keďže ako som spomínala ABA nie je terapia, pojem ABA terapeut neopisuje osobu aplikujúcu terapeutický postup. Je to len označenie profesie, ktorý sme „zdedili“ zo zahraničia a ktorý je u nás zaužívaný na pomenovanie osoby, ktorá priamo pracuje s dieťaťom v centre.

Kvalitný ABA program detí s PAS musí obsahovať istú štruktúru. Tá napomáha rodičom k tomu, aby mali istotu, že ich dieťa dostáva tú najlepšiu pomoc bez rizika ohrozenia tak ako fyzického tak aj duševného zdravia. Supervízor behaviorálneho programu založeného na ABA musí byť behaviorálny analytik, ktorý sa naďalej kontinuálne vzdeláva, čím do programu prináša vždy len tie najnovšie vedecky overené postupy. Povaha supervízie je individuálna, avšak musí byť dostatočná tak, aby supervízor mal istotu, že terapeuti aplikujú intervenčné postupy tak ako sú určené. Okrem priamej supervízie, kedy je supervízor prítomný v centre, sú nápomocné aj video ukážky alebo online supervízia v priamom prenose. Súčasťou školenia terapeutov je okrem teoretického základu nápomocná aj praktická časť spolu s absolvovaním kompetenčného hodnotenia. Práve kompetenčné hodnotenie poskytne supervízorovi istotu, že jednotlivé metódy učenia sú aplikované správne. Kompetenčné hodnotenia sa používajú osobitne pre jednotlivé metódy alebo postupy a sú realizované opakovane. Rodič má právo sa viac zaujímať o kvalifikáciu zamestnancov centra, kde jeho dieťa absolvuje behaviorálne intervencie. Progres detí by mal byť zaznamenávaný objektívne a rodič by mal byť oboznámený s cieľmi, na ktorých sa pracuje s ich odôvodnením. ABA je založená na dátach, ktoré by mali byť kontrolované supervízorom a do ktorých je rodičovi umožnené kedykoľvek nahliadnuť.

Záverom by som chcela zdôrazniť, že dokument (účelovo?) nepopisuje intervenčný prístup založený na ABA. Je nesprávne, na základe tejto ukážky posudzovať ABA prístup

a ignorovať stovky vedeckých štúdií preukazujúcich jeho efektivitu pri vzdelávaní detí s PAS a prirovnávať tento prístup k nepodloženým tvrdeniam o jeho podobe k „výcviku psov“. Zároveň je neetické hodnotiť kvalitu práce terapeutov na základe krátkych ukážok ich práce. Taktiež za veľmi rozporuplné považujem získanie materiálov, ktoré bolo z môjho pohľadu veľmi neetické. Ako som už spomínala, k právnym záležitostiam fungovania centra sa v tejto chvíli vyjadrovať nebudem.

S pozdravom,

Mgr. Ivana Trelliová, BCBA

Vyjádření k upoutávce pořadu z cyklu „Infiltrace“.

Česká odborná společnost aplikované behaviorální analýzy je profesním sdružením behaviorálních analytiků a dalších odborníků, jehož cílem je mimo jiné dodržování standardů profesní přípravy, podmínek pro vzdělávání a poskytování kvalitní péče v aplikované behaviorální analýze (ABA) s ohledem na mezinárodně uznávaná kritéria. Dalším cílem je osvěta etického poskytování kvalitních behaviorálních služeb klientům v souladu s aktuálními standardy péče, která v ČR nebyla dlouhodobě dostupná.

Záznam celého pořadu jsme neviděli. Naše stanovisko vychází pouze z upoutávky k pořadu Infiltrace – Obchod s nadějí, která v ČT byla odvysílána. V rámci přípravy pořadu nebyla Česká odborná společnost aplikované behaviorální analýzy, která sdružuje odborníky působící v této vědní oblasti, oslovena.

Za odbornou společnost si na prvním místě klademe otázku, zda je v současné chvíli etické se k videozáznamu veřejně vyjadřovat, pokud je sporná samotná legitimita jeho pořízení. Z upoutávky k pořadu prezentované v ČT bylo zřejmé, že anonymita dotčených dětí nebyla zachována (tu není možné jednoduše vytvořit rozmlžením obličeje).

Z vyjádření rodičů těchto dětí, která jsme obdrželi, vyplývá, že k natáčení nedali souhlas, a naopak se zveřejněním pořadu, ve kterém jsou prezentovány jejich děti nesouhlasí. Lidé s poruchou autistického spektra a jejich rodiny patří mezi nejvíce ohrožené a stigmatizované skupiny v české společnosti. Domníváme se, že zveřejněním záběrů těchto dětí ČT způsobí pouze hlubší stigmatizaci dotčených osob. Námi předpokládaný záměr autorů pořadu „pomoci těmto dětem a rodinám“ tak nebude naplněn, právě naopak.

Domníváme se také, že pokud v konkrétním případě dojde k profesnímu selhání, je možné volit okamžité, efektivní a etické postupy vedoucí k nápravě, nikoli vytvářet senzaci a bulvarizovat lidsky velmi citlivá témata.

Česká odborná společnost aplikované behaviorální analýzy, z. s.

Vážený pane profesore,

RE: STANOVISKO ADDP z.s. K PŘIPRAVOVANÉMU POŘADU ČESKÉ TELEVIZE Z CYKLU INFILTRACE

Zasílám stanovisko Koordinačního výboru Asociace dětské a dorostové psychiatrie z.s. Vyjadřujeme se pouze k těm částem dokumentu, které souvisí s naší specializací. K právním, ekonomickým a účetním otázkám se vyjadřujeme pouze okrajově nebo je nehodnotíme vůbec, protože k jejich hodnocení nemáme dostatek informací.

Z odborného hlediska je pořad značně nevyrovnaný. Jako by předpokládal, že každý divák ví, co je to PAS nebo autismus. Stejně tak se pořad vůbec nevyjadřuje k tomu, co je to ABA terapie, kterou jeho celkové vyznění odsuzuje na podkladě negativní zkušenosti s jedním neregistrovaným pracovištěm. Jak je to v ČR možné a proč pracoviště patří z veřejných zdrojů také NÚV je otázkou právní, kterou nehodnotíme.

Domníváme se, že by v pořadu mělo zaznít, že:

- poruchy autistického spektra patří mezi nejzávažnější neurovývojové poruchy, které zasahují do vývoje všech složek osobnosti daného jedince.
- se jedná o celoživotní stav, ale jeho projevy a důsledky je možné vhodnou péčí pozitivně ovlivňovat.
- v současnosti neexistuje účinná farmakoterapie, která by vedla k úplnému vyléčení.
- v pořadu měl ABA terapii komentovat certifikovaný ABA terapeut.
- kolem příčin vzniku, projevů chování, diagnostiky a účinných terapií existuje velké množství mýtů a nepravd, které vedou ke stigmatizaci osob s PAS a jejich rodin, k využívání nevhodných nebo i nebezpečných postupů při práci s těmito pacienty.¹
- Psychiatrická společnost ČLS JEP vydala v roce 2018 doporučené postupy psychiatrické péče u autismu mezi které patří vedle farmakoterapie také behaviorální a psychoterapeutické intervence.²
- postupy založené na aplikované behaviorální analýze (ABA) patří mezi základní vědecky ověřené přístupy vedle dalších uznávaných metod jako např. TEACCH,³ které jsou pro intervenci u autismu ČPS JEP doporučovány.
- v ČR existují plně certifikovaná ABA pracoviště, která splňují všechna.
- je nepřijatelné, aby v ČR působilo neregistrované pracoviště, které nesplňuje ani obecná kritéria pro registraci poskytovalo péči ohroženým dětem, byť se tak děje na komerční bázi.
- pracoviště v Břevnově založila paní Tellin, opustila je a odešla do pracoviště v Hostivaři.
- pracoviště NÚV v současné době neexistuje, protože se již v loňském roce spojilo s jinou přímořízenou organizací MŠMT ČR, přesto je nepřipustné, aby veřejné prostředky MŠMT by vypláceny neregist. zařízení.

V pořadu se objevují nepřesné informace o PAS, které mohou u veřejnosti mnohé mýty o autismu upevňovat. Dokument zcela opomíjí rozdíl mezi postupy založenými na důkazech postupy⁴ a kontroverzními a nebezpečnými postupy.⁵ Tímto u veřejnosti může prohloubovat zmatený dojem o účinnosti a neúčinnosti metod. Způsob, jakým jsou v dokumentu děti a jejich rodiče prezentovány nemůže zajistit jejich anonymitu. Komunita rodičů dětí s PAS je velmi provázaná. Ztráta anonymity může u rodin zachycených v dokumentu vést k rozpadu těchto podpůrných vazeb a dalšímu snížení kvality života.⁶ Je nutné brát vážně, že rodiče nedali ani dodatečný souhlas ke zveřejnění videozáznamů a že je nepřipustné takové záběry publikovat.

Z těchto důvodů po konzultacích se členy Koordinačního výboru ADDP z.ú. **nedoporučujeme odvysílání pořadu** v podobě, kterou jsme měli možnost zhlédnout na záznamu, který jsem od Vás obdržel.

V Praze 21. března 2021

MUDr. Mgr. Viktor Hartoš, předseda ADDP z.s.

¹Fakta a mýty o autismu: Hrdlička M., Portál, 2020

² <https://postupy-pece.psychiatrie.cz/specialni-psychiatrie/f8-detska-psychiatrie-i-autismus/intervence-u-autismu>

³ Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children

⁴ mezi které patří např. Aplikovaná behaviorální analýza (ABA) o níž pořad nesprávně uvádí, že může být nevhodná pro vývoj dětí s PAS a že je proto někde dokonce zakázaná.

⁵ např. odstraňování těžkých kovů z organismu, imunoterapie, transplantace kmenových buněk, terapie pevným objetím delfinoterapie, apod

⁶ Odborné studie opakovaně dokládají, že míra rodičovského stresu a traumatu je v této populaci extrémně vysoká. Tyto rodiny čerpají podporu jak v rámci odborných služeb, tak zejména v rámci rodinných a rodičovských vazeb (Drogomyretska a kol., 2020) <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10803-020-04455-x.pdf>

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

adresa: Partyzánská 7, 170 00 Praha 7
telefon: +420 266 753 421
e-mail: nrzpcr@nrzp.cz
www.nrzp.cz

V Praze dne 25. 3. 2021

Č.j.:2503/K/2021/35

Vážený pane řediteli,

obracím se na Vás v souvislosti s plánovaným pořadem z cyklu Infiltrace. Jeho poslední díl byl připraven pod názvem „Obchod s nadějí“. Na Národní radu osob se zdravotním postižením ČR se obrátil spolek Autistik a Integrační centrum Sasov. Obě společnosti pomáhají lidem s autismem, přitom Autistik je nejdéle fungující organizací na podporu lidem s autismem mající respekt u rodičů i odborné veřejnosti. Integrační centrum Sasov patří mezi průkopníky budování center pro děti a dospělé lidi s autismem. Pořad „Obchod s nadějí“ byl právě zaměřen na problematiku péče o osoby s autismem. Jak nám obě organizace sdělily, obrátili se na ně rodiče dětí s autismem znepokojení plánovaným odvysíláním pořadu, kteří se bojí stigmatizace rodin a dětí s autismem. Tito rodiče si založili spolek Rodiče pro děti s autismem, z.s. (Roprodesa), který je neziskovou organizací zaměřenou na pomoc ostatním rodinám pořádáním seminářů pro rodiče o aplikované behaviorální analýze (ABA), účinné vědecky založené intervenci pro děti s neuro vývojovým postižením. Rodičovský spolek úzce spolupracuje s odbornou profesní organizací pro aplikovanou behaviorální analýzu (ČS ABA, z.s., česká odborná společnost aplikované behaviorální analýzy).

Skupina rodičů si sama vytvořila v bytě jednoho z nich bezpečný prostor - Centrum a zajistila terapeuty, které řídí certifikovaný odborník na metodu ABA, která je pro jejich děti s autismem prospěšná. Do jejich Centra nastoupila v počátcích provozu, jako placená terapeutka, paní Barbora Boháčková (infiltrátorka pořadu České televize), která děti v Centru tajně natáčela, bez vědomí a souhlasu jejich rodičů. O tom, že někdo tajně natáčel jejich děti, v průběhu terapií, se rodiče dozvěděli náhodně z upoutávky ČT 5. 3. 2021, která upozorňovala na další díl cyklu Infiltrace „Obchod s nadějí“.

Rodiče oslovili Českou televizi s žádostí o seznámení s celým dokumentem a možností se k obsahu vyjádřit. Ale do dnešního dne žádné oficiální vyjádření neobdrželi. Česká televize zatím odložila vysílání pořadu, a to na nátlak a stížnosti rodičů, ale stále trvá na tom, že pořad bude vysílat.

Z upoutávek je patrné, že jsou v dokumentu použity záznamy dětí s postižením v choulostivých situacích, pořízené skrytou kamerou, a to bez souhlasu rodičů těchto dětí. I když jsou dětské tváře rozostřené, přesto své děti poznali nejen rodiče, ale i další osoby, sousedé a podobně, což je samozřejmě nepřijatelné. Cílem celého dokumentu je pravděpodobně vytvořit senzaci a případně i dehonestovat spolek, který vzájemnou pomocí se snaží zajistit péči o děti s autismem.

Z informací, které máme k dispozici, se domníváme, že lidé mimo tuto komunitu buď neznají celou problematiku, nebo mají jiný názor na způsob terapie, což ovšem neznamená, že použité terapie jsou špatné. Například použitá intervence ABA je terapeutický postup, založený na důkazech (evidence based) a je ve světě hojně využívána, v USA dokonce proplácena zdravotním pojištěním, a to hlavně u

menších dětí ke zlepšení sebeobslužných dovedností, zlepšení sociální komunikace, redukci nevhodného chování a podobně. Je velmi úspěšná v modifikaci náročného chování, včetně sebe ubližování nebo agresivního chování.

Máme vážné obavy, že pořad bude velmi zavádějící, neobjektivní ve své jednostrannosti, protože rodiče, kteří založili svépomocný spolek, nebyli vůbec požádáni o vyjádření a neměli možnost některé dezinterpretace vysvětlit. Péče o děti s autismem je někdy velmi složitá věc a většina lidí z venku tomu vůbec nerozumí. Jsme překvapeni také tím, že, pokud Česká televize zjistila, že by se ve spolku děly nějaké nepravosti, nebo se ubližovalo dětem, neoznámila tuto věc přímo rodičům, OSPODu, případně Policii ČR.

Vážený pane řediteli, dovoluji si Vás požádat, abyste tento dopis bral jako oficiální stížnost, protože NRZP ČR je mluvčím osob se zdravotním postižením. Na naši organizaci se oficiálně obrátila naše členská organizace s žádostí o pomoc. Věřím, že pomůžete ke společné komunikaci dotčených rodičů s redaktory České televize, kteří připravují cyklus Infiltrace, aby došlo k nápravě, přinejmenším možností rodičům a hlavní terapeutce k pořadu se vyjádřit za jejich stranu.

Je zvláštní, že Česká televize napadá iniciativu rodičů, kteří se sami dokáží domluvit, založí svépomocný spolek, nechtějí nic od státu a nakonec jsou dehonestováni za svoji aktivitu a nedají jim ani možnost, aby svoje kroky obhájili.

Vážený pane řediteli, věřím, že mne budete informovat, jak je v této věci postupováno.

V úctě.

Mgr. Václav Krása

Předseda NRZP ČR

Vážený pan

Ing. Petr Dvořák, MBA

Ředitel

Česká televize

Kavčí hory

140 70 Praha 4

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

adresa: Partyzánská 7, 170 00 Praha 7
telefon: +420 266 753 421
e-mail: nrzpcr@nrzp.cz
www.nrzp.cz

V Praze dne 25. 3. 2021

Č.j.: 2503/2021/K/36

Vážený pane předsedo,

obracím se na Vás, v souvislosti s pořadem z cyklu Infiltrace. Víím, že Rada ČT se zabývá především stížnostmi na pořady České televize, které již byly odvysílány. Přesto si dovoluji podat stížnost na připravený dokument pod názvem „Obchod s nadějí“, který je z cyklu Infiltrace.

Na Národní radu osob se zdravotním postižením ČR se obrátily spolek Autistik a Integrační centrum Sasov. Obě společnosti pomáhají lidem s poruchou autistického spektra. Pořad „Obchod s nadějí“ byl právě zaměřen na problematiku péče o tyto osoby. Jak nám obě organizace sdělily, obrátili se na ně rodiče dětí s autismem, kteří si založili spolek Rodiče pro děti s autismem, z.s. k zajištění terapií aplikované behaviorální analýzy pro svoje děti s autismem. Spolek spolupracuje se spolkem ČS ABA, z.s., který metodicky vede terapii ABA.

Vytvořili Centrum a zajistili therapy, které řídí certifikovaný odborník na metodu ABA, která je pro jejich děti s poruchou autistického spektra prospěšná. Do jejich centra nastoupila v počátcích provozu, jako placená terapeutka, paní Barbora Boháčková (infiltrátorka pořadu České televize), která děti v Centru tajně natáčela, bez vědomí a souhlasu jejich rodičů. O tom, že někdo tajně natáčel jejich děti, v průběhu terapií, se rodiče dozvěděli náhodně z upoutávky ČT 5. 3. 2021, která upozorňovala na pořad „Obchod s nadějí“.

Rodiče oslovili Českou televizi s žádostí o seznámení s celým dokumentem a možnosti se k obsahu vyjádřit. Do dnešního dne žádné oficiální vyjádření neobdrželi. Na nátlak a stížnosti rodičů odložila Česká televize vysílání pořadu, ale stále trvá na tom, že pořad bude vysílat a dokument neustále propaguje. Z upoutávek je patrné, že jsou v dokumentu použity záznamy dětí s postižením v choulostivých situacích, pořízené skrytou kamerou, a to bez souhlasu rodičů těchto dětí. I když jsou dětské tváře rozostřené, přesto své děti poznali nejen rodiče, ale i další osoby, sousedé a podobně, což je samozřejmě nepřijatelné. Cílem celého dokumentu je pravděpodobně vytvořit senzací a případně i dehonestovat spolek, který vzájemnou pomocí se snaží zajistit péči o děti s autismem.

Lidé mimo tuto komunitu neznají celou problematiku, někdy mají jiný názor na způsob terapie, což ovšem neznamená, že použité terapie jsou špatné. Například použitá metoda ABA (Aplikovaná behaviorální analýza) je terapeutický postup, založený na důkazech (evidence based) a je ve světě hojně využívána, a to hlavně u menších dětí ke zlepšení sebeobslužných dovedností, zlepšení sociální komunikace, redukci nevhodného chování a podobně. Tato metoda však může být použita jen pro některé děti s autismem.

Celý pořad je veden negativně proti oběma spolkům, přičemž je zajímavé, že rodiče, kteří založili svépomocný spolek, nebyli vůbec požádáni o vyjádření a neměli možnost některé dezinterpretace vysvětlit. Péče o děti s poruchou autistického spektra je někdy velmi složitá věc a většina lidí z venku

tomu vůbec nerozumí. Jsme překvapeni také tím, že, pokud Česká televize zjistila, že by se ve spolku děly nějaké nepravosti, nebo se ubližovalo dětem, neoznámila tuto věc přímo rodičům, OSPODu, případně Polici ČR.

Vážený pane předsedo, dovoluji si Vás požádat, abyste tento dopis bral jako oficiální stížnost, protože NRZP ČR je mluvčím osob se zdravotním postižením. Na naši organizaci se oficiálně obrátila naše členská organizace s žádostí o pomoc. Věřím, že pomůžete ke společné komunikaci spolku Rodiče pro děti s autismem, z.s. s redaktory České televize, kteří připravují cyklus Infiltrace. Je zvláštní, že Česká televize napadá iniciativu rodičů, kteří se sami dokáží domluvit, založí svépomocný spolek, nechtějí nic od státu a nakonec jsou dehonestováni za svoji aktivitu a nedostanou ani možnost, aby svoje kroky obhájili.

Vážený pane předsedo, obdobným dopisem se obracím také na ředitele České televize na pana Ing. Petra Dvořáka, MBA. Věřím, že se nám společně podaří věc uvést do pořádku a prosím, abyste mne informoval, jak je v této věci postupováno.

V úctě.

Mgr. Václav Krása

Předseda NRZP ČR

Vážený pan

Mgr. Pavel Matocha

Předseda

Rada České televize

Kavčí hory

140 70 Praha 4

Příloha 4

Předběžná opatření Okresního soudu pro Prahu 4

USNESENÍ

Obvodní soud pro Prahu 4 rozhodl samosoudkyně JUDr. Iveta Nývltová, Ph.D. ve věci

žalobců:

a)

zastoupena zákonnými zástupci:

b)

c)

proti

žalované:

ČESKÁ TELEVIZE, IČO 00027383

sídlem Kavčí hory, 140 70 Praha 4

o návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany osobnosti

takto:

- I. Soud nařizuje toto předběžné opatření: Žalovaná je povinna zdržet se zveřejnění či zpřístupnění veřejnosti audiovizuálních záběrů nezletilé [redacted] bytem [redacted] a její fotografie umístěné na WC terapeutického centra ABAWay v Praze - Hostivaři pořízených skrytou kamerou pro pořad INFILTRACE – Obchod s nadějí.
- II. Žalobci jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit soudní poplatek z návrhu na vydání předběžného opatření ve výši 1 000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobci se návrhem doručeným zdejšímu soudu dne 1. 4. 2021 domáhají zakázání zveřejnění a zpřístupnění audiovizuálních záběrů jejich nezletilé dcery [redacted] žalovanou. Žalobci spolu s žalobou podali návrh na nařízení předběžného opatření, aby žalované bylo zakázáno jakýmkoliv způsobem zveřejnit či zpřístupnit veřejnosti audiovizuální záběry nezletilé [redacted] a použít tyto záběry bez úplné anonymizace a zakázat používání zcela intimních záběrů nezletilé z WC.
2. U nezletilé [redacted] byla diagnostikována porucha autistického spektra. Nezletilá [redacted] navštěvuje terapii ABA v centru provozovaném spolkem ABAWay v Praze Hostivaři. Toto centrum bylo rodiči 5 dětí s poruchou PAS založeno právě pro účely poskytování péče o jejich vlastní děti. Centrum je provozováno v soukromém bytě jednoho z rodičů. Žalovaná v rámci svého vysílání uveřejnila 5.3.2021 upoutávku na pořad z cyklu INFILTRACE s názvem Obchod s nadějí, který měl být vysílán dne 15.3.2021. Již ze samotné upoutávky bylo zjevné, že žalovaná v pořadu hodlá použít skryté použité záběry dětí při terapiích v centru ABAWay, které žalovaná pořídila bez souhlasu rodičů. Žalobci ad b) a c) se spolu s ostatními rodiči dětí navštěvujících uvedené centrum obrátili písemně na žalovanou dne 5.3.2021 s žádostí, aby žalovaná nezveřejnila záběry dětí včetně nezletilé [redacted] které byly pořízeny bez vědomí a souhlasu rodičů. Na tento

přípis žalovaná nikdy neodpověděla. Rodiče dotčených dětí se opětovně obrátili na žalovanou přípisem ze dne 14.3.2021 s tím, aby se zdržela jakékoliv manipulace s originály záznamů, ze kterých byl pořad vyroben, poskytla bez zbytečného odkladu rodičům nahrávky dětí, na který jsou děti zachyceny, zdržela se použití záběrů a nahrávek dětí do doby udělení souhlasu s užitím a zveřejněním příslušným rodičem. Ani na tento přípis žalovaná nikdy neodpověděla. Žalovaná poskytla celý pořad INFILTRACE – Obchod s nadějí se záběry dětí, tedy i nezletilé [redacted] třetím osobám, a to prostřednictvím internetového úložiště. Scénářistka pořadu paní Lokajová rozeslala třetím osobám odkaz na stažení pořadu emailovou zprávou. Díky tomuto jednání se podařilo žalobcům ad b) a c) získat celý předmětný pořad, který následně shlédli a identifikovali v pořadu nejen nezletilou [redacted] ale i ostatní děti navštěvující centrum ABAWay. V pořadu je mimo jiné zobrazeno i sociální zařízení centra z doby, kdy v těchto prostorách nezletilá [redacted] absolvovala nácvik hygienické a toaletní sebeobsluhy. Pro tyto účely je na zdi toalety vylepen postup s obrázkem pro tento nácvik, je zde umístěna i nezakrytá fotografie nezletilé [redacted] s jejím jménem a vyobrazením postupu nácviku (vč. fotografie).

3. Inkriminovaný pořad je natočen bulvární formou, jsou použity sestříhané záběry z terapie, zcela vytržené z kontextu a tyto záběry jsou hodnoceny kontroverzní osobou MUDr. Jaroslavem Matýsem. Zobrazené péče o nezletilou [redacted] a hodnocení MUDr. Matýse, který v pořadu hovoří o retardaci dětí s poruchou autistického spektra a jejich nízkém intelektu, přináší s sebou budoucí sociální stigma, které může znesnadnit nezletilé [redacted] budoucí začlenění do kolektivu v rámci následného vzdělávání.
4. Podle § 102 odst. 1 o.s.ř. je-li třeba po zahájení řízení zatímne upravit poměry účastníků, nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření.
5. Podle § 74 odst. 1 o.s.ř. před zahájením řízení může předseda senátu nařídit předběžné opatření, je-li třeba, aby zatímne byly upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon rozhodnutí byl ohrožen.
6. Podle § 75b odst. 1 o.s.ř. k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením, je návrhovátelem povinen složit nejpozději ve stejný den kdy podal u soudu návrh na nařízení předběžného opatření jistotu ve výši 10 000 Kč a ve věcech týkajících se vztahu mezi podnikateli vyplývající z podnikatelské činnosti ve výši 50 000 Kč.
7. Žalobce ad b) [redacted] složil jistotu ve výši 10 000 Kč na pokladně zdejšího soudu dne 1.4.2021.
8. Podle § 76 odst. 1 písm. e) o.s.ř. předběžným opatřením může být účastník uložen zejména, aby něco vykonal, něčeho se zdržel, nebo něco snašel.
9. Žalobci se návrhem na vydání předběžného opatření domáhají zákazu zveřejnění audiovizuálních záběrů nezletilé. Takovéto rozhodnutí lze však učinit až rozhodnutím ve věci samé, je tedy třeba při rozhodování o předběžném opatření volit dočasnou formu jednání představující zdržení se určitého jednání.
10. Ze zprávy [redacted] je patrné, že nezletilá [redacted] trpí dětským autismem a lehkou mentální retardací. Žalobce ad b) a žalobkyně ad c) soudu předložili staženou nahrávku pořadu INFILTRACE – Obchod s nadějí. Po zhlédnutí tohoto pořadu soud zjistil, že reportáž je zejména cílena na osoby, které poskytují dětem s autismem terapeutickou péči. Část reportáže byla pořízena skrytou kamerou, která zachytila i nezletilé děti docházející do terapeutického centra. Obličeje dětí byly zakryty kolečkem, v některých pasážích však nedůsledně, jsou viditelné tělesné projevy nezletilých dětí i jejich hlasové projevy, v kontextu s celou reportáží jsou označeny jako osoby typické dětským autismem. Nezletilí byli snímáni při poskytování terapie třetími osobami ze skryté kamery a bez souhlasu rodičů. Na sociálním zařízení v terapeutickém

centru s vylepeným postupem k užití toalety je nalepena i fotografie dívky se jménem [REDAKCE]. Žalobci ad b) a c) identifikovali na této fotografii svou dceru, kterou zaznamenali i v dalších pasážích reportáže. Žalobci ad b), c) uvedli, že s pořízením audiovizuálního záznamu své dcery v terapeutickém centru nedali souhlas a nesouhlasí s odvysíláním těchto záběrů.

11. Zpravodajská licence pro televizní vysílání nezahnuje natáčení skrytou kamerou. Dle Kodexu České televize článek 16.13. Česká televize je oprávněna natáčet nebo nahrávat bez vědomí snímaných osob pouze v případech a za podmínek uvedených v následujících článcích pro použití skryté kamery nebo mikrofony ve zpravodajství a publicistice a dále při tvorbě zábavných nebo uměleckých pořadů.
12. Podle článku 16.14. Kodexu Česká televize je oprávněna použít skrytou kameru nebo skrytý mikrofon pro zpravodajské nebo publicistické účely při zpracování tématu vážně se dotýkajícího veřejného zájmu, jestliže materiál, který má být natočen, nelze ani při vynaložení ztýšeného úsilí získat jinak a jestliže je tento materiál současně nezbytný pro zpracování tématu. Během použití skryté kamery nebo skrytého mikrofonu je třeba zapotřebí zvláště pečlivě dbát na dodržení omezení k ochraně soukromí (článek 15.1 – 15.4.) Výběr části materiálu natočeno skrytou kamerou nebo skrytým mikrofonem, jež mají být využity v pořadu, smí zahrnout pouze pasáže s přímým vztahem k tématu. Česká televize zabezpečí, aby nedošlo k jakémukoli zneužití nebo zpřístupnění v pořadu nepoužitých částí materiálu.
13. Poskytování péče dětem s autismem je tématem veřejného zájmu. Česká televize má právo i povinnost o tématu informovat nesužanně, otevřeně a nezávisle při zachování svobody slova, myšlení a tvorby. Je ale třeba též respektovat důstojnost a soukromí osob.
14. Reportáž cílí na osoby poskytující terapii autistickým dětem. Zachycení projevů nezletilé žalobkyně ad a) skrytou kamerou a možnost její identifikace a spojení s autismem v rámci pořadu vytvořeného Českou televizí bez souhlasu rodičů nezletilé nepřiměřeným způsobem zasahuje do soukromí nezletilé.
15. Nálehavost zatímní úpravy poměrů účastníků řízení je dána skutečností, že Česká televize zařadila předmětný pořad do vysílání dne 12. 4. 2021 a 18. 4. 2021.
16. S ohledem na výše uvedené skutečnosti žalobci osvědčili, že mohou být zasažena osobnostní práva žalobců, a proto soud nařídil předběžné opatření tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí.
17. Podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve spojení s § 7 odst. 1 citovaného zákona soud uložil žalobcům společně a nerozdílně v souvislosti s rozhodnutím soudu na nařízení předběžného opatření zaplatit soudní poplatek z návrhu na nařízení předběžného opatření ve výši 1 000 Kč podle položky 5. Sazebníku soudních poplatků.
18. O nákladech předběžného opatření bude rozhodnuto v rozhodnutí ve věci samé (§ 145 o.s.r.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Praha 6. dubna 2021

JUDr. Iveta Nývltová, Ph. D., v.r.
samosoudkyně

USNESENÍ

Obvodní soud pro Prahu 4 rozhodl samosoudkyně JUDr. Iveta Nývltová, Ph.D. ve věci

žalobce:

bytém [REDAKCE]
zastoupený zákonným zástupcem [REDAKCE]
bytém [REDAKCE]
zastoupený advokátem JUDr. Ondřejem Moravcem, Ph.D.
sídlem Malé náměstí 124/15, 500 03

proti

žalované: **ČESKÁ TELEVIZE, IČO 00027383**
sídlem Kavčí hory, 140 70 Praha 4

o návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany osobnosti

takto:

- I. Soud nařizuje toto předběžné opatření: Žalovaná je povinna zdržet se zveřejnění nebo zpřístupnění veřejnosti audiovizuálních záběrů nezletilého [REDAKCE] nar. [REDAKCE] bytém [REDAKCE] pořízených skrytou kamerou pro pořad INFILTRACE – Obchod s nadějí.
- II. Návrh žalobce v rozsahu uložení povinnosti žalované zdržet se odvysílání celého pořadu INFILTRACE – Obchod s nadějí dne 12.4.2021, dne 18.4.2021 a dne 19.4.2021 a zpřístupnění pořadu INFILTRACE – Obchod s nadějí prostřednictvím webových stránek www.ceskatelevize.cz, se zamítá.
- III. Žalobce je povinen zaplatit soudní poplatek z návrhu na vydání předběžného opatření ve výši 1 000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 11. 3. 2021 domáhá proti žalované zdržení se odvysílání pořadu INFILTRACE – díl s názvem: Obchod s nadějí v podobě, v níž by součástí pořadu byly záběry nezletilých dětí, jejichž podoba je ze záběru rozpoznatelná, byť pro okruh osobních známých těchto dětí, pořízený bez souhlasu zákonných zástupců těchto dětí a zachycujících tyto děti při terapii, již se podrobují. Spolu se žalobou byl podán návrh na vydání předběžného opatření, kterým se žalobce domáhal uložení povinnosti žalované zdržet se odvysílání předmětného pořadu ve dnech 15. 3. 2021 a dne 21.3.2021 ve. upoutávky na tuto reportáž. O předběžném opatření bylo rozhodnuto usnesením Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 12. března 2021 č.j. 30 C 120/2021-17, kdy návrh žalobce na nařízení předběžného opatření byl zamítnut. Rozhodnutí dosud nenabýlo právní moci.
2. Žalobce dne 4. 4. 2021 podal návrh na nařízení předběžného opatření, kterým se domáhá, aby žalovaná byla povinna zdržet se odvysílání pořadu INFILTRACE – Obchod s nadějí dne 12. 4. 2021, dne 18. 4. 2021 a dne 19. 4. 2021, jakož i v jiných dnech až do právní moci rozhodnutí ve věci samé, dále aby byla povinna zdržet se až do právní moci rozhodnutí soudu ve věci samé zpřístupnění pořadu INFILTRACE – Obchod s nadějí prostřednictvím webových stránek www.ceskatelevize.cz.

3. Soud posoudil návrh žalobce ze dne 4. 4. 2021 jako jiný návrh na vydání předběžného opatření, který se týká vysílacích částí dne 12. 4., 18. 4. 2021 a do budoucna, o kterém nebylo rozhodnuto usnesením zdejšího soudu ze dne 12. 3. 2021.
4. Žalobce uvedl, že sama žalovaná se sama rozhodla o dočasném stažení pořadu z vysílání za účelem jeho opětovného posouzení žalovanou. V souvislosti se zajištěním externího posouzení došlo k úniku pořadu, který se dostal do dispoziční sféry rodičů žalobce. Ti ho měli možnost zhlédnout a zjistili, že navzdory tomu, že žalovaná učinila jistý pokus o to, aby tváře dětí byly rozostřeny, zůstává žalobce identifikovatelným přinejmenším pro okruh rodinných známých. V některých pasážích pak zůstal dokonce nerozostřen obličej žalobce, jakož i jiných dětí. Žalobce předložil k důkazu obrazovou dokumentaci k pořadu. Žalovaná zařadila pořad do vysílání dne 12. 4. 2021 a 18. 4. 2021. Existuje bezprostřední riziko zásahu do přirozených osobnostních práv žalobce.
5. Podle § 102 odst. 1 o.s.ř. je-li třeba po zahájení řízení zatímně upravit poměry účastníků, nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření.
6. Podle § 74 odst. 1 o.s.ř. před zahájením řízení může předseda senátu nařídit předběžné opatření, je-li třeba, aby zatímně byly upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon rozhodnutí byl ohrožen.
7. Podle § 75b odst. 1 o.s.ř. k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením, je návrhovatel povinen složit nejpozději ve stejný den kdy podal u soudu návrh na nařízení předběžného opatření jistotu ve výši 10 000 Kč a ve věcech týkajících se vztahu mezi podnikateli vyplývající z podnikatelské činnosti ve výši 50 000 Kč.
8. Otec žalobce [redacted] dne 1.4.2021 složil jistotu ve výši 10 000 Kč na pokladně zdejšího soudu.
9. Podle § 76 odst. 1 písm. e) o.s.ř. předběžným opatřením může být účastníku uloženo zejména, aby něco vykonal, něčeho se zdržel, nebo něco snašel.
10. Do spisu byl založen cestovní pas žalobce s fotografií a dále snímek záberu z připravované reportáže České televize, kde u stolu sedí 4 děti, 3 děti mají zakrytý obličej, čtvrté dítě – chlapec s brýlemi sedící bokem - zakryto není, zřejmě se jedná o žalobce.
11. Soud zhlédl staženou nahrávku pořadu INFILTRACE – Obchod s nadějí a zjistil, že reportáž je zejména cílená na osoby, které poskytují dětem s autismem terapeutickou péči. Část reportáže byla pořízena skrytou kamerou, která zachytila i nezletilé děti docházející do terapeutického centra. Obličeje dětí byly zakryty kolečkem, v některých pasážích však nedůsledně, jsou viditelné tělesné projevy nezletilých dětí i jejich hlasové projevy, v kontextu s celou reportáží jsou označeny jako osoby typické dětským autismem. Nezletilí byli snímáni při poskytování terapie třetími osobami ze skryté kamery a bez souhlasu rodičů. Rodiče nezletilého žalobce ho identifikovali v předmetné reportáži a uvedli, že s pořízením audiovizuálních záznamů svého syna v terapeutickém centru nedali souhlas a nesouhlasí s odvysíláním celého pořadu.
12. Zpravodajská licence pro televizní vysílání nezahrnuje natáčení skrytou kamerou. Dle Kodexu České televize článek 16.13. Česká televize je oprávněna natáčet nebo nahrávat bez vědomí snímáňých osob pouze v případech a za podmínek uvedených v následujících člancích pro použití skryté kamery nebo mikrofony ve zpravodajství a publicistice a dále při tvorbě zábavných nebo uměleckých pořadů.
13. Podle článku 16.14. Kodexu Česká televize je oprávněna použít skrytou kameru nebo skrytý mikrofon pro zpravodajské nebo publicistické účely při zpracování tématu vážné se dotýkajícího veřejného zájmu, jestliže materiál, který má být natočen, nelze ani při vynaložení zvýšeného úsilí získat jinak a jestliže je tento materiál současně nezbytný pro

- zpracování tématu. Během použití skryté kamery nebo skrytého mikrofonu je třeba zapotřebí zvláště pečlivě dbát na dodržení omezení k ochraně soukromí (článek 15.1 – 15.4.) Výběr částí materiálu natočeno skrytou kamerou nebo skrytým mikrofonem, jež mají být využity v pořadu, smí zahrnout pouze pasáže s přímým vztahem k tématu. Česká televize zabezpečí, aby nedošlo k jakémukoli zneužití nebo zpřístupnění v pořadu nepoužitých částí materiálu.
14. Poskytování péče dětí s autismem je tématem veřejného zájmu. Česká televize má právo i povinnost o tématu informovat nestranně, otevřeně a nezávisle při zachování svobody slova, myšlení a tvorby. Je ale třeba též respektovat důstojnost a soukromí osob.
  15. Reportáž cílí na osoby poskytující terapii autistickým dětem. Zachycení projeví nezletilého žalobce skrytou kamerou a možnost jeho identifikace a spojení s autismem v rámci pořadu vytvořeného Českou televizí bez souhlasu rodičů nezletilého nepřiměřeným způsobem zasahuje do soukromí nezletilého.
  16. Náležavost zatímco úpravy poměrů účastníků řízení je dána skutečností, že Česká televize zařadila předmětný pořad do vysílání dne 12. 4. 2021, 18. 4. 2021.
  17. S ohledem na výše uvedené skutečnosti žalobci osvědčili, že mohou být zasažena osobnostní práva žalobce, a proto soud nařídil předběžné opatření v rozsahu, jak uvedeno v bodě I. tohoto rozhodnutí.
  18. Předběžné opatření má chránit osobnostní práva nezletilého, avšak nemůže zasahovat do nezávislého vysílání a tvorby České televize. Soud shledal jako nepřiměřené uložit povinnost žalované zdržet se vysílání celé reportáže INFILTRACE – Obchod s nadějí v takovém formátu, který nezasáhne do osobních práv nezletilého. Soud proto rozhodl, jak uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí.
  19. Podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve spojení s § 7 odst. 1 citovaného zákona soud uložil žalobci v souvislosti s rozhodnutím soudu na nařízení předběžného opatření zaplatit soudní poplatek z návrhu na nařízení předběžného opatření ve výši 1 000 Kč podle položky 5. Sazebníku soudních poplatků.
  20. O nákladech předběžného opatření bude rozhodnuto v rozhodnutí ve věci samé (§ 145 o.s.r.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 4.

Praha 7. dubna 2021

JUDr. Iveta Nývltová, Ph.D., v.r.
samosoudkyně

Příloha 5

Odpověď České televize
Radě pro rozhlasové a televizní vysílání

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
sídlem Škrétova 44/4
120 00 Praha 2
ID datové schránky: 2fjadja

Ke sp. zn. RRTV/2021/447/rud

Věc: Podání vysvětlení

Dne 24. 5. 2021 byla České televizi doručena žádost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen „Rada“) ze dne 18. 5. 2021 o podání vysvětlení k tvrzením obsaženým ve stížnosti na pořad Infiltrace: Obchod s nadějí odvysílanému dne 12. dubna 2021 na programu ČT1, která byla Radě doručena dne 4. května 2021.

Česká televize se sídlem Praha 4, Kavčí hory, PSČ 140 70, IČ: 00027383, jednající Janem Maxou, ředitelem divize Vývoj a nová média, podává v souladu s ustanovením § 137 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, následující vysvětlení:

Pořad Infiltrace – Obchod s nadějí, který byl odvysílán dne 12.4.2021, se zabýval problematikou péče o děti s poruchou autistického spektra. Autorky pořadu téma dostupnosti a odbornosti péče poskytované postiženým lidem dlouhodobě sledují, již před zahájením natáčení měly řadu indicií, že v dané oblasti je mnoho neřešených problémů, které mohou mít dalekosáhlé následky. Problém je obecnější, systémový, legislativní. Příběhů poškození dětí neadekvátní péčí je řada a je zde veřejný zájem na zpracování takového tématu a jeho odvysílání. Infiltrátorka B. Boháčková, která vystupovala v pořadu, má sama syna s poruchou autistického spektra a původně jen hledala adekvátní péči pro svého syna. Nejprve absolvovala krátké školení v ABA Centru, přičemž jí následně bylo nabídnuto místo terapeuta v nově vzniklém centru ABAway.

V případě pořadu Infiltrace - Obchod s nadějí se jednalo o autorský dokument, mimo jiné blíže mapující ve veřejném zájmu investigativním způsobem za pomoci skryté kamery činnost centra ABAway. Odvysíláním pořadu nedošlo k porušení povinnosti poskytovat objektivní a vyvážené informace, pořad obsahoval v nezměněné podobě řadu vyjádření vedení a pracovníků centra. Stejný formát a postup, kdy je ve veřejném zájmu odvysíláno odhalení se zaznamenanými přímými vyjádřeními aktérů, které je doprovázeno reakcemi pozvaných odborníků, je v dokumentární tvorbě běžně uplatňován.

Česká televize níže podává vysvětlení k jednotlivým tvrzením uvedeným ve stížnosti oznamovatele, zastoupeném Advokátní kanceláří Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o. ze dne 3. května 2021.

K bodu 9a

Tvrzení stěžovatele, že nebyl poskytnut prostor pro vyjádření pracovníků uvedeného centra, neodpovídá tomu, co bylo odvysíláno. Celý pořad velmi důkladně mapuje kompletní činnost centra – od terapie a detailní práce s dětmi po pracovní koordinační schůzky, hodnocení, komunikaci se supervizory apod. Vše, na co bychom se dotčených osob chtěli zeptat, je v dokumentu naprosto autenticky bez jakýchkoliv manipulativních zásahů v jejich vyjádřeních zaznamenáno. Při jakémkoliv rozhovoru bychom všechna tato zjištění nikdy nezdokumentovali, osoby se v záběrech pořízených skrytou kamerou přímo vyjadřovaly k tématu poskytování péče v předmětném centru. Použití skryté kamery bylo v souladu s čl. 16.14 Kodexu České televize i v souladu se soukromoprávní právní úpravou.

K bodu 9b

Tvrzení stěžovatele, že jsme si přizvali jako experta pouze dětského psychiatra MUDr. Matýse, není pravdivé a neodpovídá tomu, co bylo odvysíláno. MUDr. Matýs navíc není programovým odpůrcem ABA terapie a v pořadu od něj také přímo zaznívá, že metoda ABA může být účinná (cit.: „ABA sama o sobě není špatná a prokazuje efektivitu, ale indikace ne pro všechny.“). V pořadu je obsaženo hodnocení dalšího nezpochybnitelného odborníka - předsedy Odborné rady Asociace klinických psychologů, dětského psychologa a psychoterapeuta PhDr. Pavla Krále. Hodnocení obou odborníků jsou v principu totožná.

Dr. Král v dokumentu říká, cit.: „Pokud bych se teda k tomu dokumentu, který jsme měli možnost vidět, měl vyjádřit za Asociací klinických psychologů, respektive za odbornou radu Asociace klinických psychologů jako její předseda, tak musím říct, že tím, co jsme viděli, jsme byli naprosto zděšeni. Každá péče, jako jakákoliv, musí probíhat v rámci zákonných norem, musí být jasné, že tam jsou splněny hygienické podmínky, musí být jasné, kdo za to odpovídá, jak je zajištěno bezpečí dětí, nejen bezpečí psychické, ale i bezpečí fyzické. Čistě z toho formálního hlediska tohle je vlastně úplně špatně. Pokud jde o tu část odbornou, tak to zařízení se prezentuje jako zařízení, které poskytuje Aplikovanou behaviorální analýzu. To, co tam probíhá, není ABA. ABA je světově uznávaná metoda, jejíž historie sahá do třicátých let minulého století, která je skutečně založená na analýze chování a jeho modifikaci. Musí to být vždycky šité na míru tomu konkrétnímu klientovi, nebo pacientovi a ideálně by to mělo probíhat v jeho domácím prostředí, protože speciálně třeba u autistických dětí, nejvíc toho problémového chování se vlastně vyskytuje doma. Čili to, co vidíme tam, není ABA terapie ani náhodou“.

K bodu 9c

Nejsme si vědomi žádných nepravdivých sdělení.

K bodu 9d

Žádné významné skutečnosti nebyly v pořadu zamlčeny, naopak – detailní kamerový záznam činnosti centra umožňuje každému divákovi, aby si názor na fungování tohoto zařízení učinil sám.

K bodu 10

Není pravdou, že by pořad podroboval kritice samotnou ABA terapii, ale byl zaměřen na způsob jejího provádění v uvedeném centru. Bylo zřejmé, že ve spolku ABAway nepracuje žádný certifikovaný a vyškolený ABA analytik. Práci behaviorálních techniků tam vykonávají lidé bez patřičného vzdělání a zkušeností – jako např. infiltrátorka B. Boháčková. Jedinou osobou, která již má nějakou terapeutickou praxi, je Katrin Telín, která ostatně ještě ani v době natáčení neměla složený zkoušky pro získání mezinárodního certifikátu behaviorálního analytika s titulem BCBA a musela tak stále pracovat pod supervizí, které byly prováděny ve formě týdenní 40minutové skypové konzultace s Dr. Xenii Krafčenko, což bylo v pořadu uvedeno.

K bodu 11

Tvůrci pořadu rozhodně odmítají jakoukoliv předpojatost. Infiltrátorka je sama maminkou autistického chlapce a hledala jen tu nejlepší cestu pro svého postiženého syna. Nešla do centra s jakýmkoliv špatným úmyslem, ale nakonec byla tamějšími praktikami zcela zděšena. Naším záměrem byla tedy primárně osvěta – při nedostupnosti péče o postižené děti se do podobných situací dostávají také další rodiče. Všechny pracovnice centra se v pořadu prezentují svou vlastní prací a vyjádřeními, zobrazení jejich působení a vyjádření je zcela autentické a nezpochybnitelné, další vyjádření osob nebylo důvodné, když konfrontace není součástí autorského dokumentu Infiltrace. Diskuze odborníků byla obsahem samostatného pořadu Infiltrace - diskuse odborníků, který se věnoval zobecnění celé problematiky.

K bodu 12

Veřejný zájem směřoval k zájmům všech rodičů dětí s jakýmkoliv postižením, kteří často neúspěšně hledají jakoukoliv pomoc a terapii pro své děti. Téma je to samozřejmě nesmírně citlivé právě proto, že se týká malých dětí bez jakékoliv možné obrany a také bez jakékoliv možnosti sdělovat rodičům, co se s nimi v nejrůznějších zařízeních podobného typu děje. Jedná se tak logicky o celospolečenské téma, náprava v oblasti organizaci péče o postižené děti je zcela nezpochybnitelným vážným veřejným zájmem. Tento veřejný zájem potvrzuje také stanovisko nové odborné pracovní skupiny, která se tímto tématem hodlá dále zabývat a nalézt nové legislativní mantinely. K vysvětlení připojujeme v příloze č. 1 - Stanovisko odborníků a v příloze č. 2 Tiskovou zprávu z tiskové konference Odborné společnosti praktických dětských lékařů ČLS JEP). V ostatním odkazujeme na bod 9a a bod 11 vysvětlení ke stížnosti.

K bodu 13

Pořady Infiltrace zobrazují negativní jevy, které se ve společnosti odehrávají. Principem Infiltrace je, že vše detailně a průkazně zaznamená skrytou kamerou, což jako jediné umožňuje tvůrcům pořadu zdokumentovat v pravé, nijak neupravené podobě určitý negativní jev ve společnosti. Vždy pouze v případech veřejného zájmu. Zachycené negativní jevy jsou průkazné a nezpochybnitelné. Citace režisérky uvedené ve stížnosti jsou vytrženy z kontextu a z obsahu pořadu jako celku je seznatelné, že dodržuje Česká televize dodržuje princip objektivity, a rovněž i vyváženosti, přestože jde o autorský dokument.

K bodu 14

V pořadu nevystupuje v pozici odborníka k pořízeným záběrům pouze MUDr. Matýs, ale také předseda Odborné rady dětských a klinických psychologů PhDr. Král. MUDr. Matýs je dětským a dorostovým psychiatrem s dlouholetou praxí, s bohatou zkušeností terapií stovek dětí s PAS. Je ověřeno, že mnohaletou pozici předsedy Výboru sekce Dětské a dorostové psychiatrie opustil sám a na vlastní žádost. Působí také jako jeden ze sedmi soudních znalců v oboru dětské a dorostové psychiatrie. Česká televize disponuje dalšími odbornými posudky k tématu pořadu, které rovněž velmi kriticky hodnotí činnost centra ABAway (Doc. MUDr. Libuše Stárková, CSc.; Doc. Dr. Karel Neubauer, PhD.; MUDr. Alena Dernerová; MUDr. Radkin Honzák; PhDr. Pavel Král, PhD.; PhDr. Romana Straussová, PhD.; Mgr. Milena Urbanová a další).

K bodu 15

S žádostí o vyjádření k dokumentu jsme se obrátili na řadu institucí, nezisková organizace NAUTIS byla pouze jednou z nich. Z vyjádření NAUTIS mj. vyplývá, že v daném oboru je potřeba adekvátní vzdělání a odborné zkušenosti a že z dokumentu nevyplývá, že by tento požadavek pracovníci centra splňovali. Další neziskové organizace s podobným zaměřením, jako např. Autis centrum ops., Adam – autistické děti a my hodnotily působení ABAway velmi kriticky.

K bodu 16

ABA terapie má v České republice výsostné postavení. Jsme jedinou evropskou zemí, která uzákonila profesi behaviorálního analytika jako nelékařské zdravotnické povolání. Tento zákon prošel Poslaneckou sněmovnou Parlamentu přes protesty odborné veřejnosti v r. 2017. V mnoha zemích je ABA terapie výslovně nedoporučována, o zákaz provozování ABA terapie poté usilují např. v Německu, jmenovitě jedna z největších německých charitativních organizací Aktion Mensch, dále také ve Velké Británii nebo Novém Zélandu (viz. <https://mujautismus.cz/2017/01/aktion-mensch-odmita-podporovat-aba-terapii/>; <https://petition.parliament.uk/petitions/578616>; <https://autcollab.org/2021/03/10/banning-autistic-conversion-therapy-in-nz/>).

Infiltrátorka B. Boháčková nastupovala do původního ABA centra na základě inzerátu, který hledal nové ABA terapeuty, což jsme si rovněž předem ověřovali. Stejně tak při zaznamenaných pohovorech s novými uchazeči se hovořilo o nových terapeutech. Nebylo

také výjimkou, že v ABAway zůstávala B. Boháčková jako jediná terapeutka s nově přichozími adeptkami na tyto pozice. Navíc toto oslovení se v ABAway běžně používalo. V čase 31:38 až 31:53 pořadu při pohovoru s novou zájemkyní o práci v ABAway účetní P. Kulhánková říká, cit.: „*Já jsem vám myslím psala, jak to tady chodí, že dopoledne je jakoby ta školička a odpoledne pak probíhají individuální terapie. My teda jako hledáme k těm dětem do tý školičky terapeutky.*“

Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného, v tomto případě spolkového rejstříku, v době natáčení centrum ABAway byl spolek ustanoven, ale objektivně zapsán nebyl a právně tak tedy nevznikl. Z okolností je zřejmé, že stav, že spolek, který dosud nevznikl, přesto poskytuje služby v oblasti terapie a péče o postižené děti, byl předmětem vyjádření osob v dokumentu.

V případě vyjádření MUDr. Matýse se jedná o odborné posouzení soudním znalcem v oboru dětské a dorostové psychiatrie s více než třicetiletými zkušenostmi s autistickými dětmi. MUDr. Matýs byl do pořadu přizván jako odborník - renomovaný dětský psychiatr a zároveň soudní znalec v oboru dětské a dorostové psychiatrie k posouzení vlivu terapie v dokumentu zaznamenané. V popisu jeho práce je přímo definována povinnost na posuzování vlivu okolí na dítě s duševní poruchou a včasné rozpoznání eventuálního poškození duševního stavu a vývoje. Hodnotí vhodnost toho kterého postupu, posuzuje vliv na zdravotní stav pacienta. Smyslem jeho předmětného vyjádření nebylo stanovování konkrétní diagnózy jednotlivých dětí, ani k tomu v pořadu nedošlo, ale jak je znatelné z přepisu předmětné části pořadu, předmětem bylo pouze obecné posouzení některých používaných metod, za vyjádření toho, že je nezbytné, aby terapeut s odpovídajícím vzděláním měl o dítěti patřičné informace.

Uvádíme přepis komentáře MUDr. Matýse v celém kontextu v čase 9:15 až 10:20, cit.: „*Tohle je typický případ, kdy se autismus spojuje s poruchou vývoje řeči. To jsou dvě oddělené poruchy, autista nemá principiálně poruchu řeči, ale může být k tomu přilepená a komplikuje pak komunikaci. Děti s autismem, tak tam může mít k tomu OSV, může k tomu mít úzkosti, ale i ADHD, ale hlavně mentální retardaci. Když dítě si má o něco o něco říct, tak musí vědět, jak se to jmenuje, buď ukáže anebo slabikami AU TO a ona řekne auto. Dám ho nahoru a pak by měla ukázat auto a pak mu to dá. Ale s mentální retardací, s poruchou vývoje řeči, já nevím, co ona o tom ví ta paní, takže ona očekává výsledek, ale neví, jaký je základ. To znamená, neví, co dítě je schopno pochopit. A chce po něm v podstatě běžnou komunikaci běžného zdravého dítěte. Tam se jde úplně od konce. A ještě řekne: Řekni si. Tak abych to pravdu řekl, dítě se středně těžkou mentální retardací neví, co to je řekni si. Tam vůbec nerozumí.*“

Rovněž další z vyjádření MUDr. Matýse, na které je ve stížnosti poukazováno, neobsahuje diagnózu konkrétního dítěte, ale doktor se vyjadřuje obecně. Přepis komentáře MUDr. Matýse v čase 13:50 až 14:17, cit.: „*Já v té ambulanci mám těžce postižené děti a maminky učím napojit se na to dítě, aby šli na jeho úroveň. A tady je někdo, kdo má být profesionál a na jeho úrovni není. Mu říká dospěláckým způsobem dospělácké věci. Oni ho nutí udělat krok třetí v podstatě. Aby pochopil, co je NECHCI, pak slovíčko celé NECHCI a pak to má říci ještě. To je složitý, to nemá šanci zvládnout to dítě.*“

Centrum ještě nebylo právně zapsáno v rejstříku, tedy nevzniklo, a infiltrátorka kvůli tomu dle sdělení zástupců centra neměla žádnou pracovní smlouvu. Studentka psychologie, která byla v centru na praxi, se k B. Boháčkové chovala jako ke školitelce a obracela se na ni s prosbou o radu.

Ze záznamů ze skryté kamery je naprosto evidentní, že dne 5. 2. 2020 byla infiltrátorka B. Boháčková v centru pouze se dvěma rusky (resp. špatně česky) mluvícími ženami bez jakéhokoliv oficiálního terapeuta či supervize.

Předání výplaty skutečně proběhlo nestandardně, pod stolem.

K bodu 17

Spolek ABAway založila paní Katrin Telín (statutární ředitelka centra a původní spolumajitelka ABA centra s.r.o.), paní Petra Kulhánková (účetní spolku ABAway, předsedkyně správní rady NF ABA Dětem a matka jednoho z dětí) a paní Božena Krumová (ergoterapeutka nabízející další hrazené služby pro děti v centru). Žádní jiní členové (tedy ani rodiče) jako zakládající členové spolku v zápisu z ustavující schůze nefigurují. Nadto v daném případě není podstatné, z jaké iniciativy byl spolek ustanoven, ale jak následně fungoval. Spolek vznikl jen za účelem terapie několika dětí by nenabízel své služby také dalším klientům na individuální i skupinové terapie, v pořadu byly záběry, že k tomuto dochází a dále bylo v pořadu uvedeno, že spolek neinkasuje peníze pouze od určitých rodičů několika dětí, ale z více zdrojů.

K bodu 18

Uvedený vstupní rozhovor byl natočen až po působení infiltrátorky v centru. Z obsahu pořadu je seznatelné, že v komentáři B. Boháčkové se jedná o dvě různá centra a jsou podle skutečného vývoje popsány okolnosti nástupu infiltrátorky do centra ABAway. Česká televize tak nic nezamířela a hodnocení pasáže stěžovatelem neodpovídá tomu, co bylo odvysíláno.

Přesný přepis komentáře v čase 4:50

B. Boháčková: „Přihlásila jsem se na kurz. Byla jsem hrozně překvapená, že mě vlastně hned oslovili, pozvali mě na pohovor a hned po prvním pohovoru, kde o mně ani moc nevěděli, tak jsem byla přijata.“

Komentář: „Paní Bára absolvovala dvacet hodin školení v ABA Centru, terapeutickém středisku pro děti s poruchami autistického spektra a jinými neuro vývojovými poruchami na pražském Břevnově. Když chtěla tamtéž o pár týdnů později pokračovat, napsali jí, aby nastoupila do nově vzniklého terapeutického střediska ABAway v Hostivaři.“

K bodu 19:

Jak je v pořadu uvedeno, centrum skutečně nebylo připraveno na zahájení a přestože nesplňovalo běžné standardy center, kde je pečováno o děti, své služby přesto nabízelo. To, co bylo odvysíláno, tak odráží skutečný stav. B. Boháčková chtěla původně nastoupit a natáčet v ABA Centru. Odpověděla jí tehdy ještě majitelka K. Telín s tím, že ABA Centrum prodává a sama ji pozvala do nově vznikajícího ABAway v Hostivaři. V pořadu je uvedeno, co bylo zjištěno, pořad prochází standardní kontrolou.

K bodu 20

Infiltrátorka pouze popisuje skutečnost. Byla přijata na práci s malými postiženými dětmi, a to bez jakýchkoliv dokladů o vzdělání, bez identifikace, bez potvrzení zdravotní způsobilosti pro práci s dětmi. To, že se s paní Telín potkala na chodbě při předchozím školení v ABAcentru, aniž by spolu hovořily, rozhodně není relevantním důvodem k tomu, aby nebyla ověřena alespoň její totožnost. Zdůrazňujeme, že do ukončení spolupráce nikdo nezkontroloval totožnost B. Boháčkové, nevyžádal si občanský průkaz, potvrzení o zdravotní prohlídce nebo výpis z rejstříku trestů.

K bodu 21

Jedná se o odborné vyjádření soudního znalce v oboru dětské a dorostové psychiatrie s více než třicetiletými zkušenostmi s autistickými dětmi. Jak z obsahu pořadu vyplývá, rusky (resp. špatně česky) mluvící terapeutky prováděly terapii v centru stejným způsobem vůči dětem, jejichž mateřským jazykem je čeština.

K bodu 22

Tvrzení uvedené ve stížnosti, že byla v pořadu uvedena neúplná a zavádějící informace, neodpovídá tomu, co bylo odvysíláno. Citace uvedená ve stížnosti je vytržena z kontextu – předtím totiž MUDr. Matýs v pořadu sám říká, že neví, zda je to dítě, které nesnáší doteky a dále celou situaci zobecňuje.

Přepis komentáře MUDr. Matýse 18:30 až 18:51, cit.: „*Ted' nevím, jestli se jedná o dítě s typem toho autistického projevu, které nesnáší doteky anebo je vlezlé. Jestli je to dítě, které si chce chránit to svoje, tu svou bublinu, tohleto je špatný postup celý. To je nejtěžší trest pro dítě s autismem, které nechce vniknout do sebe. Takže metoda pevného objetí, která funguje u jiných, jinak smysluplně nebo z jiného kontextu, tady je to nejtěžší forma trestu pro autistu.*“

K bodu 23

Osoby pracující v centru neměly vzdělání na pozici, ve kterých pracovaly. Katrin Telín pracovala pod online supervizí z Massachussets a další pracovnice dle svých slov zaznamenaných na skryté kameře dělá online kurz v Rusku a zkoušky skládá po skypu. Ostatní pracovnice na tom byly se vzděláním stejně jako B. Boháčková. V době, kdy byla B. Boháčková zaměstnána v ABAway, neměl nikdo splněny podmínky řádného vzdělání odpovídajícího Etickému kodexu CSABA.

K bodu 24

Jedná se o vyjádření odborníka k rozhovoru K. Telín a paní ze Speciálně pedagogického centra soudním znalcem v oboru dětské a dorostové psychiatrie s více než třicetiletými zkušenostmi s autistickými dětmi.

K bodu 25

B. Boháčková posuzuje jen to, co sama dělala, přibližuje divákům dění v centru na základě událostí, které se staly. Speciální pedagožky docházely do spolku ABAway na praxi, sledovaly a učily se od infiltrátorky B. Boháčkové terapeutické postupy. Nic jiného ze zaznamenaného materiálu nevyplývá.

K bodu 26

B. Boháčková opět z kontextu své praxe v ABAway posuzuje to, co vidí a slyší. Celou supervizi máme zaznamenanou. Supervizorka z USA děti z centra nikdy neviděla, stejně jako nebyla jakkoliv přítomna při terapii. Paní Telín je pod její supervizí od roku 2017 a stále ještě nesložila mezinárodní zkoušku na certifikaci BCBA. Oficiální vzdělání paní Telín je nedohledatelné. Na stránkách ABAway se prezentuje jako psycholog a pedagog, v jiných případech zase jako Mgr. Katrin Telín, Dir psycholog, ABA specialista.

K bodu 27

Zaznamenány byly všechny pohovory, které se v době působení infiltrátorky v centru odehrály. Byly jen dva a obě zájemkyně byly přijaty, přestože, jak je v pořadu zaznamenané, se dosud neseťkaly s ABA terapií či neměly ani žádné ponětí byt' pouze o její existenci. Přesto byly představiteli centra vyhodnoceny jako vhodné uchazečky a byla jim nabídnuta pracovní pozice. Jak je dále z pořadu seznatelné, centrum nefinancovali pouze rodiče pro jejich vlastní děti. Ověřili jsme si, že Spolek ABAway oficiálně na webu i sociálních sítích nabízel své služby pro veřejnost, mimo jiné v podobě individuálních konzultací. Další děti se v centru vyskytovaly i během natáčení pořadu Infiltrace a spolek aktivně nabízel své služby pro rodiče dalších dětí (s cenou vstupní konzultace 2.000 Kč, individuální terapie 2.000 Kč, intenzivní denní docházka 33.000 Kč/měsíc). V ostatním odkazujeme na vysvětlení k bodu 17 stížnosti.

K bodu 28

Ve skutečnosti v pořadu dialog s uchazečkou vyznívá ve smyslu absence těžkých autistických rysů, pokud je dítě ještě malé a přijde včas. Dr. Matýs to rozporuje sdělením, že autismus je vrozená porucha. Tudíž se mu a případným těžkým autistickým rysům nedá předejít včasným docházením na terapii, divák tak obdržel odpovídající informaci.

Přepis komentáře MUDr. Matýse v čase 32:14 až 32:42 pořadu:

Zájemkyně o místo terapeuta: „A mají těžké autistické rysy?“

K. Telín: „Máme jako děti, které jako ještě maličký. Hlavně, že začínají docházet včas.“

MUDr. Matýs: „Je nekorektní mluvit o tom, že prevence autismu je, když to dáme včas. Když víme, že dítě s autismem už se takto narodí. A když někdo mluví o prevenci, tak to dostane Nobelovu cenu za medicínu. Protože rehabilitace zrušila autismus. Vždyť to je absurdní.“

K bodu 29

Účetní P. Kulhánková nabízela B. Boháčkové peníze na ruku, nebo na fakturu dne 28. 2. 2020, tedy v době, kdy spolek ABAway ještě nevznikl, přesto byla nabízena možnost vystavení faktury. Navíc B. Boháčková neprovozuje žádnou živnost jakkoliv spojenou s dětmi a nemá žádné pedagogické vzdělání. Dle domluvy měla pracovat na hlavní pracovní poměr a dostat řádnou pracovní smlouvu. Až v den nástupu do práce jí bylo sděleno, že jí zatím nemohou žádnou smlouvu vystavit, protože nejsou zapsáni v rejstříku. Účetní nabízela možnost platby cit.: „úplně bokem,“ což odborník ohodnotil následovně, cit.: „Vyplácet peníze bokem načerno, to nemusím komentovat, to je úplně každému jasné, že to prostě není dobře.“ Divák neobdržel žádnou zavádějící informaci.

K bodu 30

Není pravdou, že pořad byl zpracován jednostranným a předpojatým způsobem. Pořad zaznamenal v daném zařízení skrytou kamerou řadu závažných zjištění, která dle hodnocení odborníků neodpovídají kvalitní a odborně vedené terapeutické péči. Toto je možno doložit vyjádřeními odborníků – lékařů, kteří mají adekvátní vzdělání a zkušenosti. Hlavní aktérky se ve skutečnosti prezentují a vyjadřují v celém dokumentu, k jejich vyjádřením se vyjadřují přízvání experti. Těmi jsou lidé s praxí, vzděláním a zkušeností, jsou orientováni v celkové situaci s poskytováním péče o postižené, snaží se hledat řešení. Prostor k dalšímu vyjádření pravidelně dáváme hlavním aktérům, ale také dalším odborníkům, v pokračování pořadu Infiltrace – Nová fakta. Vždy se v něm také zobrazí obecnější rovina každého konkrétního případu. Pokud stěžovatel se vyslovuje tak, že tvůrci pořadu diváka neinformovali, ale účelově manipulovali, nemá takové tvrzení oporu v obsahu pořadu a je to právě nejvíce zřejmé ze skryté kamery; je totiž těžko představitelné, že by aktérky mluvily otevřeně na kameru o tom, co ukázala skrytá kamera.

K bodu 31 a 32

V pořadu v žádném případě není obsaženo nic, co by mohlo utvrzovat jakékoliv stereotypní předsudky týkající se menšin. Nedochozí ani k žádnému zesměšňování, v pořadu je pouze zobrazen reálný záznam situací, které se v centru odehrávaly pravidelně, přičemž mluva v češtině pro děti s tímto postižením, má zásadní význam. Ruská terapeutka se ptá, co znamená sáhnout si na nos, protože je to jeden z pokynů, který podle předepsaných kartiček dává dětem – všem, nejen jedinému, které mluví rusky. Podobná je situace, kdy hlavní terapeutka učí české děti vyslovovat slovo „kohout“ jako „kohút“. Ostatně všechny děti žijí v českém prostředí a jejich hlavní řečí má být čeština. Dokonalá znalost jazyka včetně intonace je při poskytování ABA terapie podle odborníků nezbytná, proto bylo důvodné předmětné zaznamenané situace do pořadu zařadit.

K bodu 33

Česká televize se ohrazuje proti nařčení, že pořad obsahoval umístění produktu. V případě záběru soukromého vozidla autorky pořadu odjíždějící od budovy České televize auta se jednalo o běžný čelní reportážní záběr na projíždějící vozidlo, značka auta nebyla pro diváka rozpoznatelná. Z povahy pořadu i ze způsobu snímání vozidla je naprosto zřejmé, že nejde o umístění obchodního sdělení. Při natáčení pořadu Infiltrace používáme z pochopitelných

důvodů vždy osobní auta bez loga České televize. Poznávací značka soukromého vozidla byla rozostřena, aby nebyla pro diváky k přečtení, protože se jednalo o vozidlo autorky pořadu, která po odvysílání dílů pořadu Infiltrace čelí nevybíravým výhrůžkám a urážkám.

Pro úplnost Česká televize dodává, že předmětná advokátní kancelář, která zaslala jménem oznamovatele stížnost Radě RTV, podala soukromoprávní návrhy na nařízení předběžných opatření ve spojitosti s uvedeným pořadem. Všechny návrhy na nařízení předběžných opatření byly soudy buď zamítnuty rovnou nebo odvolací soud odvolání České televize vyhověl a předběžná opatření zamítnul či odmítnul.

Přílohy:

Příloha č. 1 - Stanovisko odborníků

Příloha č. 2 - Tisková zpráva z tiskové konference Odborné společnosti praktických dětských lékařů ČLS JEP

V Praze dne 29. června 2021

Jan Maxa
ředitel divize Vývoj a nová média

Příloha č. 1 - Stanovisko odborníků

Věc: Stanovisko odborníků k prezentovaným skutečnostem v pořadu Infiltrace – Obchod s nadějí

My, níže uvedení zástupci vyjmenovaných lékařských a nelékařských profesí jsme byli velmi zaskočeni skutečnostmi, které odhalil pořad České televize Infiltrace – Obchod s nadějí. Jeho uvedení vyžadovalo velkou osobní statečnost všech, kteří se na něm podíleli.

Problematika osob s poruchami autistického spektra (PAS) je téma, které několik let poměrně intenzivně hýbe naší společností. Chvályhodná snaha rodičů – iniciátorů řešení této problematiky - ovšem vyústila v to, že lze evidentně bez jakýchkoli norem, bez kontroly státních institucí, naopak se státními dotacemi, provozovat centrum, které v předvedené podobě nemůže v žádném případě poskytovat intervenci dětem se závažným duševním onemocněním na skutečně odborné úrovni a vede spíše k zamyšlení, zda v něm naopak nedochází k poškození dětí.

Vznik takové situace dle našeho názoru způsobila unáhlená a nesystémová změna zákona o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče, která jako nelékařské zdravotnické povolání zavedla třístupňovou profesi ABA terapeuta jako jedinou odbornost z dalších možných intervencí pro osoby s neurovývojovými poruchami (nikoli pouze PAS):

Zákon č. 96/2004 sb.

§ 21c

Odborná způsobilost k výkonu povolání behaviorálního analytika

§ 29

Odborná způsobilost k výkonu povolání asistent behaviorálního analytika

§ 29a

Odborná způsobilost k výkonu povolání behaviorálního technika

Dokument ukázal poskytování intervence především s využitím třetího paragrafu – tedy § 29a, kdy zcela legálně v souladu s tímto zákonem je poskytována terapie u dětí s velmi vážnou poruchou lidmi, kteří mají týdenní kurz a střední odborné vzdělání jakéhokoli typu. V zařízení mluví česky pouze jedna osoba, nesplňuje hygienické normy ani jiné předpisy, zaměstnává „na černo“. Odborný dohled je vykonáván v cizím jazyce a osobou, která v prezentovaném centru vůbec není, ale komunikuje pomocí online komunikačního nástroje několik minut, a to jednou týdně. Taková praxe je v zásadním rozporu s tím, co je považováno za přímé vedení či odborný dohled (podmínky výkonu profese asistenta behaviorálního analytika a behaviorálního technika dle stejného zákona).

Dle zákona stanovení diagnózy PAS patří do rukou dětských klinických psychologů, popř. klinických psychologů, a psychiatrů pro děti a dorost, ideálně v raném dětském věku. Stejně tak má patřit do rukou těchto odborníků doporučení intervence „šité na míru“ pacientovi a kontrola účinnosti této intervence (posléze i psychiatrů pro dospělé). Toto nevyklučuje využití intervenčních metod, včetně ABA terapie, před definitivním stanovením diagnózy, ani péči foniatrů, klinických logopedů, neurologů a dalších odborníků. Systémová péče o tyto děti, a nejen o ně, ale i další s neurovývojovými poruchami, například ADHD, vývojovou dysfázií atd., musí být založena na mezioborové a mezirezortní spolupráci. Musí mít nastavená jasná pravidla včetně kvalitního vzdělávání.

Bohužel, někteří zastánci užívání pouze jediné terapie, ABA, dokonce zakazují předávání jakýchkoli informací lékařům. Z našeho pohledu považujeme tento postup za nepřijatelný.

Resumé:

Nikdo z nás odborníků nezpochybňuje ABA terapii a její přínosy. Je to metoda, principiálně vycházející z letitých praktických zkušeností a důkazů, stejně jako mnoho dalších, které jsou užívány v souborech intervencí i samostatně, a má jistě v terapii neurovývojových poruch své místo.

Uvedením pořadu Obchod s nadějí v žádném případě nedošlo k poškození inkriminovaných dětí, naopak pořad jasně ukázal, jakých hrubých chyb bychom se měli v péči o tyto pacienty vyvarovat, jak by zákony, které se jich týkají, neměly být prosazovány politickou silou bez ohledu na názory odborníků. Jak je nutné systémové řešení tak, aby ti, kteří to potřebují, měli rovný přístup k terapii a případnému hrazení z veřejného zdravotního pojištění a aby se situace těchto pacientů i jejich rodin začala systematicky řešit a zlepšit.

Pevně věříme, že příslušné orgány se budou zabývat situací v uvedeném centru a že dojde v krátké době k nápravě. Stejně tak věříme, že dojde i k nápravě procesu řešení dotčené problematiky.

MUDr. Alena Šebková,

Předsedkyně OSPDL ČLS JEP

Výše uvedený názor sdílají pověřeni zástupci odborných společností:

MUDr. Jana Zárubová, zastupující Českou neurologickou společnost ČLS JEP

Prof. MUDr. Vladimír Komárek, CSc., zastupující Společnost dětské neurologie ČLS JEP

Prof. MUDr. Pavel Mohr, Ph.D., zastupující Psychiatrickou společnost ČLS JEP

Doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., zastupující Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

PhDr. Karolína Malá, Mgr. Oldřich Durech, zastupující Asociaci klinických psychologů

PhDr. Romana Straussová, Ph.D., zastupující Asociaci klinických logopedů

Tisková zpráva z tiskové konference Odborné společnosti praktických dětských lékařů České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (ČLS JEP) pod záštitou předsedy ČLS JEP, s účastí zástupců níže uvedených odborných společností ČLS JEP

Není „jen“ autismus – péče o děti s neurovývojovými poruchami potřebuje systém a řád. Péči ubližují nesystémové kroky, které se staly před několika lety. Dobrá zpráva je, že došlo k shodě zástupců odborných společností na nutnosti řešení této neutěšené situace.

„Nikdy jsme nezpochybňovali smysl a význam tzv. ABA terapie jako jedné z intervencí pomáhajících dětem s poruchou autistického spektra. Odborně však zároveň nikdy nemůžeme souhlasit s tím, že by se mělo jednat o jedinou ‚správnou terapii‘, která pomůže za všech okolností každému,“ uvedla MUDr. Alena Šebková, předsedkyně Odborné společnosti praktických dětských lékařů ČLS JEP během tiskové konference konané 3. června t. r. v pražském Lékařském domě.

Problematika poruch autistického spektra (PAS) je v široké veřejnosti zatížena celou řadou mýtů a omylů, které jsou pravděpodobně záměrně přiživovány. Podle MUDr. Šebkové je chybou už jen sám fakt, že se na problematiku PAS nesprávně zužuje celá široká škála tzv. neurovývojových poruch.

Jak během tiskové konference uvedla psychiatrička doc. MUDr. Libuše Stárková, CSc., neurovývojové poruchy jsou charakterizovány vždy nějakými deficity. Některé z nich mohou mít jen úzký rozsah, např. deficit školních dovedností, jiné ovlivňují celý duševní život jedince.

Příčiny vzniku neurovývojových poruch jsou komplexní – svoji roli hrají jak genetické, tak epigenetické faktory, např. prodělání infekce v těhotenství, ale hovoří se i o vlivech environmentálních – v této oblasti jsou dnes v podezření především pesticidy a vdechování jejich složek těhotnými ženami. Příslušná škodlivá příčina, ať už je jakéhokoli původu, nepůsobí na jednu konkrétní oblast mozku, ale difúzně. Proto se v praxi často překrývají PAS a poruchy intelektu nebo ADHD a poruchy učení.

A co je důležité, jak uvedla doc. Stárková, není důležité hledat dílčí formy té které nemoci, ale je třeba vidět člověka jako celek, a podle toho určit, jakou míru pomoci potřebuje – ať už té medicínské, či sociální.

MUDr. Šebková záměrně použila slovo terapie v uvozovkách. *„Terapie PAS v pravém slova smyslu žádná neexistuje,“* uvedla na vysvětlenou. *„Existují jen určité metody a intervence, mezi nimi i tolikrát opakovaná aplikovaná behaviorální analýza, tzv. ABA terapie. Největším problémem je ale absence systémového řešení diagnostiky, intervence, navazujících sociálních a jiných služeb poskytovaných na bázi individuálního přístupu. To, co se již povedlo a funguje, je včasný záchyt PAS v ordinacích PLDD, což je ale de facto záchytem odchylky ve vývoji, nikoli diagnózou PAS.“*

Kus užitečné práce odvedla na tomto poli v minulosti Odborná skupina pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra při Vládním výboru pro osoby se zdravotním postižením, jejíž byla MUDr. Šebková členkou. „Bohužel, asi před dvěma lety se tato odborná skupina stala skupinou bez odborníků. Dnes v ní již žádná z odborných společností, včetně naší Odborné společnosti praktických dětských lékařů ČLS JEP, zastoupena není, protože o naše odborné názory, jak se ukazuje, vlastně ani nebyl zájem,“ uvedla MUDr. Šebková. Projevilo se to i tím, že při novele zákona o nelékařských zdravotnických povoláních vznikla profese ABA terapeuta – navzdory odborným připomínkám, že se tím vytrhává z kontextu jen péče o jednu diagnózu a hlavně bez stanovení odpovídajících podmínek na předepsané vzdělání těch, kteří ji budou provádět. Což je přinejmenším nesystémové u „terapie“, která, pokud by měla být hrazena z veřejného zdravotního pojištění, by spotřebovala velkou část prostředků určených na péči o všechny neurovývojové poruchy...

„Bude nezbytné iniciovat další novelu zákona, která by stanovila pro ABA terapeuty podmínky rovné s ostatními zdravotnickými profesemi s důrazem na vzdělání a zohlednila i vzdělání v dalších intervenčních metodách,“ je přesvědčena MUDr. Šebková.

Zároveň oznámila, že z jejího popudu a s podporou předsedy České lékařské společnosti J. E. Purkyně vznikla pracovní skupina ČLS JEP, do níž jsou zapojeni zástupci odborných společností psychiatrů, neurologů, klinických psychologů, klinických logopedů, všeobecných praktických lékařů i praktických lékařů pro děti a dorost, kteří se touto problematikou budou zabývat. Toto řešení je podle ní akutně nutné, aby byla jasně nastavená pravidla péče o děti a dospělé s neurovývojovými poruchami a nesetkávali jsme se v této oblasti s hrubými chybami, které ukázal pořad ČT Infiltrace: Obchod s nadějí.

Příloha 6

Prohlášení infiltrátorky Bány Boháčkové
před odvysíláním pořadu

Mé vyjádření k pořadu infiltrace - Cochod s naoří

V poslední době jsem toho o sobě četla spoustu. Prý nemám syna autistu, vydělávám na seniorech, jsem herečka, jsem bílý kůří nastržený k politickému boji, jsem známá pana (MAD) Jaroslav Matyja a mám mu pomoci v politické kampani.

Čistý holý fakt, že jsem možná jen našťavaná matka autisty, která hledá různé typy pomoci pro své vlastní dítě a přitom naráží na odporné jednání a prostě se nebodí ozvat, promluvit a vyjít s tím ven, s tím se nepočítá. Alespoň ne v bublině okolo mých významných „podporovatelů“ jako je pan Kamil Fila, Tomáš Hečko, paní Alexandra Hroncová a nyní také (přes mé zklamání) pan Petr Třešňák. Často mám pocit, že viděli úplně jiný film a pokud ne, pak tápu nad jejich motivací takto vystupovat. Vynechávat zásadní momenty z filmu, jako by tam nebyly... Nebudu je zde častovat slovy, která používají oni k mé osobě - naoří „dementní pizda“, „hyena“, „vyserte se jí na rohožku“, „měla by sňořet v pekle“, „naplvejte jí do obličejů“ apod. Ona i tato vyjádření o ledacdem vypovídají.

Nejzávažnější lež, která názorem veřejnosti zatrásla je ta, že jsem se měla infiltrovat do soukromého bytu a terapií soukromé skupiny. Centrum bylo umístěno v soukromém bytě, to ale nebrání komerčnímu účelu a využití. Centrum celou dobu veřejně vystupovalo tak, že své služby nabízí nejen často zmiňovaným šesti rodičům, ale i dalším. Také za mého působení bylo v centru více dětí, než zmíněných 6. Do tohoto centra se také chodily vzdělávat pracovníci SPC skrze NPI. Proč všichni komentující vynechávají tak závažná fakta o nulovém vzdělání pracovníků centra, o školení státních úředníků a prakticky o celé vnitřní pasáži dokumentu? Jak je možné že tedy v rodinném a soukromém centru/skupině probíhá vzdělávání státních zaměstnanců?

Jsem zcela přesvědčená, že natáčení pořadu byla správná věc, a že většina veřejnosti to bude v pondělí po odvysílání vnímat stejně. Vážím si toho, že za dokument i nás tvůrce se postavila Česká Televize a po odklaceném dalším prozkoumání pořad znovu nasadila do vysílání, stejně tak si vážím možnosti se na pořadu pochlít. Také děkuji za krásné zprávy a telefonáty všem podporovatelům pořadu, velmi si toho vážím.

Dokument není sestříhaný tenděčně a nijak nevystupuje proti metodě ABA. Všechny pořízené materiály by obsáhly na sáhodlouhý seriál, to ale není možné. V dokumentu jsou tak vidět nejzávažnější události, které jsem během svého působení v centru zažila.

Českou Televizi a konkrétně pořad infiltrace jsem oslovila já poté, co jsem zjistila, jak takové centrum reálně funguje, zbytek je v pořadu vysvětlen. Po osobní zkušenosti ze sporu vedeného se školkou kam můj syn docházel vím, že bez jasných důkazů nezměníte nic. Bez skrytého natáčení nenatočíte lidi při podvodech, nebo při práci s dětmi, pokud se toho dokument týká. To prostě není možné. Bez medializace se pak v systému péče o děti s PAS nic nezmění. Široká oískuze je nutná.

Jsem přesvědčená, že děti, které v centru vystupují pořad nemá jak poškodit. Děti nejsou rozeznatelné.

Opravdu se těším na odvysílání v pondělí 12. dubna ve 21.45 na ČT1 a srdečně Vás zvu ke sledování, pokud Vás tato kauza, ale hlavně péče o děti s PAS a její realita v ČR zajímá.

Po odvysílání pořadu se vyjádřím postupně ke všem klamavým vyjádření zmíněných osob a z vláken, která pod jejich příspěvky vznikají. Všechna má tvrzení jsou vždy podložena neměnnými fakty - listinami, fotografiemi, zvukovými i video nahrávkami, které má ČT k dispozici.

Jsem připravena nést všechny následky a v případě soudu vypovědět o všem, co jsem viděla, slyšela a zažila v centru.

Jsem máma dítěte s PAS a mám právo vyjádřit svůj názor, nejsem zdaleka jediná, která vidí tento problém. Stojí za mnou řada jiných rodičů, kteří to vidí také tak. Stejně jako unie logopedů a mnozí psychologové i jiní odborníci. Nejsem jediná, možná jsem jen první, kdo se nebodí o toho takto jít.

Pondělí V pondělí 12.4. naviděnou! - Dívejte se!

Příloha 7

Dokumenty nostrifikace psychologického vzdělání Katrin Telín

ДИПЛОМ ЯВЛЯЕТСЯ
ГОСУДАРСТВЕННЫМ ДОКУМЕНТОМ
О ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ

Регистрационный номер **1044**

11 марта 2009 г.

РОССИЙСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ

г. Москва

Негосударственное образовательное частное учреждение

высшего профессионального образования

«Московский социально-гуманитарный институт»

ДИПЛОМ

С ОТЛИЧИЕМ

ВСА 0486010

Государственной аттестационной комиссии

10 марта 2009

от **Телин Катрин Александровне**

ПРИСУЖДЕНА
КВАЛИФИКАЦИЯ

**ПСИХОЛОГ.
ПРЕПОДАВАТЕЛЬ ПСИХОЛОГИИ
по специальности
«Психология»**

Handwritten signature

Телин Катрин Александровна

За время обучения сдал(а) зачеты, промежуточные и итоговые экзамены по следующим дисциплинам:

Наименование дисциплины	Общее количество часов	Итоговая оценка
1. Иностранный язык	340	хорошо
2. Физическая культура	408	зачтено
3. Отечественная история	80	хорошо
4. Культурология	44	зачтено
5. Политология	44	зачтено
6. Правоведение	42	зачтено
7. Педагогика	62	отлично
8. Русский язык и культура речи	60	зачтено
9. Социология	44	зачтено
10. Философия	90	хорошо
11. Экономика	46	зачтено
12. Логика	100	зачтено
13. Эстетика	100	зачтено
14. Этика	100	зачтено
15. Религиоведение	240	зачтено
16. Математика	300	хорошо
17. Информатика и ЭВМ в психологии	100	отлично
18. Концепции современного естествознания	60	зачтено
19. Антропология	60	зачтено
20. Анатомия ЦНС	120	хорошо
21. Физиология ЦНС	120	хорошо
22. Физиология ВНД и сенсорных систем	140	отлично
23. Основы безопасности жизнедеятельности	80	зачтено
24. Экология	100	зачтено
25. Дифференциальная психофизиология	120	зачтено
26. Введение в профессию	60	зачтено
27. Общая психология	540	отлично
28. Экспериментальная психология	180	отлично
29. Общий психологический практикум	310	зачтено
30. История психологии	180	отлично
31. Зоопсихология и сравнительная психология	90	отлично
32. Психогенетика	60	зачтено
33. Психология личности	60	хорошо
34. Психодиагностика	240	зачтено
35. Методологические основы психологии	60	отлично
36. Математические методы в психологии	120	зачтено
37. Психология развития и возрастная психология	180	отлично
38. Педагогическая психология	120	зачтено
39. Социальная психология	120	отлично
40. Психология труда	120	хорошо
41. Клиническая психология	120	хорошо
42. Специальная психология	60	зачтено
43. Психофизиология	60	отлично
44. Методика преподавания психологии	120	отлично
45. Основы нейропсихологии	100	отлично
46. Психология общения	90	зачтено
47. Дифференциальная психология	100	отлично
48. Юридическая психология	100	зачтено
49. Политическая психология	100	отлично
50. Психология менеджмента	100	зачтено
51. Этнопсихология	100	отлично
52. Психология конфликта	90	зачтено
53. Психология здоровья	150	зачтено
54. Психология успеха	90	зачтено
Дисциплины специализации:		
55. Практическая психология	220	отлично
56. Психологическое консультирование	200	отлично
57. Основы психотерапии	200	отлично
58. Психологическая коррекция	220	отлично
59. Психология семейных отношений	180	отлично
60. Психология бизнеса и рекламы	180	отлично
61. Психологическая служба в образовании	180	хорошо
62. Девиантное поведение	180	отлично
63. Психологические основы группового тренинга	180	зачтено
64. Практикум по психологическому консультированию	100	зачтено
65. Практикум по терапии	100	зачтено
Всего	8760	
В том числе аудиторных	(4584)	

-----конец документа-----

* *Негосударственная автономная некоммерческая образовательная организация «Московский социально-гуманитарный институт» в 2008 г. преобразована в форме реорганизации в Негосударственное образовательное частное учреждение высшего профессионального образования «Московский социально-гуманитарный институт»*

г. Москва

Негосударственное образовательное
частное учреждение высшего
профессионального образования
«Московский социально-
гуманитарный институт»

ПРИЛОЖЕНИЕ
К ДИПЛОМУ

№ **ВСА 0486010**

1044

(регистрационный номер)
11 марта 2009

года
(дата выдачи)

Решением
Государственной
аттестационной
комиссии

от **10 марта 2009**

года

присуждена
Квалификация

ПСИХОЛОГ.

ПРЕПОДАВАТЕЛЬ

ПСИХОЛОГИИ

Ректор

Декан

Секретарь

Фамилия, имя, отчество

ТЕЛИН КАТРИН АЛЕКСАНДРОВНА

Дата рождения

Предыдущий документ об образовании
*Диплом о среднем профессиональном
образовании, выданный в 2003 году*

Вступительные испытания *прошла*
Поступил(а) в

*2003 году в Негосударственную автономную некоммерческую
образовательную организацию «Московский социально-гуманитарный
институт» (заочная форма)*

Завершил(а) обучение в
*2009 году в Негосударственном образовательном частном учреждении
высшего профессионального образования «Московский социально-
гуманитарный институт» (заочная форма)**

Нормативный период обучения по очной форме **5 лет**
Психология

Направление / специальность

Специализация *Психологическое консультирование*

Курсовые работы:

- 1. Роль общения для личности в социуме, отлично*
- 2. Половое воспитание у младших школьников, отлично*
- 3. Роль воображения для развития личности, отлично*
- 4. Психологическое консультирование и коррекция родительских
отношений на развитие и преодоление тревожности у детей старшего
дошкольного возраста, отлично*

Практика:

- 1. Учебно-ознакомительная, 3 недели, отлично*
- 2. Педагогическая, 6 недель, отлично*
- 3. Производственная, 6 недель, отлично*
- 4. Научно-исследовательская, квалификационная, 10 недель, отлично*

Итоговые государственные экзамены:

Междисциплинарный экзамен по специальности, отлично

Выполнение и защита выпускной квалификационной работы
*на тему: «Анализ эффективности коррекционной работы по
гиперактивности ребенка на индивидуальных занятиях и совместно с
матерью», 13 недель, отлично*

Данный диплом дает право профессиональной деятельности
в соответствии с уровнем образования и квалификацией.

Продолжение см. на обороте

NOSTRIFIKAČNÍ DOLOŽKA

o uznání platnosti
zahraničního dokladu o dosažení vzdělání
v České republice

Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor školství, mládeže a sportu

uznal

podle § 108 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a podle § 2 vyhlášky č. 12/2005 Sb., o podmínkách uznání rovnocennosti a nostrifikace vysvědčení vydaných zahraničními školami

platnost

dokladu: Diplom

číslo: SB 2628517

vydaného dne: 26. června 2003

na jméno: Busarova Katrin Alexandrovna

zahraniční školou: Pedagogická odborná škola č. 16 města Moskvy

zřízenou a uznanou ve státě: Ruská federace

v České republice a

**potvrzuje jeho rovnocennost
s vysvědčením o maturitní zkoušce**

dokládajícím dosažení: středního vzdělání s maturitní zkouškou
obor 75-31-M/005 – Předškolní a mimoškolní pedagogika.

V Plzni dne 25. srpna 2006

Ladislav Vitek

Ing. Ladislav Vitek
vedoucí oddělení organizace školství
odboru školství, mládeže a sportu KÚPK

Osvědčení
o uznání vysokoškolského vzdělání a kvalifikace v České republice

Příloha k rozhodnutí

Č. j. MU-IS/22420/2013/29137/RMU-8

Masarykova univerzita

uznala

podle Úmluvy o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu (Lisabonská úmluva) a ustanovení § 89 odst. 1 písm. b), § 89 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

diplom č. záznamu 1044, č. VSA 0486010 ze dne 11. března 2009, vydaný Moskevskou sociálně-humanitní fakultou se sídlem v Ruské federaci

pani *Telín Katrině Alexandrovně,*

narozeně

a potvrzuje jeho rovnocennost

s vysokoškolským diplomem a dodatkem k diplomu vydaným v České republice veřejnou vysokou školou absolventce studia v magisterském studijním programu M7701 Psychologie, studijním oboru 7701T005 Psychologie

a současně uznala

vzdělání získané držitelkou tohoto dokladu studiem ve studijním oboru Psychologie

a potvrzuje jeho rovnocennost

s vysokoškolským vzděláním získaným v České republice absolvováním studia v uvedeném studijním programu na veřejné vysoké škole

Brno 4. října 2013

Ivana Černá

*z pověření rektora
Ivana Černá
prorektorka*

Příloha 8

Dokumenty prokazující
dostatečnou kvalifikaci Katrin Telín vést ABA terapie

Rehabilitation Center for Disabled Children "Our Sunny World"

This certifies that
Katrin Telin

has on Saturday, September 28, 2019,
successfully completed the BCBA course sequence from "Our Sunny World"
Rehabilitation Center (total 270 contact hours). The Behavior Analyst Certification
Board, Inc.® has approved the following course sequence as meeting the coursework
requirements for eligibility to take the Board Certified Behavior Analyst Examination®.
The course approval number is 4079.

Program Director and Instructor:

Yulia Erz, MA, BCBA

March 19, 2021

To Whom It May Concern:

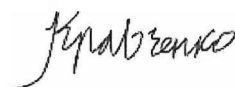
This letter is regarding supervision completed with Katrin Telin at ABAway z.s. in Prague, Czech Republic. My name is Ksenia Gatzunis, and I have been providing clinical supervision for Katrin since January 2017. Initially, this was for her work at ABA Centrum from 2017-2020. Since February 2020 and through the present times, I have been supervising her work and the work of her behavior therapists (BTs) at ABAway z.s.

Katrin and I meet every week through videoconferencing. When needed, we communicate throughout the week, as well. With parent permission and informed consent, Katrin shares videos of her own clinical work with students, as well as the work of her BTs with students. During this time, I am able to observe the practitioners implement various assessment protocols, as well as implement clinical treatment that is based on assessment results. When needed, I provide feedback regarding these videos and provide additional clinical suggestions. After I watch the videos, I always provide feedback, when needed, about what was done correctly and what could be done in a different way to be more effective. Also, if I have professional and clinical advice about how programming and treatment may be done more effectively, I will share this advice with Katrin, and she will make the appropriate programming changes, as needed.

Specific topics that have been covered in our supervision include (but are not limited to): ethics; data collection and analysis; measuring and changing behaviors through evidence-based strategies; supervising others using evidence-based training strategies such as behavioral skills training (BST) and monitoring treatment integrity; developing and revising programs such as functional communication training to teach students how to express their wants and needs to others, toilet training, and various social and academic skills.

When Katrin opened ABAway z.s. in February 2020, she hired several new BTs. As is customary, training was provided for these BTs throughout February and March 2020, prior to temporary closures due to the COVID-19 pandemic. Once the center was allowed to reopen, training continued in person. On-going training and supervision continues to be provided, as is customary. Whenever the BTs make errors in the way that they work with students or teach programming, Katrin provides supervision and additional training. It is common that new BTs require more training in the beginning of their work experience, as they are beginning to learn how to implement programs and learn about each student. Since new BTs commonly make more errors when they begin working, it is likely that more mistakes were being made in February and March 2020. Since then, many hours of training and supervision have been provided and will continue to be provided to the BTs.

Sincerely,

Dr. Ksenia Gatzunis, PhD, BCBA-D, LABA
Doctoral-level Behavior Analyst

AUTISM KNOWS NO BORDERS; FORTUNATELY NEITHER DO WE.

December 14, 2017

To Whom It May Concern:

This letter is to confirm that our BCBA (Board Certified Behavior Analyst) Clinical Supervisor Ksenia Kravtchenko has been providing BACB (Behavior Analyst Certification Board) supervision for Katrin Telin as specified by the BACB Rules and Responsibilities for supervision since March 5th, 2017. Topics that they have been covered in their training to date include: data collection and analysis, measuring and changing behaviours, ethics, supervising others, program writing, assessments, and treatment integrity for clients.

A total of 1,500 supervision hours are required by the BACB; of which Katrin received 360 hours prior to partnership with the Global Autism Project. Supervision will continue past the mandatory 1,500 hours for Global Autism Project and ABA Centrum to meet their goal of creating the first Centre of Excellence in the Czech Republic. To date, Katrin currently has 1,113 supervised hours.

During the weekly calls, there will be:

- Discussions regarding clients and ABA Centrum operations as they relate to the BCBA 4th Edition Task List as well as the Professional and Ethical Compliance Code
- Video sharing for Ms. Kravtchenko to provide feedback for Ms. Telin's performance as well as interobserver agreement
- Data and graphical analysis with assessment support
- Since November 2017, ABA Centrum received an addition call once per week for administrative needs with Global Autism Project's CEO & Founder Molly Ola Pinney

In addition to the weekly calls, ABA Centrum will receive three two-week visits by trained clinicians to offer hands-on training with ABA Centrum staff. This team will model ABA-teaching strategies, provide individualized training, and provide specific learning objectives based on their current level of achievement.

If you have any questions about Ms. Kravtchenko's work or partnership with the Global Autism Project, please do not hesitate to email me jacob@globalautismproject.org.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Jacob Sadavoy".

Jacob Sadavoy, MS, BCBA, LBA
Clinical Services Coordinator
Certificate # 1-14-16755

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Kravtchenko".

Ksenia Kravtchenko, MS, BCBA, LABA
Clinical Supervisor for Czech Republic Partnership
Certificate # 1-13-14103
Doctoral Student in Applied Behavior Analysis

FINAL

Experience Verification Form: Individual Supervisor

Instructions: Please complete one form per supervisor, per experience type.

Trainee Name: Katrin Telin BACB Account ID #: BACB351263 [?] Start date: 03/05/2017 End date: 05/19/2018

Experience Type (Select One): Supervised Independent Fieldwork Practicum Intensive Practicum

Experience Hours

A. Independent Hours (supervisor not present): 1105.00 [?]

B. Supervised Hours (supervisor present): 60.50 [?]

Total Experience Hours (add A & B): 1165.50

Supervisor Information and Attestation

Supervisor Name: Ksenia Gatzunis (maiden name Kravtchenko) BACB Account ID #: BACB234396

Supervisor Qualification Type (Select One): BCBA/BCBA-D Verified Experience Instructor ABPP/ABA

Supervision Requirements Met? Yes No

By signing below, I hereby attest that:

- ▶ Information presented on this Final Experience Verification Form and the corresponding Monthly Experience Verification Forms is true and correct to the best of my knowledge.
- ▶ The trainee completed the experience under my supervision in compliance with all relevant [Experience Standards](#) including, but not limited to: the minimum number of contacts per month, required amounts of unrestricted activities, required observations each month with clients, and adherence to the [Professional and Ethical Compliance Code for Behavior Analysts](#).
- ▶ I am the supervisor designated in the signed supervision contract with this trainee.

Signature: Date: 10/12/2019

This document is valid only in accordance with the [Acceptable Signatures Policy](#)
 This document is valid only in accordance with the [Acceptable Signatures Policy](#) for at least 7 years.

FINAL

Experience Verification Form: Individual Supervisor

Instructions: Please complete one form per supervisor, per experience type.

Trainee Name: Katrin Telin BACB Account ID: 351263 Start date: 11/27/16 End date: 02/28/17
 Experience Type (Select One): Supervised Independent Fieldwork Practicum Intensive Practicum

Experience Hours

A. Independent Hours (supervisor not present): 342
 B. Supervised Hours (supervisor present): 18
 Total Experience Hours (add A & B): 360

Supervisor Information and Attestation

Supervisor Name: Yulia Erz BACB Account ID: 200733
 Supervisor Qualification Type (Select One): BCBA/BCBA-D Verified Experience Instructor ABPP/ABA
 Supervision Requirements Met? Yes No

By signing below, I hereby attest that:

- ▶ Information presented on this Final Experience Verification Form and the corresponding Monthly Experience Verification Forms is true and correct to the best of my knowledge.
- ▶ The trainee completed the experience under my supervision in compliance with all relevant [Experience Standards](#) including, but not limited to: the minimum number of contacts per month, required amounts of unrestricted activities, required observations each month with clients, and adherence to the [Professional and Ethical Compliance Code for Behavior Analysts](#).
- ▶ I am the supervisor designated in the signed supervision contract with this trainee.

Signature: Date: 10/12/2019

The document must be signed in accordance with the [Acceptable Signatures Policy](#).
 SUPERVISOR AND TRAINEE MUST EACH RETAIN A COPY OF THIS FORM FOR AT LEAST 7 YEARS.

Příloha 9

Stanovisko Petra Třešňáka

Příloha 10

Anonymizované zprávy o pokroku, který děti v centru udělaly

Ambulance dětské klinické psychologie

PhDr. [REDACTED]

Zpráva z psychologického vyšetření

Jméno: [REDACTED] r.č.: [REDACTED] poj.: [REDACTED]
bydl.: [REDACTED]
nar.: [REDACTED] vyš.: 29.5.2019 ChV: 2,9

Vyšetřen na doporučení MUDr. [REDACTED] k vyloučení PAS.

Anamnesticky: bez časných rizik, neurologicky vyšetřen pro předilekci hlavy doprava, ve foniatrické péči. Počáteční sociální vývoj byl v normě, kolem 18. měsíce přestal jevit zájem o kontakt, zavíral se do pokoje, jezdil stereotypně s auty, přestával verbalizovat, nebylo možno rozlišit, jak řečí rozumí. V dotazníku M-CHAT-R neskořoval patologicky, ale jeho ochota vstupovat do sociální interakce je nižší.

Během vyšetření emocionálně vyrovnaný, pozitivně laděný, jediný afekt (nepodařilo se mu otevřít dveře auta, aby do něj mohl vložit panáčka) byl krátký a rodiči snadno odklonitelný. Hraje si funkčně, preferuje spíše soliterní aktivity, je ale schopen žádat o pomoc a používat empatické rodiče k emočnímu doplnění sil, sdílí s nimi hračky i zážitky. Zásah do jím právě vykonávané aktivity nevyvolá nelibost, chlapeček si najde jinou aktivitu, které se může věnovat. Jeho pohybům nechybí komunikační význam (zvedne ruce, chce-li být pochován, nastavuje končetiny při oblékání), anam. před nedávnem začal ukazovat do dálky a deklarovat zájem, jiné typy gest zatím rodiče nezaznamenali, oční kontakt moduluje zatím krátce, ale jednoznačně komunikačně, směr zaměřeného pohledu dospělých sleduje. Na výzvu promptně vyhoví verbálnímu pokynu rodičů (přesedne si z W sedu, udělá pápí u.j., kontakt iniciuje zatím méně, sociální zájem ale projevuje a má snahu vyhovět požadavkům, i když by s nimi vnitřně nesouzněl. Hlasově se během vyšetření neprojevuje, rozumí provozním pokynům, slovní zásoba na nominativní rovině bude zřejmě obsáhlá. K řízeným aktivitám je sociokomunikačně motivován méně, ale s vhodnou formou externího posílení spolupracuje velmi hezky.

Skóruje u všech položek sensorimotorických škál pro děti do 3 let, bylo proto možno administrovat i díleč subtesty neverbálního inteligencečního testu (SON-R), kde **těžiště neverbálních výkonů** leží okolo 3,6. roku, potenciál ale může být mnohonásobně vyšší. Silnou vývojovou oblastí jsou schopnosti vizuoprostorové a vizuokonstruktivní, výborné sekvenční řadí a neverbálně kategorizuje.

Expresivní složka řeči odpovídá cca 7. - 10. měsíci vývojového věku – chlapeček se anam. projevuje spíše prodlouženými samohláskovými zvuky, slabiky neduplikuje, je ale schopen vyslovit krátká slova (první bylo auto), ke komunikaci využívá zástupné předměty (tříčka ve smyslu chci jíst). Symbolickou funkci řeči chápe, v obrázcích se orientuje, v knížkách na ně ukazuje prstem a dožaduje se, aby je rodiče pojmenovali, užívá gesto nesouhlasu, prognosticky pozitivní je nástup distální komunikace. Porozumění řeči nelze zatím přesněji kvantifikovat, odpovídá min. 18. měsíci vývojového věku, chlapeček zjevně chápe i některé abstraktní pojmy (talířem x dolů v určitém kontextu).

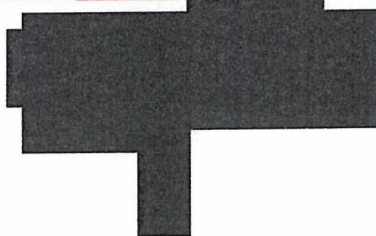
Motorika vylyněna zcela diskretními rezultáti tonusové (T) pomachy, vyspělost manipulačních schémat odpovídá věku, samotná kvalita jemných členěných pohybů ruky je v široké věkové normě, bez výraznějšího dopadu na sebeobslužné činnosti (od nástupu do školky odmítá být krmení). Dotíže ustní je hypersenzitivní, s určitým dopadem i na zúžení repertoáru přijímané potravy.

Schopnost imitovat pohyby je kvalitní, v počátcích se rozvíjí i symbolická imitace a hra. Se zájmem pozoruje děti a mladšího bratra – kojence. Přes vyspělost jemnější zrakové diskriminace (nelze vyloučit, že rozeznává grafémy) ho nebaví např. skládání puzzle, preferuje hru pohybovou, zejména ve spojení s hudebními podněty. Trpí lehkou poruchou regulace senzorickeho zpracování – přecitlivělý na dotyky (včetně těch v dutině ústní – vadí mu smíchání potravin s odlišnou konzistencí) a na zvuky určitých frekvencí.

Závěr:

Vzhledem k věku uzavírám jako **Multisystémovou vývojovou poruchu s dominující oslabením verbální i neverbální komunikace, sociální interakce je zatím méně reciproční, neverbální intelektový potenciál velmi dobrý. Obraz poruchy bude s věkem krystalizovat, pozitivní je nástup distální komunikace a nechota reagovat na verbální podněty. Vhodné by bylo zahájit sociální a komunikační nácviky na specializovaných pracovištích, kontaktovat SRP a klinického logopeda.**

Kontrola za 6-9 měsíců nebo dle potřeby

Ambulance dětské klinické psychologie

PhDr. [REDACTED]

e-mail: [REDACTED]

Zpráva z psychologického vyšetření

jméno: [REDACTED]

r.č.: [REDACTED]

poj.: [REDACTED]

bydl.: [REDACTED]

vyš.: 25.6.2020

ChV: 3,10

nar.: [REDACTED]

Anamnesticky: vyšetřen v odstupu roka, viz předchozí zpráva, zahájil ABA terapii, o 2/2020 každodenní docházky do ABA školky (přerušeno epidemiologickými opatřeními v souvislosti s koronavirem), logopedie bude probíhat podle propozic ABA terapeutky, aby nebyl narušený průběh rozvoje verbálního chování. V plánu konzultace s oftalmologem, refrakční vada korigována brýlemi. V péči [REDACTED] cíleně rehabilitován ergoterapeutem – zpevňován střed těla. Lépe spí.

Ve srovnání s minulým vyšetřením jsou zjevné výrazné vývojové pokroky v sociální a komunikační oblasti (nástup verbalizace), chlapec si vynalézavě funkčně a symbolicky (Lego) hraje. O sociální kontakt má zájem a v případě optimálního vyladění pozornosti je lehce více motivovanější k řízeným aktivitám než dříve, v klinickém obrazu dominují sensoristiny, potřebuje se saturovat především vizuálními podněty, na předměty se dívá z nezvyklých úhlů. Verbálně produktivní, verbální exprese se za poslední rok posunula z vývojové úrovně 7. měsíce na cca 18. měsíc a verbální receptce ještě výrazněji (slovní zásoba na nominativní rovině je rozsáhlá, za chlapec zná význam několika desítek jmenových označení). Hojně experimentuje s mluvicí se zapojením vědomé sluchové kontroly, intonační žargon je melodicky bohatý. Některá gesta vyhasínají a jsou nahrazena slovy (znak foukej dobře artikulovaným slovem bublina). Celkově ještě lehce unavitelnější, při únavě se s podstatně nižší četností a intenzitou než dříve potřebuje odreagovat motoricky a hlasově.

Kognitivní profil se nemění, převažují v něm schopnosti nonverbální nad verbálními, rozloženy jsou nerovnoměrně, nejsilnější vývojovou oblastí je konstruování myšlení (skvěle "mentální rotace" a vizuální náčrtky) a neverbální třídění pojmů, chlapec je schopen sytenizovat, není speciálně zaujat detaily, zasazuje detaily do smysluplného celku. Verbální schopnosti akcelerovaly, vývojové odpovídají 18.-24. měsíci, naznačen už je přechod k porozumění abstraktnějším pojmům, dodržovány principy ABA. Jemná motorika ruky a grafické výkony se vývojově posouvají lehce akcelerovaným tempem, ve škole jsou grafomotorické nácviky každodenní, chlapec je ke kreslení vnitřně motivován s různými druhy náčiní i na iPadu. Sociální vývoj pokračuje velmi hezky, projevuje značnou míru empatie vůči mladšímu bratrovi, podle anam. popisu je jeho symbolická překvapivě dobře rozvinutá. Porucha regitace sensorického zpracování je zřetelná, vůči některým podnětům (dotyky, zvuky) je chlapec hyper a vůči jiným (vizuálním) susp. hyposenzitivní, její projevy ovlivňují i jeho celkový sociální a emoční vývoj i (částečně) i schopnost včlenovat se věku přiměřeným způsobem do kolektivních aktivit, desenzitizace je v kompetenci ergoterapeuta. Grafémy nepreferuje, raději si hraje symbolicky.

Závěr:

Socio-emoční vývoj v dílech neverbálních oblastech nadprůměrně inteligentního chlapce díky všestranně vedeným stimulačním a rehabilitačním postupům a mimořádné péči rodiny velmi hezky pokračuje, dg. kritéria plně vyjádřeného obrazu dětského autismu nejsou naplněna, aktuální obraz odpovídá spíše pervazivní vývojové poruše nespecifikované. Vhodné by bylo konzultovat možnosti výchovného školního zařazení se školským poradenským zařízením.

Kontrola za rok nebo dle potřeby

[REDACTED]

Ambulance dětské klinické psychologie

PhDr. [REDACTED]

e-mail: [REDACTED]

Zpráva z psychologického vyšetření

jméno: [REDACTED]

r.č.: [REDACTED]

poj.: [REDACTED]

bydl.: [REDACTED]

nar.: [REDACTED]

vyš.: 21.6.2021

ChV: 4,10

Anamnesticky: viz předchozí zprávy, v psychologické péči pro pervazivní vývojovou poruchu nespecifikovanou (díky ABA terapii jsou evidentní výrazné pokroky do té míry, že zkušenou klinickou logopedkou je aktuálně zvažována pouze vývojová porucha řeči), dochází do ABA školky. V péči SPC pro děti s PAS, v plánu zařazení do logopedické třídy [REDACTED], cíleně rehabilitován ergoterapeutem, začíná projevovat značný zájem o sociální interakci s dětmi.

Ve srovnání s minulým vyšetřením jsou opět zjevné výrazné vývojové pokroky v řeči a komunikaci – chlapec je podstatně sociálně a verbálně iniciativnější, se snaží naznačit otázku jmenným označením vysloveným tázacím tónem (babí!). Hlasově produktivní, řeč hodně používá k popisu viděného, spontánně tvoří kratší věty, většinou 4-5slovné, nová slova (i méně obvyklá nebo slovesa) se mu relativně snadno fixují i vybavují, slovní zásoba se rychle rozvíjí, řadu slov zcela správně skloňuje, zařazuje tvary i minuleho a budoucího času. Podstatně ubývá sensorismu, potřeba saturovat se vizuálními vjemy prakticky vymizela. Oční kontakt navazuje krátce, pak ho ale moduluje přelichavé, gesta ani další prostředky AAK k podpoře dorozumění nevyužívá – preferuje verbální vyjádření. K řízené spolupráci je sociokomunikačně motivovaný, čitelně signalizuje, které úkoly pro něj nejsou atraktivní – jednoznačně preferuje náročnější vizuoprostorové, má do nich rychlý vhléd i tehdy, nerozumí-li verbální instrukci.

Kognitivní profil se nemění, děti nonverbální intelektové výkony (zrakové vnímání, konstrukční a pojmové myšlení IDS-P) jsou nadprůměrné, rozšiřuje se kapacita fonologické paměti, **verbální schopnosti ve složce exprese** odpovídají 24. (24.-30.) měsíci vývojového věku. **těžisté porozumění řeči** leží mezi 24. měsícem (porozumění některým verbálním abstraktním pojmům, např. představa množství přes jinak kvalitní dovednost vymenovat číslemou řadu) po cca 3,6. rok (odhadovaný rozsah receptivní slovní zásoby).

Jemná motorika ruky a grafické výkony jsou systematicky rehabilitovány a jejich vývoj pokračuje výborně, zlepšena kvalita úchopu i motorického plánování (dokreslí druhou polovinu obrázku).

Sociální vývoj pokračuje velmi hezky, chlapec s věkem projevuje čím dál větší sociální zájem a přizpůsobivost kolektivním aktivitám. Projevy **regulace senzoričkého zpracování** se zmírňují.

Závěr:

Díky mimořádnému úsilí rodiny a pečlivě voleným a velmi efektivním metodám rehabilitace se podstatně zmírňují projevy jeho primárně komunikační poruchy (ve smyslu PAS – nejspíše atypického autismu) a jsou rozvíjeny jeho schopnosti verbální. Zařazení do MIS s logopedickou péčí a individualizovaným přístupem je vzhledem k obrovským pokrokům opodstatněné.

Kontrola za rok nebo dle potřeby

[REDACTED]

Ambulance dětské klinické psychologie

PhDr. [REDACTED]

Zpráva z psychologického vyšetření

jméno: [REDACTED]

r.č.: [REDACTED]

poj.: [REDACTED]

bydl.: [REDACTED]

nar.: [REDACTED]

vyš.: 8. a 27.10. 2020

ChV: 6,2

Vyšetřena pro zhodnocení kognitivní profilu při dg. dětský autismus

Anamnesticky: viz zdravotní a speciálně-pedagogická dokumentace, pedopsychiatricky a neurologicky sledována v [REDACTED], v [REDACTED], v plánu nyní [REDACTED] Intenzivně rehabilitována ABA, v péči klinické logopedky. V letošním školním roce realizován odklad školní docházky.

Během vyšetření se bez obtíží adaptuje, spontánně exploruje, s hračkami si hraje funkčně, při konstrukcích zjevně užívá reprezentativní myšlení. Sociálně je méně iniciativní, a i když není k řízeným aktivitám, resp. k ukončení spontánní hry, vnitřně motivovaná, spolupracuje vyrovnaně po celou dobu testové zátěže. V rámci celkové neurovývojové nezralosti je unavitelnější, v čase stoupá potřeba motorického odreagování (specifické pohybové stereotypie nejsou časté, jde jen o drobný neklid), holčička ale dokončuje všechny započaté úkoly a často je schopna využívat i zpětnovazebné kontroly a regulace (opravuje chyby) a odečítá signály hodnocení dospělými. Hlasově výrazně produktivní, projevuje se intonačním žargonem a signálními slůvky (srozumitelně vysloví trampolína), její hlas zní lehce tlačně, slabiky ve slově motoricky realizuje s odstupem nepatrných latencí, pravděpodobně diskretně vážne organizace řečového plánu a možné vnímání pořadí hlásek ve zvukovém proudu řeči (některé hlásky nevysloví na začátku slova, má problémy s dvojhláskami) a oslaben je fonemický sluch (zaměňuje párové znělé x neznělé a měkké x tvrdé hlásky). Dokáže reprodukovat několik básniček, vnímavá k hudebním zvukům a prozodickým faktorům řeči. V receptivní slovní zásobě má 200-300 jmenných označení, po domluvě ABA terapeutů a klinické logopedky bude stimulace řečového vývoje probíhat souběžně oběma přístupy, v logopedickém plánu bude zřejmě zařazení dalších slovních druhů, především sloves.

Aktuální intelektové výkony jsou nápadně nerovnoměrně rozloženy, v globálu sice funkčně do pásma LMR spadají, ale vyspělost dílčích funkcí (neverbální pojmové myšlení – IDS!!!) je až nad úroveň věku. Holčička disponuje v určitých aspektech kvalitním zrakovým vnímáním (rozlišení a indentifikace vizuálních symbolů, orientace na komplexnějším zrakovém poli) a schopností dospět k vyšší míře abstrakce, její neverbální pojmový úsudek je vyspělý, silnou vývojovou oblastí je i konstrukční myšlení. Není specificky autisticky zaujata detaily, dokáže je smysluplně zařadit do celku a kvalitní je schopnost centrální koherence. Na podkladě vyšší unavitenosti CNS se po určité době zátěže zhoršuje distribuce zrakové pozornosti (resp. její přesouvání ve dvou pohledových vzdálenostech při "práci podle vzoru") a specificky oslabena je výkonnost v úkolech, vyžadujících současně zpracovávání většího množství informací z více smyslových a paměťových zdrojů. Přes vyspělou schopnost vizuální abstrakce je zatím relativně nižší zralost jemnější zrakové diskriminace (sklon ke statickým i kinetickým inverzím a reverzím, spontánně proto nejeví zájem o grafémy). Vzhledem k nižšímu fonemickému vědomí a obtížím simultánního zpracovávání informací by výhledově hypoteticky mohla mít obtíže přiřadit k vizuálnímu tvaru písmene jeho zvukovou podobu – vhodné by proto bylo zahájit cílené nácviky.

Expresivní složka řeči odpovídá v rozsahu slovní zásoby 24.-30. měsíci, stejně tak v naučených větných celcích (básničky), porozumění řeči zřejmě odpovídá 21. měsíci vývojového (holčička se zatím neorientuje ve složitější verbální abstrakci typu předložkových vazeb, představě množství atp).

Při jemnějších manipulacích úchop působí lehce hypotonicky, mírně nezralá je zatím vizuomotorická koordinace.

Sociální vývoj pokračuje, holčička se zapojuje k pohybovým hrám dětí, rozvíjí se i hra symbolická (ve zprávě [redacted] zmíněna hra na obchod). Tatínek nepopisuje výraznější specifické smyslově podmíněné zájmy, úzkost ani behaviorální obtíže.

Závěr:

Vývoj dívky s dětským autismem a neurovývojovou nezralostí je ideálně podporován a rozvíjen, pokračuje výborně, jednotlivé mentální funkce jsou extrémně nerovnoměrně rozloženy od dolní hranice středně těžkého opoždění v řeči po nadprůměr v dílčích vizuálně-abstraktních schopnostech, zjevná je vyšší unavitelnost CNS s obtížemi při simultánním zpracovávání informací z více smyslových zdrojů s motorickými úkony při jinak vespělé schopnosti centrální koherence a abstrakce.

Kontrola za rok nebo dle potřeby

PhDr. [redacted]
[redacted]

Lékařská zpráva

Pacient: [REDACTED]

Číslo pojištění: [REDACTED]

Adresa: [REDACTED]

Pojišťovna: [REDACTED]

Kontakt: [REDACTED]

14.01.2021 17:42 Základní dg.: F840 Vedlejší dg.: F700

Cílené psychiatrické vyšetření u pacientky s odstupem jednoho roku k posouzení vývoje. Přichází v doprovodu rodičů.

Dle matky a otce:

[REDACTED] chodí denně na ABA terapii, mají přesně stanovený terapeutický plán. Sama si řekne asi o 10 věcí. Opakuje některá slova. Stále je plenovaná, zkouší bez plen zatím čůrání, s kakáním je větší problém. Soustředí se více na logopedii, snaží se víc teď mluvit, zlepšila se výslovnost, už jí rozumět to, co chce. Základní instrukce zvládá, rozumí.

Subjektivně dle pacientky:

myška věc, točit, jít

Status praesens psychicus: při vědomí, orientaci nelze posoudit, během vyšetření povídá, jednotlivá slova, nebo jednoduchá spojení, na oslovení rodiči raguje, oční kontakt prchavý, během vyšetření mění činnosti, poskakuje po místnosti, točí se na židli, přítomny motorické automatismy - vrtí hlavou, mává rukama, normoformická, bez výraznější tenze či anxiety. Bez projevů agresivity. Intelekt susp. hraniční, nelze hodnotit.

Závěr: F840 Dětský autismus, středně funkční

F700 Lehká mentální retardace, v.s.

Péče o [REDACTED] je velmi náročná a vyžaduje celodenní práci pečující osoby. Rodiče se divence plně věnují a snaží se o co největší rozvoj schopností v rámci problematiky, vzorně spolupracují s odborníky, tato péče je velmi náročná jak psychicky tak finančně.

Doporučení lékaře:

- farmakoterapie není t.č. indikována.
- pokračovat v zavedené péči - ABA terapie
- kontrola za rok, v případě potíží kdykoli dříve.

Poučení:

Pacient i jeho rodina byli poučeni o povaze, typickém průběhu i prognóze onemocnění, stejně tak jako i o možnostech terapie, předepsané medikaci a důležitosti spolupráce z jejich strany. Byla možnost klást otázky. Poučení nemocný/rodina rozuměl/a.

V případě potřeby konzultace zdravotního stavu prosím kontaktujte [REDACTED]

MUDr. [REDACTED]

Příloha 11

Posudek pořadu z pohledu novinářské etiky

Posudek o souladu pořadu Infiltrace (Obchod s nadějí) se standardy novinářské etiky

Vypracoval: doc. MgA. Jan Motal, Ph.D. Katedra mediálních studií a žurnalistiky, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Joštova 10, 602 00, Brno; e-mail:

jmotal@mail.muni.cz. Prohlášení o absenci střetu zájmů (nezávislosti) viz závěr analýzy.

Souhrn nejdůležitějších zjištění:

Pořad porušuje zásady novinářské etiky, a to v následujících bodech:

1. Pořad využívá nepoctivých novinářských prostředků, aniž by dostatečně artikuloval veřejný zájem; není doloženo, že by se autorky snažily informace publikované v pořadu prve získat jinými metodami; použití skryté záznamové techniky v pořadu lze považovat za „rybaření“, spornou a bez dalšího ospravedlnění eticky závadnou praxi.
2. Autorky využívají specifického formátu „infiltračních“ pořadů známých ze zahraničí, ale nenaplnují zvyklosti tohoto formátu. Objektem zájmu není mocenská ani veřejná instituce, ale soukromý subjekt bez zásadního vlivu na širší veřejnost; podobně téma, které předkládají, je expertního rázu a diváci je nemohou hodnotit bez uvedení do odborných souvislostí. Etické problémy pořadu jsou tedy spojeny i s dramaturgickými pochybeními v nedůslednosti uplatnění jinak funkčního formátu.
3. Pořad nenaplnuje kritéria na objektivitu investigativní či chápatící („angažované“) žurnalistiky – neposkytuje dostatečně informačně hustý, rozsáhlý a hluboký obraz skutečnosti; autorky pořadu nedaly možnost vyjádřit se dotčeným aktérům, nedávají sledované skutečnosti do souvislostí a nepředstavují odbornou diskuzi na expertní téma, jež zobrazují (a které bez těchto informací není laický divák schopen posoudit).
4. Experta Jaroslava Matýse, jenž hodnotí záznam skrytou kamerou použitý v pořadu, nelze hodnotit jako nezávislého; jde o kontroverzní a politicky angažovanou osobu, jejíž výroky o autismu nejsou širokou odbornou veřejností bez problému přijímány. Matýs porušuje „pravidlo Goldwater“, jež psychiatrům zapovídá vyjadřovat se v médiích k diagnózám a zdravotnímu stavu pacientů, které nevyšetřili.

5. Použité záběry s dětmi sice lze ve vysílané verzi považovat za anonymizované (s výhradou, že pro diváky znalé souvislostí jsou děti identifikovatelné vzhledem k místu či dospělým, kteří se o ně starají), nicméně nemají pro laika žádnou sdělnost a jsou tedy pouze emocionálně působivé či ilustrativní. Lze je tedy chápat jako senzacionalistické; nepřinášejí divákovi žádnou relevantní informaci o jednání aktérů a odporují tak pravidlům pro používání záznamů skrytou kamerou s dětmi. Záběry tak narušují důstojnost dětí.
6. Autorky natáčely i zveřejnily záběry s dětmi bez souhlasu jejich zákonných zástupců a proti jejich vůli. Takové jednání je z hlediska novinářské etiky ospravedlnitelné pouze tehdy, pokud by bylo bez jakýchkoliv pochyb evidentní, že je třeba děti před rodiči chránit ze závažných důvodů (např. týrání), což však pořad ani netvrdí, ani nedokládá. Toto porušení standardů je vzhledem k okolnostem (děti oslabené svojí zdravotní situací) třeba považovat za velmi hrubé a nepřijatelné.

Analýza

Cílem následující analýzy není hodnotit podstatu novinářsky zobrazeného problému (čili zda se společensky škodlivé jednání stalo, či nikoliv), ani jednání jednotlivých aktérů k sobě navzájem. Vzhledem k tématu pořadu (činnost spolku, metoda ABA atd.) tedy zůstává posudek neutrální. Posudek se vyjadřuje pouze k vysílanému pořadu jako uzavřenému audiovizuálnímu celku a adaptuje ideálně-typickou pozici „běžného diváka“, čili předpokládá absenci orientace v tématu i problému a pouze základní informovanost o tématu poruch autistického spektra (všeobecný rozhled, který lze předpokládat u většinového diváka ČT). Analýza neposuzuje, zda mají autorky ve svých tvrzeních pravdu, ale jakým způsobem svoje tvrzení předkládají a jaké prostředky k jejich dokládání používají *přímo v pořadu*. Jak zdůvodňují svá tvrzení mimo pořad považujeme za irelevantní, protože nelze předpokládat, že se tato zdůvodnění dostanou i divákovi, jenž uvidí tento pořad, ale nebude sám aktivně další evidenci vyhledávat (a nelze to po něm ani požadovat – pravidlo relevance a ucelenosti žurnalistické práce).

Posudek nelze vykládat tak, že obhajuje jakékoliv protiprávní jednání kteréhokoliv z aktérů, anebo že se vyjadřuje k jednání České televize jako celku. Analýza se rovněž nevyjadřuje k právní stránce věci a nelze ji považovat za právní stanovisko, pouze za expertní názor na

etické zásady běžné v daném oboru. Zaměřuje se tedy výhradně na problém etických standardů novinářské práce ve vztahu ke konkrétnímu pořadu (míra profesionality). Jádrem analýzy je otázka, zda bylo použito nepoctivých prostředků v souladu s étosem žurnalistické etiky.

1 Vymezení základních konceptů

Využití nepoctivých prostředků při natáčení (skrytá kamera, mikrofon, novinářská legenda) je obecně považováno za krajní nástroj žurnalistické práce, jenž je ospravedlněn pouze ve vztahu k vážnému veřejnému zájmu (ČT 16.14, SN 1.j).¹ Určit veřejný zájem navzdory jeho významu pro novinářskou práci ale není snadné, neboť jde o neukotvený koncept.² V obecné rovině je veřejný zájem politickým pojmem spojeným s ideou obecného dobra, čili že jednání institucí přesahuje soukromé zájmy k těm kolektivním; nicméně mimo veřejného pořádku a národní obrany existuje v demokratických společnostech jen malá shoda na tom, co má být veřejným zájmem (a ani ve jmenovaných případech není shoda na tom, jak daným cílům dosáhnout).³ Jak upozorňuje Denis McQuail, za neuspokojivé definice lze z hlediska posuzování kvality médií považovat ty, které spoléhají jak pouze na měření veřejného mínění (např. sledovanost), tak i na vymezení veřejného zájmu jen na základě absolutního principu (neboť na něm neexistuje celospolečenská shoda). Za nejproduktivnější lze považovat procesuální přístup (teorie „společného zájmu“), jenž sice vychází z určitého normativního základu, avšak zvažuje nejširší spektrum zájmů, dlouhodobé následky, které nejsou okamžitě patrné, jakož i postoje expertů či institucí.⁴

Ve vztahu k médiím je rovněž potřeba odlišit veřejný zájem jakožto službu veřejnosti prostřednictvím vysílání, jak ji vykonává Česká televize, čili obecný normativní požadavek na jednání médií a regulaci obsahu (ověřenost, vyváženost, kulturní integrita společnosti, zákaz explicitního zobrazování násilí, ochrana dětí apod.),⁵ od veřejného zájmu jako ospravedlnění

---

¹ Pro zjednodušení jsou pro etické kodexy nadále používány tyto zkratky: ČT = Kodex České televize (ze dne 2. 7. 2003), SN = Etický kodex Syndikátu novinářů ČT (ze dne 25. 11. 1999), IFJ = Global Charter of Ethics for Journalists, The International Federation of Journalists (ze dne 12. 6. 2019).

² Denis MCQUAIL, *Media Performance: Mass Communication and the Public Interest*. Thousand Oaks: SAGE, 1992, s. 20.

³ Andrew HEYWOOD, *Politické ideologie*. Praha: Victoria Publishing, 1994, s. 262–263.

⁴ Denis MCQUAIL, *Media Performance ...*, s. 24.

⁵ S. v. Jan JIRÁK, Zájem veřejný. In: Irena REIFOVÁ & kol. (eds.), *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, s. 318–319.

pro zásah do soukromých zájmů novinářem (typicky narušení soukromí, vynechání práva na reakci apod.), na jejichž ochranu pamatují oborové normy vedené duchem veřejného zájmu v prvním významu. V této analýze máme na mysli druhý význam pojmu čili nikoliv ten vyjadřující obecnou vlastnost média veřejné služby jakožto média realizujícího veřejný zájem, ale veřejný zájem jakožto regulativní ideál omezující či podporující jednání novinářů a formu obsahů. Je proto třeba nejprve určit základní normativní východiska žurnalistické etiky ve vztahu k problému čili k investigativnímu zachycení problému terapie dětí s poruchou autistického spektra.

1.1 Kritéria veřejného zájmu

V obecné rovině lze tedy říci, že ve veřejném zájmu je téma, které přímo souvisí s životem celé společnosti a má na ni zásadní vliv. Typicky jde o jednání veřejných aktérů (politici, obchodníci, manažeři apod.), jež zásadním způsobem ovlivňuje život občanů.⁶ Nicméně vzhledem k procesuální povaze veřejného zájmu nelze tvrdit, že pouhé odhalení určité skutečnosti *samo o sobě* tento veřejný zájem z etického hlediska naplňuje. K zachování profesionality je třeba, aby forma získání a publikování této skutečnosti rovněž byla v souladu s veřejným zájmem. Jen tak lze morálně odůvodnit případný zásah do soukromých zájmů těch, o nichž novináři píší.

Aby byl naplněn veřejný zájem, musí informace (zpráva) především odpovídat základním nárokům kladeným na žurnalistický obsah – tj. pravdivosti, odlišování faktu od osobního názoru, nedeformování zpráv zamlčováním důležitých dat aj. (SN 1) Pod pojmem objektivita je v klasickém pojetí třeba rozumět faktičnost (pravdivost, relevance) a nestrannost (vyváženost a nestrannost, neutrální prezentace).⁷ Faktičnost můžeme hodnotit podle kritéria informační hodnoty, neboli uvedení všech relevantních informací („hustota“), různosti pohledů („rozsah“) a množství faktů a motivů doprovázejících a vysvětlujících základní body („hloubka“). Dalšími kritérii je správnost (ověření ve vztahu k externím

---

⁶ V tomto slova smyslu je třeba zřetelně odlišit zveřejňování materiálů, které uspokojují senzacechtivost, osobní zájmy apod. od těch, které mají šanci vzbudit širokou veřejnou diskusi na veřejně relevantní téma. Normy nicméně vyzývají novináře, aby pečlivě vážili míru veřejného zájmu případ od případu. *Guidelines on safeguarding privacy in the media*, Council of Europe, 2018, p. 11–12. On-line: <https://rm.coe.int/prems-guidelines-on-safeguarding-privacy-in-the-media-2018-/168090289b> (31. 5. 2021)

⁷ Jürgen WESTERSTÄHL, Objective News Reporting: General Premises. *Communication Research*, 10(3), 1983, s. 403–424.

zdrojům, očití svědci aj.) a ucelenost; podle etických norem patří ucelenost čili uvedení všech relevantních faktů k základní zodpovědnosti žurnalistů (SN 1, IFJ 3). Ve vztahu k naší analýze je důležitá především *interní ucelenost* čili zda jsou předložena divákům všechna fakta – tu můžeme vystihnout právě *informační hodnotou* pořadu.⁸

Investigativní žurnalistika, do níž lze analyzovaný pořad zařadit, operuje na hranici nároků objektivity. Ty nemohou být vždy uspokojeny. Vycházejí totiž z ideje, že žurnalistika naplňuje funkci „hlídacího psa“ a stojí proti mocenským zájmům, jež ohrožují společnost – narušuje tedy princip nestrannosti, ač koncepty pravdivosti a neutrality v podání mohou být dodrženy.⁹ K popsání charakteru analyzovaného pořadu lze rovněž využít koncept *chápací žurnalistiky* (emphatic journalism), jež představuje morální tažení za práva opomíjené části veřejnosti. Novináři se přitom staví do role advokátů obětí veřejných úřadů, vytvářejí pouto s poškozenými a jejich sympatizanty a staví se do jejich čela jako obhájci práv. Jejich práce je stranická, nabývá anti-establišmentové až populistické podoby; tento aspekt v případě médií veřejné služby však většinou chybí.¹⁰ V následující analýze použijeme koncept chápací žurnalistiky jako doplnění perspektivy investigativní žurnalistiky pro specifický formát pořadu.

Poslední klíčovou složkou normativního východiska veřejného zájmu ve vztahu k analyzovanému pořadu je problém mediální reprezentace dětí (jež jsou ústředním prvkem snímku). Mezinárodní i domácí oborové normy kladou zvláštní důraz na ochranu dětí, slabších a zranitelných, obzvláště těch, kteří nejsou schopni adekvátně porozumět kontextu natáčení. Novináři mají zodpovědnost zobrazovat děti věrně, nepoužívat je k vlastním účelům (a nemanipulovat jimi) a vždy zvažovat následky novinářské práce – čili jak jednání novináře může ovlivnit jejich další život.¹¹ Mezinárodní federace novinářů ukládá médiím klást obzvláštní důraz na přesnost a citlivost při zpracovávání témat zahrnujících děti, vyhýbat se stereotypům a senzacionalismu, velmi opatrně přistupovat k publikování jakéhokoliv materiálu a vždy minimalizovat jakoukoliv újmu, nepublikovat nic, co by mohlo vést k jejich poškození, mimo situace jasného veřejného zájmu nepublikovat identitu dětí,

---

⁸ Denis MCQUAIL, *Media Performance...*, s. 197–210.

⁹ *Ibid.*, s. 191.

¹⁰ Kees BRANTS & Yael de HAAN, Taking the public seriously: three models of responsiveness in media and journalism. *Media, Culture & Society*, 32(3), 2010, s. 418.

¹¹ Sarah MCCRUM & Lotte HUGHES, *Interviewing Children: A guide for journalists and others*. London: Save the Children, 1998, s. 33.

používat poctivé, otevřené a přímé metody pro získání záběrů s dětmi, a to včetně souhlasu dětí nebo jejich rodičů, ověřovat důvěryhodnost jakékoliv instituce, jež za děti hovoří atd.¹²

Podle etických pravidel UNICEF pro novináře informující o dětech jsou novináři povinni především respektovat důstojnost dětí a podporovat jejich práva, dbát zvláště na jejich právo na soukromí a důvěru, předcházet jakékoliv újmě, konzultovat svůj materiál s těmi, kteří jsou dítěti nejbližší, aby novináři dokázali adekvátně informace rámovat (politicky, sociálně, kulturně) a nepublikovat nic, co by mohlo dítě, jeho vrstevníky nebo sourozence ohrozit, a to dokonce i tehdy, když jsou identity děti změněny, zahaleny či dokonce nejsou vůbec použity. Novináři jsou povinni poskytovat k materiálu adekvátní kontext, bránit stigmatizaci dětí a všemu, co může negativně ovlivnit jejich další život.¹³

Podle Pokynů k ochraně soukromí v médiích Rady Evropy anonymizaci nelze omezovat pouze na otázku zveřejnění jména či tváře, ale je třeba brát v úvahu i další možnou identifikaci, např. publikováním fotografií s rodinou, místa, kde dítě bydlí apod. Právo na soukromí nezahrnuje jenom identitu, ale i právo na klidný život – čili i to, kde se dotyčný zdržuje, pracuje apod., je třeba považovat za soukromý údaj. Novináři jsou rovněž povinni citlivě zacházet se zobrazováním traumatických či násilných scén, neboť i zobrazení člověka v takovém stavu může být narušením jeho soukromí.¹⁴

1.2 Kritéria hodnocení

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že z hlediska mediální etiky je použití nepoctivých prostředků v investigativní či chápací žurnalistice možné, ale pouze jako výjimečný nástroj, a to tehdy, pokud existuje jasný veřejný zájem na informaci, jež má být zjištěna a publikována, pokud je tento veřejný zájem vážný a při pořizování i publikování materiálu je v maximální míře dbáno na to, aby byly brány ohledy na všechny, jimž může informace přitížit či ublížit (procesualita veřejného zájmu), *obzvláště na děti a zranitelné*. Informace musí být doplněny náležitým kontextem, být ověřeny, jasně oddělené od názorů, nesmí být stigmatizující a stereotypní, dbát na soukromí a důvěru zúčastněných a nepublikovat identitu

---

¹² International Federation of Journalists' Guidelines and Principles for Reporting on Issues Involving Children. In: Sarah MCCRUM & Lotte HUGHES, *Interviewing Children: A guide for journalists and others*. London: Save the Children, 1998, s. 40–41.

¹³ <http://www.unicef.org/eca/media/ethical-guidelines-reporting-children> (31. 5. 2021)

¹⁴ *Guidelines on safeguarding privacy in the media...*, s. 16; 18; 20.

děti (není-li to v jasném veřejném zájmu). Je třeba se vyhýbat senzacionalismu, zatajování či vynechávání podstatných informací a použít tento extrémní nástroj teprve ve chvíli, kdy všechny ostatní selhaly („materiál nelze ani při vynaložení zvýšeného úsilí získat jinak“, ČT 16.4), přičemž použité pasáže se musí bezprostředně vztahovat k tématu (nelze je použít pouze jako ilustraci). Nutno poznamenat, že divák by měl vidět explicitní doklad toho, že ostatní prostředky získání informace selhaly (jak tomu je např. v investigativních reportážích uváděných v Reportérech ČT a jiné aktuální publicistice na ČT).

Z obecného vymezení jako procesuální hodnoty lze vyvodit, že veřejný zájem je nutné určit posuzováním různých stránek problému a ve vztahu k širokému společenskému kontextu i zájmům aktérů. Lze tedy říci, že pořad naplní kritéria etické žurnalistiky tehdy, pokud bude vyjadřovat ducha výše uvedených zásad. V následující analýze se zaměříme na artikulaci veřejného zájmu (ospravedlnění použití nepoctivých prostředků), informační hodnotu a míru přijatelnosti použitá nepoctivých prostředků ve vztahu k dětem.

2 Infiltrace

2.1 Charakteristika analyzovaného pořadu

Cyklus *Infiltrace* je založen na jednotném schématu: člen tvůrčího týmu se pod legendou (čili bez přiznání své příslušnosti ke štábu, dále protagonista/protagonistka) a se skrytou kamerou dostane do daného prostředí a nahrává jednání aktérů. Záznam posléze komentuje odborník či jej autorky pořadu doplňují dalšími informacemi. Lze tedy konstatovat, že jde o pořad publicistický (zabývá se skutečným jednáním lidí a apeluje na veřejný zájem) se silným autorským přístupem (čili vystupující ze standardních rámců zpravodajství a aktuální publicistiky), založený principálně na používání nepoctivých novinářských prostředků a omezeného okruhu informací, s nimiž autorky nakládají.

Cyklus neusiluje o hlubší ponor do problematiky, zobrazení širších sociálních či odborných souvislostí, zasazení do historického kontextu či začlenění rozmanitých pohledů. Při rozvíření společenské diskuze dramaturgie zařazuje další díl („nová fakta“), který lze však považovat spíše za samostatný pořad navazující na veřejnou diskuzi než jako organickou, druhou část původní epizody. A to i proto, že divák je nucen materiály a informace přijímat odděleně,

s časovým odstupem. To, že se případně nějaké informace mohou objevit v dalším díle nelze brát jako ospravedlnění jejich neuvedení v pořadu (princip ucelenosti a relevance).

Infiltrace navazuje na pořady obdobného formátu ze zahraničí, jako např. *The Secret Policeman* BBC (Mark Daly působil u manchesterské policie, aby odhalil rasismus), *Torture Trail* Channel Four (Martyn Gregory se vydával za obchodníka pracujícího pro libanonskou vládu, aby odhalil obcházení pravidel pro vývoz prostředků, jež mohou být použity k mučení) nebo *World in Action* Granada Television (pod skrytou identitou se novináři vypravili např. do továren, kde umírali dělníci, odhalili korupci či zneužívání dětí). Extenzivní použití nepoctivých prostředků v těchto pořadech je ospravedlňováno nezpochybnitelným veřejným zájmem, protože byly použity na mocenské instituce (hospodářské, politické, bezpečnostní...) a míru veřejného zájmu je schopen posoudit i laik (nejde o expertní téma).¹⁵

Takové novinářské jednání ale musí být cílené a odhalovat systémové podmínky pochybení, nespolehat pouze na sílu získaného materiálu a prezentovat pouze ty záběry, které přímo zobrazují škodlivé chování (zásada přiměřenosti) – aby nešlo o nepřiměřený zásah do soukromí. Tyto pořady jsou zároveň charakteristické zřetelným zaměřením na obhajobu lidských práv, především rozkrýváním případů diskriminace, překračování pracovního práva, mezinárodních úmluv apod. (Tímto naplňují principy chápající žurnalistiky) Je nutné si uvědomit, že podobná praxe je mimo Velkou Británii velmi kontroverzní (v Evropě a USA) a nelze ji považovat za ospravedlnitelnou samu o sobě.¹⁶ V českém prostředí podobnou metodu použily například Apolena Rychlíková a Saša Uhlová v dokumentárním snímku *Hranice práce*, jenž rovněž vysílala Česká televize (12. 12. 2017). Rozhodně není možné prostě konstatovat, jak to činí režisérka Šárka Maixnerová, že prostředky, které užívají jsou legitimizované automaticky tím, že jde o zavedený pořad.¹⁷ Za prvé z faktu, že pořad se vysílá již dlouhou dobu, nevyplývá, že je eticky nezávadný, za druhé samotná dramaturgie formátu není dostatečným odůvodněním míry dodržení profesionálních zásad.

Analyzovaná epizoda s názvem *Obchod s nadějí* byla (po odložení na základě protestů dotčených aktérů) vysílána v mírně upravené podobě 12. 4. 2021; původní verze se lišila především tím, že v ní chyběl odborník Pavel Král a anonymizace dětí byla řešena pouze

---

¹⁵ Gavin MACFAYDEN, The practices of investigative journalism. In: Hugu de Burgh (ed.), *Investigative Journalism*. London – New York: Routledge, 2008, s. 149–150.

¹⁶ *Ibid.*

¹⁷ <https://video.aktualne.cz/dvtv/odhalili-jisme-neodbornou-terapii-celime-sproste-kampani-rika/r~431d18b2a2a911eb8e470cc47ab5f122/> (31. 5. 2021)

rozmazáním obličejů (což lze považovat za nedostatečné).¹⁸ Předmětem této analýzy je pořad tak, jak jej mohl vidět divák České televize, čili nebudeme přihlížet k původní verzi; nicméně je nutné podotknout, že i když nebyla vysílána, byla autorkami pořadu uvolněna a dostala se prostřednictvím oslovených odborníků na veřejnost.¹⁹ Rovněž upoutávky, které médium extenzivně používalo jako self-promo v běžném vysílacím čase, obsahovaly krátké části záběrů s nedostatečně anonymizovanými dětmi. Použití záběrů ze skryté kamery v upoutávkách s dětmi lze považovat za velmi hrubé porušení principů uvedených výše, a to i z toho důvodu, že umisťovat tyto záběry do upoutávek z hlediska významového není nezbytné a jejich použití lze považovat za doklad senzacionalismu.

Epizoda je v souladu s formátem rámována jako investigativní pátrání, jehož cílem má být rozkrýt pozadí kontroverzní metody a vedení dětské skupiny zaměřené na práci s dětmi s poruchami autistického spektra. Téma je exponováno tak, že skupina přijme na práci nedostatečně proškolenou pracovníci – protagonistku pořadu operující pod legendou. Z pořadu není zřejmé, zda cílem autorek mělo být rozkrýt škodlivé či falešné terapie (metody ABA), anebo rozkrýt pochybení vedení spolku, který ji poskytuje (nekvalifikovanost, nedostatečné dodržení standardů, pochybení v účetnictví a hygieně apod.). Obě dramaturgické linie se prolínají. Divák tak může získat pocit, že terapie ABA je sama o sobě pochybnou (ač v pořadu zazní, že jde o používanou a odborně přijatou metodu) či že lidé praktikující ABA tak *obecně* činí, aby se obohatili. Autorky neoddělují dostatečně tyto dvě linie, i když metodu ABA přímo nenapadají.

Nutno podotknout, že způsob vyprávění příběhu (založený na skryté kameře) již dopředu rámuje sdělení pořadu, ať už by bylo jakékoliv. Z hlediska kognitivní psychologie použité vyprávěcí prostředky ovlivňují způsob, jakým diváci jeho sdělení přijímají – ta stejná událost

---

¹⁸ Ze zásad uvedených výše vyplývá, že na zobrazování dětí natáčených skrytou kamerou je třeba klást přísnější nároky než u dospělých aktérů. O to více, že jde o děti s poruchou autistického spektra, které jsou svým zdravotním stavem ve vztahu k většinové společnosti hendikepovány a lze předpokládat, že případný dopad na jejich život může mít identifikace v záběrech mnohem větší.

¹⁹ Tvrzení režisérky, že pořad unikl tím, že byl „hacknut“, je nutné posuzovat v souvislosti s tím, zda byly dodrženy standardy zacházení s citlivým materiálem obsahujícím soukromé údaje. V tomto smyslu měly autorky či instituce vytvořit takové podmínky, aby úniku maximálně zamezily. Za morálně zcela nepřijatelné je třeba považovat poskytnutí pořadu na stažení, neboť tak nelze docílit kontroly nakládání s pořadem. Za ideální stav je třeba považovat promítnutí pořadu přímo v prostorech České televize, aniž by se kdokoli mimo tvůrčí tým dostal k samotnému souboru s audiovizuálním materiálem. Z etického hlediska jde tedy o hrubé porušení opatrnosti nakládání s citlivým materiálem v době, když už bylo jasné, že s jeho zveřejněním rodiče dětí nesouhlasí. Viz citovaný rozhovor v DVTV.

se jeví jinak ve zpravodajském žánru, v dokumentu o medicíně či v krimi.²⁰ Volba výrazových prostředků (kamera, selekce záběrů, stříh apod.) navádí diváky k určitému náhledu na problém. Proto lze předpokládat, že využití nepoctivých prostředků (skrytý záznam, novinářská legenda) povede diváky k myšlence, že jsou svědky sociálně nepřijatelného chování (i kdyby tomu tak nebylo) i bez bližší evidence podstaty problému. Může tak legitimizovat negativní postoje vůči aktérům, aniž by byly dostatečně podloženy argumenty. I proto je třeba doložit, že tyto prostředky byly použity oprávněně. Lze říci, že na tomto základě pořad přispívá neostrostí svého zaměření ke stigmatizaci metody ABA, i když ji přímo nekonfrontuje.

2.2 Artikulace veřejného zájmu

Autorky explicitně neurčují, co je oním veřejným zájmem – pořad začíná pouze obecnou představou o tom, že spolek nepůsobí důvěryhodně a ABA je kontroverzní metoda. To však nelze považovat ani za všeobecně přijímaný fakt, ani za důvodné podezření na jednání v rozporu s veřejným zájmem, které by automaticky ospravedlňovalo použití nepoctivých prostředků (důvody nejsou v pořadu doloženy, divák musí spoléhat na tvrzení a úsudek autorek). Autorky nepoužívají nepoctivé prostředky cíleně k získání konkrétní informace, již nelze zjistit jiným způsobem, ale uchylují se k „rybaření“ (fishing expedition), což je eticky problematické jednání, při němž novináři tajně zaznamenávají realitu a čekají, že něco odhalí.²¹ Takové jednání ale neodpovídá standardům novinářské práce a je předmětem odborných sporů. Např. v roce 2011 se britská tisková rada (Press Complaints Commission) ohradila proti zveřejnění nahrávek rozhovorů mezi ministry, protože pro nasazení skrytého záznamového zařízení neměl The Daily Telegraph dostatečné předchozí ospravedlnění. Rada konzistentně vyzývá novináře, aby podobné „rybářské výpravy“ nepodnikali a používali nepoctivé prostředky jen ve velmi krajním případě.²² Z oborových standardů vyplývá, že prvním krokem novináře před použitím skryté kamery či legendy by mělo být kontaktovat

---

²⁰ David GILES, *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, s. 119–123.

²¹ Richard SAMBROOK, Journalism, sources, privacy and the law. *Journalism, Media and Culture*, Cardiff University, 30. 9. 2014. On-line: <https://www.jomec.co.uk/blog/journalism-sources-privacy-and-the-law/> (17. 5. 2021)

²² James ROBINSON, Daily Telegraph censured by PCC over Vince Cable tapes. *The Guardian*, 10. 5. 2011. On-line: <https://www.theguardian.com/media/2011/may/10/daily-telegraph-vince-cable-tapes> (17. 5. 2021)

předmět zájmu či zdroj otevřeně jako novinář a snažit se získat informace či přístup k nim čestným způsobem.²³ Teprve když má novinář dostatek evidence, že se dotyčná osoba či instituce dopouští nekalého jednání a přímá konfrontace nepřinesla potvrzení (např. je třeba dokázat úplatnost politika a on to popírá), mohou novináři využít těchto nepoctivých metod. Tyto standardy zde očividně nebyly dodrženy.

Jak již bylo konstatováno, investigativní či chápatící žurnalistika se orientuje na rozkrývání sociálně škodlivého jednání mocenských institucí, přičemž novináři zastupují určitou opomíjenou část veřejnosti, za jejíž práva bojují (viz příklady výše; do této kategorie v českém kontextu spadají jmenované *Hranice práce*). Avšak v případě *Infiltrace* nejsou nepoctivé prostředky použity na mocenské centrum, ale na soukromé jednání, které neovlivňuje společnost jako celek (anebo tento vliv není bez pochybností prokázán). Pořad se od obdobných výše uvedených zahraničních formátů rovněž liší tím, že schází jasný akcent na lidskoprávní tematiku. Je totiž problematické určit, jakou část veřejnosti a její práva autorky reprezentují. Jako nejpravděpodobnější se jeví obhajoba práv dětí s poruchami autistického spektra a jejich rodičů. Protagonistkou je Bára Boháčková, v epizodě představená jako divačka, matka dítěte s poruchou autistického spektra, která chce vypátrat „pravdu“ o podivné nabídce. Pořad ale nezasazuje tuto motivaci do širšího sociálního kontextu a spoléhá na pouhou artikulaci individuálních emocí (zvláště v závěru). Jako synekdocha *pars pro toto* by sice měla Boháčková zastupovat rodiče dětí, ale ti samotní nebyli k natáčení pořadu přizváni, nevystupují v něm a v současné době patří mezi ty, kteří se cítí pořadem poškození. Není rovněž jasné, zda s lidmi, kteří v centru pracují, již předtím někdo měl špatné zkušenosti, není předložen žádný doklad o újmě, k níž mělo v minulosti dojít. Autorky pořadu rovněž neodkrývají systémové problémy, neodhalují konkrétní pochybení veřejných orgánů (pouze v náznaku), ani nereflektují širší souvislosti psychiatrické péče u nás (opět pouze okrajově to zmíní odborník Pavel Král na závěr pořadu). Lze tedy konstatovat nejen to, že nelze určit konkrétní skupinu lidí, jež by v rámci veřejného zájmu měly autorky zastupovat, ale že i předpokládaná skupina (rodiče dětí s poruchou autistického spektra zahrnutých v pořadu) se s jejich záměry neztotožňuje. Autorky tedy apelují na nepřesně určený obecný zájem, staví se do role obhájkyní práv dětí (to explicitně

---

²³ Chris FROST, *Privacy and the News Media*. London – New York: Routledge, 2020, s. 79.

zaznívá v závěrečné řeči protagonistky), aniž by však tento zájem zřetelně artikulovaly a zdůvodnily.²⁴

Vzhledem k tomu, že veřejný zájem je třeba chápat procesuálně a je do něj třeba zahrnout i sociální menšiny (rodiče dětí s poruchami autistického spektra, lidé v pomáhajících profesích prosazující alternativní metody atd.), musí vyjadřovat hlubší poznání sociální reality, vztahy aktérů mezi sebou, systémové podmínky jednání (např. v pořadu chybí i tak základní informace, zda na danou pozici, do níže je protagonistka přijata, je z hlediska principů ABA skutečně vyšší kvalifikace nutná). To nelze bez porozumění situace rodičů dětí, popsání stavu péče o děti s poruchami autistického spektra v Česku, předložení kontextu terapeutických metod a jejich vztahu k veřejné politice (opět pouze okrajově se zmiňuje legislativní návrh na oficiální uznání metody ABA). Obohacení, k němu mělo dojít, není prokázáno; jsou prezentovány pouze finanční částky bez souvislostí. Není tedy vůbec jasné, kdo je obětí – zda se třeba úředníci i vedoucí centra pouze nesnaží „bruslit“ systémem tak, aby zajistili pro svoje děti přijatelnou péči v rámci možností u nás, anebo skutečně záměrně porušují pravidla pro vlastní obohacení.²⁵ Aby divák mohl rozhodnout *kdo je skutečnou obětí*, nemá relevantní informace. V případě, že by se prokázalo, že zobrazované skutečnosti jsou ve skutečnosti „strategií přežití“ v nedostatečném sociálním a právním systému, mohlo by jít dokonce o přístup výrazně stigmatizující a narušující lidskoprávní étos (pro tento druh žurnalistiky nezbytný). Z chápací a investigativní žurnalistiky zůstala tedy jen rudimentární složka: emocionalita a stranickost. Nelze tedy tvrdit, že byly naplněny zásady etické žurnalistiky. Tím, že autorky zcela vynechaly z pořadu rodiče dětí ve skupině, ale i další odborníky na práci s dětmi s poruchami autistického spektra a znalce prezentované metody, jsou reprezentovaný veřejný zájem i údajné doklady o škodlivé činnosti spekulativní.²⁶ Tím není

---

²⁴ Například „infiltrační“ pořad *Secret Policeman* BBC jasně provazuje rasistické výroky policistů s případy z minulosti a od expozice je zcela zřejmé, na jaké konkrétní druhy chování se investigace zaměřuje. Rovněž záběry, které se v pořadu objevují, jsou jasnou a nepochybnitelnou evidencí rasismu a nemají spekulativní povahu.

²⁵ Cílem tohoto posudku není hodnotit faktický stav věc zobrazovaných v dokumentu. Pouze upozorňujeme na to, že divák neobeznámený s kontextem nedokáže posoudit, zda nesleduje jednání lidí, kteří sice mohou překračovat normativní rámec dané činnosti, ale činí tak proto, že zákony jsou nedostatečné, chybí podpora pro podobné skupiny apod. Chápací žurnalistika většinou hledá systémové, strukturální příčiny ze strany státní či ekonomické moci, zde jsme svědky spíše opačného postoje, kdy jako by autorky zastávaly roli finančního úřadu, anebo hygienické stanice. Tím se vychylují z toho, jak je většinou obdobný formát v zahraničí dramaturgicky vystavěn. I v minulých dílech cyklus prokázal spíše stigmatizující než lidskoprávní rámování, jako např. v díle *Já, muslim* (J. Ovečka, ČT 2005).

²⁶ Resp. není schopen je bez dalšího posoudit divák, musí prostě věřit autorkám, že jednání je sociálně škodlivé.

řečeno, že zde žádný veřejný zájem není – nebyl však dostatečně doložen na to, aby ospravedlnil tak masivní využití nepoctivých prostředků a zásah do soukromí dětí.²⁷ Lze tedy říci, že je v pořadu prezentován osobní zájem protagonistky (potažmo odborníka Matýse, viz dále) a jsou prezentovány skutečnosti poukazující na porušování zákonného rámce pro provoz podobného zařízení (z hlediska účetnictví či hygieny), nikoliv však dostatečné doklady o škodlivosti samotné terapie či terapeutického jednání akterek pořadu.

Na základě informací prezentovaných v pořadu nelze autoritativně rozhodnout, zda bylo použití nepoctivých prostředků ve chvíli, kdy začaly autorky natáčet, ve veřejném zájmu. Vzhledem k tomu, že samotný průběh terapie nekomentuje odborník na danou metodu a není zřejmé, zda a jak došlo k újmě na dětech, není ani prokazatelné, že by bylo ve veřejném zájmu zveřejnit materiály obsahující terapii či práci s dětmi. Takový veřejný zájem je třeba doložit, nikoliv pouze předpokládat.

2.3 Informační hodnota pořadu

Jak jsme již konstatovali, nestrannost není nutnou složkou investigativní či chápající žurnalistiky, spíše naopak. Je třeba ale zvažovat, nakolik jsou naplněna kritéria informační hodnoty čili zda jsou informace podávány v dostatečně faktické a ucelené podobě. V pořadu není dán prostor vyjádřit se nikomu z akterů zaznamenávaných skrytou kamerou, ani rodinám dětí, které byly součástí dětské skupiny. Jak lze vyvodit z událostí po zveřejnění upoutávek, rodiny nebyly dotazovány ani dodatečně po natočení pořadu.²⁸ Lze tedy konstatovat, že autorky neusilovaly o vyváženost, nebyl dán prostor protistraně (což je základní povinnost novináře, viz IFJ 5, ČT 16.7). Takové jednání novinářů je ospravedlnitelné tehdy, pokud je předmětem jejich zájmu vlivná mocenská instituce, která buď automaticky má přístup do médií (například vláda, veřejně známé osobnosti apod.), anebo je schopna se svým společenským významem do médií prosadit (právo na reakci má chránit slabé a dát jim možnost se bránit). Nic z toho nelze tvrdit o akterech kauzy, proto je třeba považovat jejich

---

²⁷ Např. chyby v uplatňování terapie musí zhodnotit certifikovaný odborník, jenž je schopen takové nedostatky rozeznat. Podobně újmu způsobenou dětem musí konstatovat rodič či lékař dětí (za souhlasu rodičů), v pořadu je prezentována pouze spekulativně na úrovni názoru odborníka, který nikoho z akterů nezná a nemůže je tedy diagnostikovat.

²⁸ Viz Výzva k mimosoudnímu urovnání sporu, námitka proti zpracování osobních údajů, adresovaná České televizi AK Hartman, Jelínek, Fráňa a partneři dne 7. dubna 2021.

neoslovení i že jim nebyl poskytnut prostor se vyjádřit za hrubé porušení principu vyváženosti. Z hlediska informačního rozsahu je divák podstatně ochuzen, neboť je mu prezentován pouze výklad autorek pořadu (resp. vyjádření protagonistky) a expertů – psychiatra Jaroslava Matýse, který záznam průběžně komentuje, a účetního Karla Malého. Vyjádření experta Pavla Krále je věnován jen okrajový prostor na závěr, odborník nekomentuje přímo dění na záznamu, a lze tedy říci, že dominantní expertní výklad k metodě ABA podává pan Matýs (neboť Malý se nevyjadřuje k terapii). Jak už bylo konstatováno, v pořadu ale zcela chybí zástupci organizací ABA terapie, certifikovaní odborníci na metodu, zástupci rodičů apod. Pořad je tedy informačně omezený co do rozsahu pohledů, jež poskytuje.

Jaroslava Matýse zároveň nelze považovat za nezávislého odborníka. V roce 2019 komentoval vystoupení Greta Thunbergové na klimatickém summitu v New Yorku a vyjadřoval se k diagnóze Thunbergové v rozporu se standardy profese.²⁹ Jeho výroky odsoudili jako nepravdivé a stigmatizující rodiče dětí s poruchami autistického spektra a adresovali otevřený dopis³⁰ ministru zdravotnictví. Na základě veřejné i odborné (Psychiatrická společnost ČLS JEP) odezvy Matýs odstoupil ze svých funkcí v expertních společnostech. Rovněž se vyjadřoval k tomu, že autismus je „cestou k penězům a výhodám“, především zneužívání sociálních dávek.³¹ V roce 2020 kandidoval za hnutí Trikolóra do Senátu za obvod č. 69. Žádná z těchto skutečností není v pořadu zmíněna – jsou zamlčeny. Jak navíc vyplývá z rozhovoru v DVTV,³² který poskytla režisérka Šárka Maixnerová, tvůrkyně pořadu s Matýsem sympatizují a chápou jej jako svého druhu hrdinu; lze se tedy domnívat, že pořad má přispívat i k rehabilitaci či návratu Matýse do veřejného prostoru. To jen prohlubuje pochybnosti o veřejném zájmu, jenž autorky zastupují, a to především i proto, že v pořadu není přiznaná ani jeho politická činnost.

Divák není seznámen ani s kontextem péče o děti s poruchami autistického spektra, ani s kontextem vzniku a provozu centra, není seznámen s principy metody ABA, kterou má

---

²⁹ <https://www.info.cz/zpravodajstvi/cesko/sef-detskych-psychiatru-greta-proziva-strach-a-uzkost-svet-je-pro-ni-cernobily> (31. 5. 2021)

³⁰ <https://atypmagazin.cz/otevreny-dopis-ministru-zdravotnictvi-nesouhlas-se-setrvanim-mudr-jaroslava-matyse-ve-vedoucich-pozicich-ceske-pedopsychiatrie2/> (31. 5. 2021)

³¹ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/sef-detskych-psychiatru-matys-rezignoval-na-funkci-kvuli-svy/r~4ca21418e50a11e9b259ac1f6b220ee8/> (31. 5. 2021)

³² <https://video.aktualne.cz/dvtv/odhalili-jsme-neodbornou-terapii-celime-sproste-kampani-rika/r~431d18b2a2a911eb8e470cc47ab5f122/> (31. 5. 2021)

sledovat, je představena jen velmi obecně ve vztahu k legislativnímu procesu v ČR. Tak se zavádějícím způsobem exponuje jako především politický problém (v úvodu pořadu). Pořadu tak chybí i informační hustota čili uvedení všech relevantních informací, stejně jako hloubka čili množství faktů a motivů doprovázejících a vysvětlujících základní body. Motivy aktérů jsou prezentovány formou výpovědí a úvah protagonistky, a tak je nelze považovat za faktické, pouze za názory. Není dán prostor vysvětlit jednání aktérů jiným způsobem, než jak jej rámuje autorky, chybí zcela jakékoliv další indicie či souvislosti, jejichž prostřednictvím by si diváci mohli učinit vlastní názor na osoby a motivy jednání aktérů. Výrazně je akcentován fakt, že hlavní aktérky na záznamech skrytou kamerou nemluví dobře česky, což bez dalšího vysvětlení je nutné považovat za stigmatizující a diskriminační přístup. Z výše uvedeného vyplývá, že pořad je informačně chudý a nenaplnuje kritéria objektivitě kladené na investigativní žurnalistiku, protože postrádá jak hustotu, hloubku, tak i rozsah informací nutných k tomu, aby si divák mohl na prezentované skutečnosti utvořit vlastní názor. To je problematické i proto, že zaznamenané jednání (terapie) není možné soudit z pozice laika, ale jde o odborný problém. Tím se zásadním způsobem pořad liší od výše jmenovaných příkladů ze zahraničí, které odhalovaly společensky škodlivé jednání, jež je schopen posoudit divák i bez potřebného expertního vzdělání. Pořad zamlčuje odbornou diskuzi a celkový stav problému péče o děti s poruchou autistického spektra v Česku a může tak diváka vést k mylným představám – je tak přímo v rozporu s etickým imperativem nevydávat domněnky za fakt a nedeformovat zprávy zmlčením důležitých dat (EKS N 1. f).

2.4 Reprezentace dětí

Z normativního základu vyplývá, že k zobrazování dětí, *nota bene* oslabených svojí zdravotní situací, je třeba přistupovat velmi citlivě. Souhlas rodičů (zde nadále používáme pro zjednodušení jako synonymum se „zákonný zástupce“) s natáčením je třeba mít vždy, pokud vzhledem k charakteru pořadu či schopnostem nezletilého dítě není schopno posoudit všechny podstatné aspekty své účasti, „nebo o tom vyvstanou pochybnosti“ (ČT 16.21); Česká televize je navíc povinna zákonné zástupce na jejich žádost o natáčení informovat (ČT 16.24). Výjimkou je případ, kdy by např. šlo o týrané dítě, kterému je třeba vzhledem k okolnostem zaručit anonymitu, a to i proti zákonnému zástupci (ČT 16.11). Výjimka nicméně implicitně předpokládá jak souhlas dítěte (jenž v tomto případě vzhledem ke

kognitivním schopnostem nezletilých nebyl možný), tak i fakt, že zákonný zástupce se na týrání podílí či je přímo jeho původcem. Všechna oborová ustanovení jsou založena především na předpokladu, že má být chráněno dítě i jeho integrita, do níž patří i rodinné prostředí apod.

Ve vysílaném pořadu jsou sice děti anonymizovány (přiměřenost této anonymizace však nelze bez znalosti kontextu jejich každodenního života přesně určit),³³ nicméně v předchozí verzi (která byla poskytnuta k šíření v rámci internetu) tato anonymizace dostatečná nebyla a duch těchto ustanovení byl jednoznačně porušen. V případě vysílaného pořadu je otázkou, zda je ve veřejném zájmu jednání dětí (i třeba rozostřených) natáčených proti jejich vůli i vůli rodičů sledovat. Jak už bylo konstatováno, laik není schopen posoudit, zda jde o škodlivou podobu terapie či nikoliv; týrání se neprokazuje, ani autorky týrání dokázat nechtějí.

Odborník, který záběry komentuje, není certifikovaným odborníkem na danou metodu a jak už jsme vysvětlili, nelze jej považovat za nezávislého a nestranného. I v případě, že by autorky záběry ukázaly např. více odborníkům zároveň, kteří by o ní diskutovali, anebo ji komentovali, není zde žádný důvod, aby byly záběry uvedeny v prvním plánu obrazu – stačilo by je prezentovat např. na monitoru před odborníky (jak se děje částečně i zde). V podobě, v jaké jsou použity, jsou nesdělné a ilustrační, což jde opět proti duchu zobrazování dětí, jak bylo výše uvedeno, a to zvláště vzhledem k tomu, že jde o materiál natočený skrytě.

Vzhledem k tomu, že v pořadu jsou akcentovány situace, v nichž dochází k projevům odporu či smutku u dětí, lze konstatovat, že hlavní význam záběrů je emocionální čili vytvoření určité atmosféry, která má vést diváka k lítosti. To je opět v rozporu s výše uvedenými pravidly k používání podobných záběrů a jde o praxi blízkou senzacionalismu. Tak je narušena důstojnost dětí, které nejsou brány jako účely o sobě (se svými postoji, potřebami, integrálním rodinným prostředím atd.), ale pouze užívány jako prostředky pro demonstraci tezí a emocionální účinek.³⁴

Vyjádření Jaroslava Matýse nelze hodnotit bez potřebných odborných znalostí v psychologii či psychiatrii. Avšak vzhledem k tomu, že v minulosti byl odbornou i rodičovskou veřejností kritizován za stigmatizační výroky a rovněž jeho volba slov a vyjádření v pořadu jsou velmi

---

³³ Vzhledem k tomu, že komunita rodin s dětmi s poruchami autistického spektra je poměrně malá, může člověk znalý souvislostí děti identifikovat podle dospělých, kteří se v dokumentu objevují. Nejsme schopni takto posoudit, nakolik je taková obava reálná či nikoliv, soustředíme se pouze na obecný divácký pohled.

³⁴ Odkazujeme zde na obecně přijímaný deontologický princip kantovské etiky – definici lidské důstojnosti jakožto pojetí člověka jako účelu o sobě.

expresivní a emocionální, lze konstatovat, že jeho vyjádření v pořadu mohou rovněž být stigmatizační (nicméně tuto skutečnost by musel potvrdit odborník v dané oblasti). Jak jsme již výše upozornili, Matýs v minulosti nerespektoval „pravidlo Goldwater“,³⁵ jež zapovídá psychiatrům poskytovat veřejná a mediální vyjádření či komentáře k diagnózám a zdravotnímu stavu pacientů, které sami nevyšetřili. I v tomto pořadu přímo komentuje zdravotní stav dětí na záznamu (když hovoří o možné „mentální retardaci“), čímž se dopouští porušení tohoto pravidla. Je třeba zároveň upozornit, že tímto pravidlem by se měli řídit i novináři (a nepožadovat komentář ke zdravotnímu stavu dětí), ač není přímo vtěleno do profesních norem.³⁶ Jeho vyjádření jsou velmi ostrá a emocionální a přispívají k senzačnímu vyznění pořadu.

Rozhodně měly autorky dbát předběžné opatrnosti a vyhnout se spolupráci s takto zatíženým odborníkem, navíc měly dbát diverzity odborníků, a to i vzhledem k duchu ustanovení Kodexu ČT (16.10).³⁷ Pavel Král, který se na závěr pořadu k věci střízlivěji vyjadřuje, nemá tolik prostoru jako Matýs a jeho prohlášení působí účelně (i proto, že opět nejde o odborníka zastupujícího některou z organizací specializovaných na danou metodu). Je otázkou, nakolik zajišťuje právě jeho volba onu diverzitu (informační rozsah), o které jsme hovořili v předchozí části. Podle našeho názoru nevyvazuje autorky z povinnosti do pořadu zahrnout i odborníky na danou metodu.

Za velmi problematický je třeba považovat fakt, že autorky z natáčení pořadu zcela vynechaly rodiče dětí. Jde o hrubé porušení etických principů, které by bylo možné ospravedlnit jen prokazatelným proviněním rodičů ve vztahu k jejich dětem např. v případě týrání. To však není tento případ. Navíc se takový přístup zpronevěřuje zásadám investigativní či chápatící žurnalistiky, která má zastupovanou skupinu (v tomto případě tedy děti a jejich rodiny) reprezentovat (viz např. pořad ČT *Černé ovce*). Jak dokládá dokumentace komunikace s Českou televizí, rodiče informovali médium o tom, že s natáčením dětí nesouhlasí a že s nimi instituce ani autoři nekomunikovali, rovněž vyjádřili svůj nesouhlas s tím, že by měly

---

³⁵ Aaron LEVIN, Goldwater Rule's Origins Based on Long-Ago Controversy. *Psychiatric News*, 25. 8. 2016. On-line: <https://psychnews.psychiatryonline.org/doi/full/10.1176/appi.pn.2016.9a19> (31. 5. 2021)

³⁶ Meredith A. LEVINE, Journalism Ethics and the Goldwater Rule in a „Post-Truth“ Media World. *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law*, 45(2), 2017, s. 241–248.

³⁷ Dané ustanovení se sice týká cyklických publicistických pořadů, nicméně z jeho ducha lze vyvodit, že normativně Česká televize má dbát na to, aby byl divák seznámen s rozmanitostí pohledů na odbornou otázku. V daném pořadu jde o kontroverzní téma a nelze tedy spoléhat na jediného odborníka.

autorky disponovat velkým množstvím natočeného materiálu.³⁸ Tyto obavy rodičů je třeba považovat za oprávněné, protože autorky v pořadu neprokazují, že by rodiče nějakým způsobem svým dětem ubližovaly tak, že by bylo potřeba tyto děti před jejich vlastním rodiči chránit dle výše uvedených ustanovení.

Je tedy třeba konstatovat, že zobrazení dětí v pořadu i jejich natáčení bez souhlasu rodičů je vzhledem k absenci jasné artikulace veřejného zájmu ospravedlňující vynechání rodičů z procesu natáčení velmi hrubým porušením novinářské etiky, jež v této míře nemá v současném českém televizním vysílání obdoby.

3. Závěr

Na základě výše řečeného lze shrnout, že pořad *Obchod s nadějí* z cyklu *Infiltrace*, vysílaný v České televizi dne 12. 4. 2021, porušuje standardy novinářské etiky, a to především tím, že masivně používá nepoctivé prostředky, i když jasně neartikuluje veřejný zájem, který by autorky k tomu opravňoval, nenaplnuje standard pro informační hustotu, rozsah a hloubku, čili neuvádí zobrazené skutečnosti do souvislostí, nepředává divákovi všechna důležitá fakta a spoléhá převážně na názory protagonistky a dvou expertů (kteří průběžně komentují konkrétní problémy, třetí pak v souhrnu v závěru), z nichž ani jeden není odborníkem přímo na zobrazovanou metodu (ABA). Autorky rovněž nedaly prostor protistraně a zcela obešly rodiče dětí, jež jsou skrytou kamerou natáčeny. Použití záběrů s dětmi není samo o sobě sdělné a nelze jejich použití v takové míře považovat za adekvátní vzhledem k nejasné artikulaci veřejného zájmu; působí spíše senzačně a ilustrativně. Tak pořad hrubým způsobem porušuje etické zásady natáčení s dětmi.

Za základní problém z hlediska dramaturgického lze považovat fakt, že cyklus sice adaptuje formát běžný v některých zahraničních televizích, ale nezaměřuje se primárně na mocenské instituce s výrazným vlivem do společnosti (policie, úřady, velké ekonomické subjekty) a na zastupování marginalizovaných, jak je v tomto formátu běžné; naopak v tomto konkrétním případě nelze určit čí zájmy autorky přímo zastupují. Lze se domnívat, že pořad může přispět ke stigmatizaci lidí s poruchami autistického spektra, a to vzhledem ke kontroverznosti experta, jenž autismus interpretuje. S tím souvisí i další problém: tento druh formátu je plně

---

³⁸ Viz Výzva k mimosoudnímu urovnání sporu, námitka proti zpracování osobních údajů, adresovaná České televizi AK Hartman, Jelínek, Fráňa a partneři dne 7. dubna 2021.

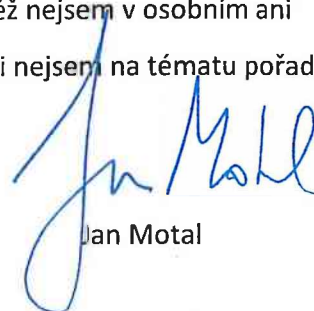
funkční tehdy, když se zabývá obecně srozumitelnými problémy (pracovní podmínky, zločin, rasismus), k nimž není třeba zvláštních expertních znalostí. To v tomto případě neplatí, neboť posoudit, co se na prezentovaných záznamech děje, nemůže nikdo bez předchozí odborné obeznámenosti s terapeutickými postupy a systémem terapeutické péče v ČR. Autorky nepředkládají dostatek informací pro to, aby člověk mohl těchto znalostí nabýt a udělat si vlastní názor. Etická pochybení jdou tedy ruku v ruce s dramaturgickou nedůsledností v uplatňování formátových charakteristik.

Výše řečeným není dotčeno, že v daném případě skutečně nějaký veřejný zájem může být – pouze je třeba konstatovat, že pořad není dostatečně profesionálně zpracován na to, aby divák mohl získat dostatek dokladů, že tomu tak skutečně je.

Prohlášení o absenci střetu zájmů

Prohlašuji, že jsem posudek zpracoval samostatně, zcela nezávisle a „pro bono“, čili bezúplatně, na žádost JUDr. Ondřeje Moravce, Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s. r. o. se sídlem Sokolovská 49/5, Praha 8, Karlín; rovněž nejsem v osobním ani jiném vztahu k žádnému ze zúčastněných aktérů či stran sporu, ani nejsem na tématu pořadu osobně, finančně či jinak zainteresován.

V Praze dne 31. 5. 2021

Jan Motal

Příloha 12

Odpověď České televize na žádost
podle zákona o svobodném přístupu k informacím -
podrobnosti o formátu pořadu Infiltrace

Vážený pan
Tomáš Hečko
Severozápadní III 341/8
141 00 Praha 4

k č.j. LP 2273/2021
Vyřizuje: Mgr. Michael Židův

Věc: Částečné poskytnutí informací a vyznění o prodloužení lhůty k vyřízení části žádosti o informace

Vážený pane Hečko,

České televizi byly dne 20. července 2021 doručeny čtyři Vaše žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

V žádosti č. 1 (č.j. LP 2273/2021) bylo požádáno o poskytnutí explikace formátu pořadu Infiltrace a o sdělení, zda je formát pořadu převzatý nebo původní, v žádosti č. 2 (č.j. LP 2274/2021) bylo požádáno o informace týkající se facebookové stránky Infiltrace, dostupné na <https://www.facebook.com/infiltrace>, v žádosti č. 3 (č.j. LP 2275/2021) bylo požádáno o poskytnutí určitých smluv týkajících se výroby pořadu „Infiltrace – Obchod s nadějí“, a v žádosti č. 4 (č.j. LP 2276/2021) bylo požádáno o poskytnutí interních předpisů upravujících používání skryté kamery při výrobě pořadů České televize.

S ohledem na to, že všechny uvedené žádosti o informace spolu věcně souvisejí, byly spojeny v jednu žádost, vyřizovanou pod č.j. LP 2273/2021, o čemž byl dne 3. srpna 2021 učiněn záznam do spisu.

K žádosti č. 1 Vám na základě vyjádření kreativní producentky Lenky Polákové sdělujeme, že explikací formátu „Infiltrace“ Česká televize nedisponuje, a že formát pořadu je původní.

K žádosti č. 4 Vám sdělujeme, že pravidla pro použití skryté kamery při výrobě pořadů České televize jsou stanovena Kodexem České televize. Kodex České televize je veřejně dostupný na webových stránkách České televize na adrese <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/>.

K žádostem č. 2 a 3 sdělujeme následující. Podle ustanovení § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb. činí lhůta pro vyřízení žádosti o informace patnáct dnů ode dne přijetí žádosti. V souladu s ustanovením § 14 odst. 7 zákona č. 106/1999 Sb. je povinný subjekt oprávněn tuto lhůtu ze závažných důvodů prodloužit až o deset dní, přičemž za závažný důvod k prodloužení lhůty se mimo jiné považuje vyhledání a sběr požadovaných informací v jiných úřadovnách, které jsou oddělené od úřadovny vyřizující žádost.

V daném případě je třeba k vyřízení žádosti shromáždění podkladů, na němž participuje více oddělených pracovišť povinného subjektu, a podmínky pro prodloužení lhůty k poskytnutí informace jsou tak splněny. Tímto Vás tedy Česká televize vyrozumívá, že podle ustanovení § 14 odst. 7 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. se lhůta pro vyřízení zbývající části žádosti o informace prodlužuje o osm dní.

S pozdravem

V Praze dne 4. srpna 2021

JUDr. Markéta Havlová
vedoucí právního úseku

Příloha 13

Mail dokládající, že pořad České televizi unikl
a ztratila nad ním kontrolu

Dobrý večer paní doktorko,

posílám slíbený dokument, piši jen krátké shrnutí. Natočily jsme s režisérkou Šárkou Maixnerovou nový dokument z cyklu Infiltrace - Obchod s nadějí, tentokrát o podvodném zařízení, které „lečí“ autistické děti. Dokument prošel řádným schvalovacím řízením v ČT a byl zařazen do vysílání. Odvysílán měl být dnes večer, bohužel po odvysílání půl minutové upoutávky se strhla obrovská mela na sociálních sítích. Česká televize čelí stovkám mailů, petic a telefonátů od rodičů autistických dětí, kteří na základě 30 vteřin filmu usoudili, že poškozujeme děti s PAS. Ředitel ČT se rozhodl odvysílání pozastavit a vyčkat vyjádření odborníků, dostaly jsme jako autorky dokumentu svolení poslat dokument k posouzení příslušným autoritám v oboru. Což tedy činíme a obesíláme pracoviště, které se práci s autistickými dětmi věnují, moc prosím, mohl by se někdo povolaný z odborné rady na dokument podívat a poslat vyjádření, zda by mohl poškodit rodiče a děti s diagnózou PAS, a zda praxe, která se tam odehrává je správná. Nehodnotíme v žádném případě terapii ABA. Prostě jsme chtěly ukázat podvodníky a bránit slabší stranu. Moc by nám to pomohlo, máme za to, že se nás určité skupiny snaží umlčet a chtěly bychom znát názor odborníků. Dokument vám posílám přes úschovnu a nechávám vám k volnému použití, zvažte sama, komu ho pustit. Vyjádření prosím pošlete, co nejdříve na mail v pátek ráno bude rada ČT rozhodovat, zda po vyjádření odborníků pořad opět schválí, nebo do vysílání už nezařadí.

Ivana Lokajová

Příloha 14

Odpořed' České televize Úřadu na ochranu osobních údajů,
ve kterém Česká televize únik pořadu popírá

Úřad pro ochranu osobních údajů

paní

Bc. Linda Tamchynová

Plk. Sochora 27

170 00 Praha 7

* Č.j. UOOU-01762/21-9

vyřizuje: JUDr. Jan Beneš, MBA

Věc: Odpověď na žádost o vyjádření ze dne 17. srpna 2021

Vážená paní,

Jménem České televize se sídlem Praha 4, Kavčí hory reagujeme na Vaši žádost o vyjádření ze dne 17. srpna 2021 doručenou České televizi dne 23. srpna 2021, týkající se stížnosti stěžovatelů [redacted] (zast. zákonným zástupcem [redacted]), [redacted] (zast. zákonnými zástupci [redacted] a [redacted]), [redacted] (zast. zákonnou zástupkyní [redacted]), [redacted] (zast. zákonnými zástupci [redacted] a [redacted]) a dále [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted].

K Vaším dotazům Vám v souvislosti s pořadem „Infiltrace – Obchod s nadějí“ sdělujeme následující:

1. K dotazu kolik verzí upoutávek na předmětný pořad bylo vytvořeno, včetně informace o anonymizaci osob, zejména dětí, které se objevily v upoutávce. Sdělte, v jakém čase byly tyto upoutávky odvysílány. V souladu se zák. č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání uchováváme v odvysílané podobě záznamy dalších částí vysílání po dobu 30 dnů od jejich odvysílání, po této době z kapacitních důvodů archivujeme další části vysílání jen výjimečně; z těchto důvodů můžeme jen potvrdit, že anonymizace osob v upoutávce (konkrétně dětí) byla provedena v maximální možné míře (rozrastrováním celé postavy, bez jakýchkoliv projevů osobní povahy umožňujících identifikaci dětí).
2. K Vašemu dotazu, zda a za jakým účelem byl natočený pořad postoupen Asociaci klinických psychologů a zda se v tomto případě jednalo o anonymizovanou podobu pořadu, uvádíme, že Česká televize nepostoupila zvukově/obrazový záznam pořadu Asociaci klinických psychologů před jeho odvysíláním, natož v neanonymizované podobě.
3. K Vašemu dotazu ohledně postupu České televize po obdržení námítky stěžovatelů ze dne 7. dubna 2021 uvádíme, že Česká televize odpověděla dopisem, který Vám zasiláme v příloze tohoto podání. Pro úplnost Česká televize uvádí, že již před odvysíláním zmíněného pořadu byla řada zaměstnanců České televize vystavena neustálému nedůvodnému ataku ze strany

osob jednajících ve shodě, opírajícím se o pouhé spekulace, s cílem zabránit odvysílání České televize opakovaně vyjadřovala své stanovisko stěžovatelům. Ještě před přiloženou odpovědí také v rámci občanskoprávní roviny jednotlivých sporů, neboť ve všech případech o spory o ochranu osobností shora zmíněných dětí. Ačkoliv žalobci navrhovali v těchto věcech vydání předběžných opatření, všechny jejich návrhy byly neúspěšné a řízení o předběžných opatřeních skončila neúspěchem pro navrhovatele, konkrétně zamítnutím návrhu na nařízení předběžného opatření, příp. odmítnutím nařízení předběžného opatření, případně zastavením řízení.

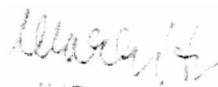
V případě dalších Vašich dotazů jsme vám k dispozici.

Přílohy:

Odpověď České televize stěžovatelům ze dne 9. června 2021

S pozdravem

V Praze dne 6. září 2021

JUDr. Markéta
vedoucí právní

Příloha 15

Screenshoty webu zivotsautismem.cz 2021-04-26

Ozvěte se nám

Chcete se s námi podělit o svůj názor na pořad?

Napište nám.

Vaše jméno	Váš e-mail
Zde napište svou zprávu...	
Odeslat	

Chcete vědět, jak naše mise pokračuje?

Zde napište Váš e-mail	ODEBÍRAT
------------------------	----------

Sárka Maixnerová

Fejzová poradce

Ivana Lokajová

Dokumentaristka

Barbora Boháčková

Výkonná v manažerské PR

Co už Infiltrace změnila

Tým Infiltrace má za sebou řadu úspěchů.

Dle Občech se zdravím (kauza Aktip) byl podnětem k botování zákona o vědění – včetně nové povinnosti vést ke klientům dokumentaci. Projekt byl vyhoděn mezi 18 nejlepších investigativních dokumentů Evropy na PRIX EUROPE Berlin. Získal ocenění na PRIX CIRCOM.

Občec se svědomím (kauza malého postiženého Adámka z pardubické nemocnice) zásadně napomohla veřejné správe, ve které se vyskytlo cca 6 mil. Kč, což rovněž umožnilo přestěhovat se do nových prostor. Zabránil zametení kauzy pod koberec, přiměl nemocnici k řešení odškodnění. Policie obvinila Pardubickou nemocnici, lékařku a dvě sestry, v současné době probíhá soudní proces. Zároveň probíhá v nemocnici školení, jak se v takovýchto situacích chovat, aby se už nikdy nemusela volat z nemocnice záchránka... (čas by už všichni měli mít jinak k dispozici všechny akutní čísla pro rychlé řešení). Obať oceněna na PRIX CIRCOM.

Občec se soudcem (zvířátka) podpořil změny v zákoně o veterinární péči z 15.1.2020, který nové právní vztahy podpořil spolků na ochranu zvířat.

Občec s důvěrou (šmejchl) podpořil možnost podávání hromadných žalob (stále ještě v parlamentu).

Stěží plí Infiltrace plí feby – Jé, péčovatelka (o zneužívání klientů v sociálních ústavech, využívání klíčových útek) po reakci PJ. Rowínské – úprava všech interních předpisů v těchto ústavech.

Stejný tým teď také cyklus Žít se smrtí, který podpořil, dnes již reálnou možnost hrzení pomocí paliativní péče se zdravotního pojištění. Získal cenu Český pomů. Cenu vítězného výboru pro zdravotně postižené stal se čestným paliativním týmem.

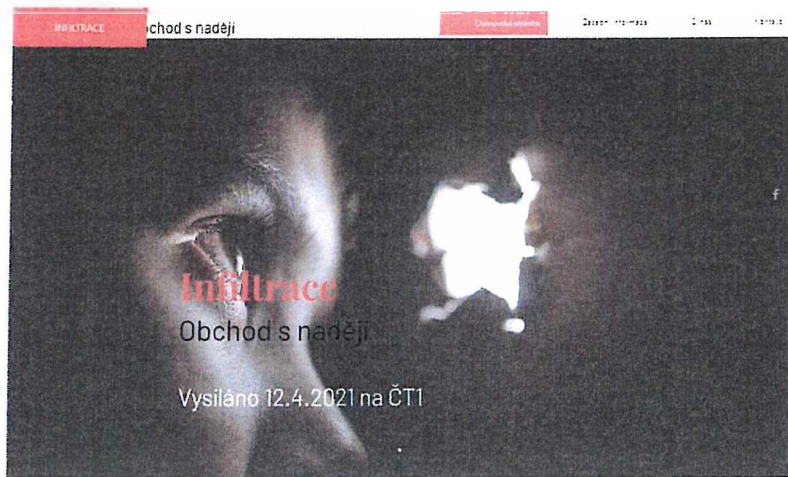
Formát Infiltrace má již od 2019 stále stejnou podobu. Není to klasické duplicitníka. Vždy zpracovává konkrétní příběh, problémové prostředí, ve kterém se děje nějaké oficiální obyčejným lidem. Klíčovou postavou je infiltrator, který je autentickou v tématu orientovanou postavou. Užil skryté kamery je ve veřejném dějmu, nalezl zaznamenat jinak. Vždy se jedná o příběh, který má celospolečanský přesah, otevírá prostor pro další diskusi. Podle palěného vývoje situace následovalo většinou pokračování v podobě tzv. Nových fakt, které dávají prostor aktérům, téma rozvíjejí, nabízí řešení.

Osobní poděkování

Ráda bych poděkovala paní Maixnerové a paní Lokajové za to, a jakým nasazením a důvěrou ke mně a k projektu plí Infiltrace věnovanému dětem s PAS co práci přistupovaly a přistupují. Velmi si vážím jejich osobního přístupu nejen k tomuto tématu, ale celkově k jejich práci. Přála bych si více takových lidí mezi námi.

Stejně tak děkuji ostatním členům tvůrčího týmu pořadu Infiltrace a České Tělovizi
Bára Boháčková

Chcete vědět, jak naše mise pokračuje?

Infiltrace

Obchod s naději

Vysíláno 12.4.2021 na ČT1

Infiltrace
Obchod s naději

Autorka: Jana Nováková
Režisér: Petr Janda
Hlavní role: Jan Novák, Jana Nováková
Délka: 52 minut
Rok: 2020

Infiltrace

Tento film je o životě lidí, kteří se snaží žít s nadějí. Je to příběh o tom, jak se lidé snaží žít s nadějí a jak se snaží žít s nadějí. Je to příběh o tom, jak se lidé snaží žít s nadějí a jak se snaží žít s nadějí.

Průběh příběhu: V roce 2010 se v Česku narodilo dítě s autismem. Jeho rodiče se snaží žít s nadějí a jak se snaží žít s nadějí. Je to příběh o tom, jak se lidé snaží žít s nadějí a jak se snaží žít s nadějí.

[Prohlédnout si fakta](#)

Vesnice vychová dítě. A stává se dítě s autismem,
které vychová a přivede k uvedení v život vesnice. [Zjistit více](#)

“

„Vesnice vychová dítě. A stává se dítě s autismem, které vychová a přivede k uvedení v život vesnice.“

[Zjistit více](#)

“

„Vesnice vychová dítě. A stává se dítě s autismem, které vychová a přivede k uvedení v život vesnice.“

[Zjistit více](#)

“

„Vesnice vychová dítě. A stává se dítě s autismem, které vychová a přivede k uvedení v život vesnice.“

[Zjistit více](#)

Chcete vědět, jak naše mise pokračuje?

Příloha 16

Dopis Odborné společnosti praktických dětských lékařů

Česká lékařská společnost JEP

ODBORNÁ SPOLEČNOST PRAKTICKÝCH DĚTSKÝCH LÉKAŘŮ

Sokolská 31, 120 00 Praha 2
info@ospdl.eu

tel.: 734 743 387

PRAHA, 17.5.2021

VĚC: STANOVISKO ODBORNÍKŮ K PREZENTOVANÝM SKUTEČNOSTEM V POŘADU INFILTRACE – OBCHOD S NADĚJÍ

MY, NIŽE UVEDENÍ ZÁSTUPCI VYJMENOVANÝCH LÉKAŘSKÝCH A NELÉKAŘSKÝCH PROFESÍ JSME BYLI VELMI ZASKOČENI SKUTEČNOSTMI, KTERÉ ODHALIL POŘAD ČESKÉ TELEVIZE INFILTRACE – OBCHOD S NADĚJÍ. JEHO UVEDENÍ VYŽADOVALO VELKOU OSOBNÍ STATEČNOST VŠECH, KTEŘÍ SE NA NĚM PODÍLELI.

Problematika osob s poruchami autistického spektra (PAS) je téma, které několik let poměrně intenzivně hýbe naší společností. Chvályhodná snaha rodičů – iniciátorů řešení této problematiky - ovšem vyústila v to, že lze evidentně bez jakýchkoli norem, bez kontroly státních institucí, naopak se státními dotacemi, provozovat centrum, které v předvedené podobě nemůže v žádném případě poskytovat intervenci dětem se závažným duševním onemocněním na skutečně odborné úrovni a vede spíše k zamyšlení, zda v něm naopak nedochází k poškození dětí.

Vznik takové situace dle našeho názoru způsobila unáhlená a nesystémová změna zákona o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče, která jako nelékařské zdravotnické povolání zavedla třístupňovou profesi ABA terapeuta jako jedinou odbornost z dalších možných intervencí pro osoby s neurovývojovými poruchami (nikoli pouze PAS):

Zákon č. 96/2004 sb.

§ 21c

Odborná způsobilost k výkonu povolání behaviorálního analytika

§ 29

Odborná způsobilost k výkonu povolání asistent behaviorálního analytika

§ 29a

Odborná způsobilost k výkonu povolání behaviorálního technika

Dokument ukázal poskytování intervence především s využitím třetího paragrafu – tedy § 29a, kdy zcela legálně v souladu s tímto zákonem je poskytována terapie u dětí s velmi vážnou poruchou lidmi, kteří mají týdenní kurz a střední odborné vzdělání jakéhokoli typu. V zařízení mluví česky pouze jedna osoba, nesplňuje hygienické normy ani jiné předpisy, zaměstnává „na černo“. Odborný dohled je vykonáván v cizím jazyce a osobou, která v prezentovaném centru vůbec není, ale komunikuje pomocí online komunikačního nástroje několik minut, a to jednou týdně. Taková praxe je v zásadním rozporu s tím, co je považováno za přímé vedení či odborný dohled (podmínky výkonu profese asistenta behaviorálního analytika a behaviorálního technika dle stejného zákona).

Dle zákona stanovení diagnózy PAS patří do rukou dětských klinických psychologů, popř. klinických psychologů, a psychiatrů pro děti a dorost, ideálně v raném dětském věku. Stejně tak má patřit do rukou těchto odborníků doporučení intervence „šitě na míru“ pacientovi a kontrola účinnosti této intervence (posléze i psychiatrů pro dospělé). Toto nevylučuje využití intervenčních metod, včetně ABA terapie, před definitivním stanovením diagnózy, ani péči foniatrů, klinických logopedů, neurologů a dalších odborníků. Systémová péče o tyto děti, a nejen o ně, ale i další s neurovývojovými poruchami, například ADHD, vývojovou dysfázií atd., musí být založena na mezioborové a mezirezortní spolupráci. Musí mít nastavená jasná pravidla včetně kvalitního vzdělávání.

Bohužel, někteří zastánci užívání pouze jediné terapie, ABA, dokonce zakazují předávání jakýchkoli informací lékařům. Z našeho pohledu považujeme tento postup za nepřijatelný.

Resumé:

Nikdo z nás odborníků nezpochybnuje ABA terapii a její přínosy. Je to metoda, principiálně vycházející z letitých praktických zkušeností a důkazů, stejně jako mnoho dalších, které jsou užívány v souborech intervencí i samostatně, a má jistě v terapii neurovývojových poruch své místo.

Uvedením pořadu Obchod s nadějí v žádném případě nedošlo k poškození inkriminovaných dětí, naopak pořad jasně ukázal, jakých hrubých chyb bychom se měli v péči o tyto pacienty vyvarovat, jak by zákony, které se jich

Česká lékařská společnost JEP
ODBORNÁ SPOLEČNOST PRAKTICKÝCH DĚTSKÝCH LÉKAŘŮ

Sokolská 31, 120 00 Praha 2
info@ospdl.eu

tel.: 734 743 387

týkají, neměly být prosazovány politickou silou bez ohledu na názory odborníků. Jak je nutné systémové řešení tak, aby ti, kteří to potřebují, měli rovný přístup k terapii a případnému hrazení z veřejného zdravotního pojištění a aby se situace těchto pacientů i jejich rodin začala systematicky řešit a lépsit.

Pevně věříme, že příslušné orgány se budou zabývat situací v uvedeném centru a že dojde v krátké době k nápravě. Stejně tak věříme, že dojde i k nápravě procesu řešení dotčené problematiky.

MUDr. Alena Šebková,
Předsedkyně OSPDL ČLS JEP

Výše uvedený text podporují, a byl jim schválen, společnosti:

Česká neurologická společnost ČLS JEP, zastoupená MUDr. Janou Zárubovou

Společnost dětské neurologie ČLS JEP, zastoupená prof. Pavlem Krškem, M.D., Ph.D.

Psychiatrická společnost ČLS JEP, zastoupená prof. MUDr. Pavlem Mohrem, Ph.D.

Sekce dětské a dorostové psychiatrie Psychiatrické společnosti ČLS JEP, zastoupená doc. MUDr. Libuší Stárkovou, CSc.

Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP, zastoupená doc. MUDr. Svatoplukem Býmou, CSc.

Asociace klinických psychologů, zastoupená PhDr. Karolínou Malou, Mgr. Oldřichem Ďurechem

Asociace klinických logopedů, zastoupená PhDr. Romanou Straussovou, Ph.D.

Příloha 18

Konverzace na sociálních sítích -
ztotožnění správce facebookové stránky jako externisty

Tomáš Hečko

Dobrý den, prosím, kdo spravuje tuto facebookovou stránku? Děkuji.

To se mi líbí · [Odpovědět](#) · 16 t

Dagmar Zápotočná

Netušíte proč příspěvky mizí nebo, že se komentáře dublují? Děkuji .

To se mi líbí · [Odpovědět](#) · 15 t

 Autor

Infiltrace

Tomáš Hečko Dobrý den, za tým Infiltrace já- Ivana Lokajová a Michala Komrsková. Přikládám ilustrační snadno dohledatelné foto:)

To se mi líbí · [Odpovědět](#) · 15 t · Upraveno

Příloha 19

Desatero České televize pro práci novinářů na sociálních sítích
a screenshot z diskusí na sociálních sítích

Desatero pro práci novinářů České televize na sociálních sítích

V souladu se svobodou projevu, v zájmu zachování nestrannosti a důvěry ve vysílání televize veřejné služby stanovím Desatero pro práci novinářů České televize na sociálních sítích.

Článek 1

Využívání všech typů médií je jednou z podmínek pro kvalitní výkon novinářské profese. V tomto kontextu Česká televize chápe i sociální média jako důležitý **prostředek pro získávání informací, komunikaci s veřejností, ale také pro sběr postojů, názorů nebo hledání respondentů**. Podporuje proto aktivní přístup redaktorů k sociálním platformám, a to zejména **Twitteru, Facebooku a Instagramu**.

Česká televize respektuje ústavně zaručené politické právo na svobodu projevu, z hlediska zachování nestrannosti a důvěry v její vysílání je nicméně nutné dodržovat při aktivitách na veřejných sítích specifická pravidla:

1. Veškeré aktivity novinářů České televize na sociálních médiích jsou vždy veřejnými projevy. Platí pro ně proto pravidla týkající se veřejného projevu zaměstnanců České televize vyplývající z Kodexu České televize a dalších předpisů. Cokoli, co publikujeme, lajkujeme nebo sdílíme na sociálních sítích, nesmí ohrozit důvěru v naši vlastní nestrannost, ani v objektivitu, nezávislost a vyváženost vysílání České televize.
2. Máme na paměti, že pro veřejnost je obtížné rozlišit osobní postoje novináře prezentované na veřejné síti od oficiálního vyjádření téže osoby ve vysílání.
3. Cokoli, co publikujeme, včetně fotografií, nesmí ohrozit důstojnost novináře ani dobrou pověst České televize.
4. V diskusích reagujeme vždy s rozmyslem. Dodržujeme standardy, pravidla a zásady slušné komunikace, věcnost a úctu k faktům. Jsou nám cizí zbytečné spory nebo vulgární způsob diskuse.
5. Ručíme svou osobní pověstí za to, že informace námi zveřejněná je ověřená a že splňuje základní formální parametry, které bychom uplatnili i v naší novinářské práci. Při zacházení s cizími texty na sítích dodržujeme autorský zákon a pravidla pro práci se zdroji platná ve zpravodajství a publicistice České televize.
6. Informace, které získáme při práci, nesmíme zveřejnit na sítích dříve, než jsou publikovány ve vysílání nebo na webu České televize.
7. Jsme obezřetní při používání vtipu, ironie, sarkasmu nebo nadsázky. V psané komunikaci nemáme k dispozici řadu výrazových prostředků, a naše vyjádření tak nemusí být správně pochopena.
8. Na sítích nediskutujeme interní agendu České televize a nezneužíváme informace, které jsme získali při výkonu povolání v České televizi, a informace, které nejsou určené pro zveřejnění.
9. Zdržíme se čehokoli, co by mohlo být vykládáno jako podpora stanovisek politických stran a hnutí nebo obchodních zájmů firem a produktů či celebrit a podobně.
10. Snažíme se kultivovaně používat mateřský jazyk.

Článek 2

Pokud vyvstanou pochybnosti ohledně naplňování některého z bodů desatera uvedenému v článku 1, je třeba se obrátit na přímého nadřízeného vedoucího zaměstnance, případně na ředitele divize Zpravodajství a sport.

Zdeněk Šámal, ředitel divize Zpravodajství a sport

Autor

Kamil Fila

Šárka Klímková To je slovo, které může použít i žena o ženě. Je to ženský ekvivalent slova "kokot". Myslím, že se dá na FB používat. V tištěném textu ne. A kdybych byl členem velké redakce, jako Petr Třešňák, tak to nenapišu ani do statusu. Naštěstí, jsem svobodný na volné noze.

Kdybych hodnotil přímo vzhled, spojoval inteligenci s barvou vlasů, nebo naznačoval, že autorky jsou blbé, protože jsou ženy, tak by to nebylo jednoduše sprosté, ale i hloupé a nesprávné. Ale nic takového jsem nikdy o nikom veřejně neřekl, a vlastně mě to ani nenapadá. Tyhle stereotypy jsem v sobě nikdy moc neměl, protože to ani neřkali muži v mém okolí.

To se mi líbí · Odpovědět · 15 t · Upraveno

56

Jakub Kaňák

Kamil Fila Tak ono to moc není o mužích v okolí ale o schopnosti vnímat širší realitu.

To se mi líbí · Odpovědět · 15 t

2

Jan Maxa

Kamil Fila Jsem rád, že jste tu zdůvodnil, proč vás můžu nazvat dementním kokotem, což s chutí činím. Že se nestydíte.

To se mi líbí · Odpovědět · 15 t

11

Rado Hübl

Jan Maxa Hluboce stydět by jste se měl Vy za obhajobu neetického a nemoralního jednání. Sprostý není ten kdo sprostě mluví, ale ten kdo sprostě jedná. Věřím že stanete před soudem a budete se zodpovídat že svého hanebného činu Vy pokrytecky moralisto.

To se mi líbí · Odpovědět · 15 t · Upraveno

10

Autor

Kamil Fila

Jedn. identifikátor 519927-RRTV

Naše č. j. RRTV/15304/2022-
beh
Sp. zn. RRTV/2022/1495/beh

Zasedání Rady 20-2022/poř. č. 32

Vyřizuje: Analytický odbor

Datum, místo 20. prosince 2022, Praha

JUDr. Ondřej Moravec, Ph.D.
Advokátní kancelář Hartmann,
Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.
Malé náměstí 124
500 03 Hradec Králové

USNESENÍ

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání coby ústřední správní úřad v rámci své kompetence dané ustanovením § 5 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, rozhodla v souladu s ustanovením § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, ve věci možného přestupku spáchaného odvysíláním pořadu Infiltrace dne 12. dubna 2021 na programu ČT1, že věc odkládá, neboť došlo oznámení ze dne 13. října 2022, ve znění jeho doplnění doručeného dne 11. listopadu 2022, neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku.

Odůvodnění:

Dne 13. října 2022 byl Radě doručen podnět k zahájení řízení pro možné porušení povinností provozovatele televizního vysílání, Česká televize, v souvislosti s odvysíláním pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí dne 12. dubna 2021 od 21:50 hodin na programu ČT1. Jako oznamovatelé byli označeni [redacted]; všichni právně zastoupeni JUDr. Ondřejem Moravcem, Ph.D., advokátem. Oznamovatelé uvádějí, že svým podáním ze dne 3. května 2021 podali Radě podnět k zahájení řízení v souvislosti s odvysíláním předmětného pořadu, avšak Rada neshledala důvody k zahájení řízení a věc odložila. Nyní proto oznamovatelé svůj podnět doplňují a žádají Radu, aby přehodnotila své stanovisko a zahájila s Českou televizí správní řízení, neboť v jí odvysílaném pořadu nebylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti.

Oznamovatelé se přitom odkazují na „dokumenty tvořící přílohu tohoto podání“, nicméně datová zpráva ze dne 13. října 2022 neobsahovala žádné přílohy. Aby se Rada mohla podáním kvalifikovaně zabývat, požádala právního zástupce o zaslání avizovaných příloh.

Dne 11. listopadu 2022 byl Radě doručen přípis, jehož přílohu tvoří DVD nosič obsahující celou řadu písemností a video záznamů týkajících se pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí.

Se zasláným podnětem, včetně jeho 20 číslovaných příloh, se Rada seznámila na svém 20. zasedání konaném dne 20. prosince 2022 a dospěla k následujícím závěrům:

Oznamovatelé předně Radě zasílají dokument nazvaný jako „Stížnost Radě České televize“, datovaný 20. květnem 2022. Zde uvádějí, že se obrací na Radu České televize, jako na orgán, který uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu nad Českou televizí a dohlíží nad plněním jejich zákonných povinností a povinností

plynoucích z Kodexu České televize. Podání tedy zcela zjevně není primárně určeno Radě pro rozhlasové a televizní vysílání.

Samotná stížnost je poměrně rozsáhlá a je členěna na několik kapitol. Oznamovatelé, kteří jsou rodiči děti s poruchou autistického spektra, nejprve popisují motivaci k založení spolku ABAway; dále vysvětlují okolnosti vzniku dokumentu Infiltrace: Obchod s nadějí; třetí kapitola stížnosti pak obsahuje jakousi historicko-politickou vsuvku, kde oznamovatelé popisují problematiku zajištění a financování péče pro děti s PAS z veřejného zdravotního pojištění; čtvrtá kapitola, nazvaná jako „*Stranění místo nestrannosti*“ vytýká pořadu, že nedal slovo žádnému skutečnému odborníkovi na metodu aplikované behaviorální analýzy; v kapitole páté oznamovatelé zpochybňují Českou televizi deklarovaný veřejný zájem opravňující nasazení skryté kamery; kapitola šestá, nazvaná jako „*Etické selhání České televize*“, popisuje chování České televize jako v zásadním rozporu se standardy novinářské etiky, přičemž stěžovatelé odkazují na nezávislý posudek od uznávané autority v oblasti mediální etiky, doc. Motala, působícího na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity; v další kapitole „*Na štíru s Kodexem České televize*“ oznamovatelé kladou Radě České televize celou řadu otázek souvisejících s tím, jakým způsobem dostala Česká televize při natáčení pořadu souladu s různými ustanoveními Kodexu ČT; a konečně závěrem stížnosti pak oznamovatelé vyjadřují celou řadu pochybností typu „*do jaké míry je dnes Česká televize kompetentně vedenou organizací sloužící svému zákonem stanovenému poslání*“, a to například v souvislosti s postojem České televize k rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 4 (který zakázal použití záběrů dvou nezletilých dětí, a Česká televize je přesto odvysílala); nebo v souvislosti se závažným pochybením autorek dokumentu, které pořad před jeho odvysíláním rozeslaly přes veřejnou službu Úschovna, či prací České televize na sociálních sítích, a další. Oznamovatelé závěrem svého podání žádají Radu České televize o stanovisko, zda je pořad v souladu s Kodexem České televize; dále ji vyzývají k vydání stanoviska vyzývajícího k přijetí adekvátních vnitřních předpisů pro nasazení skryté kamery; dále žádají, aby Rada prověřila, zda v podmínkách České televize byla přijata opatření reflektující pravidla GDPR; dále aby vydala stanovisko, ve kterém se vyjádří k zásahu České televize do činnosti spolku ABAway a do života tajně natáčených dětí, terapeutů a rodičů; a konečně aby Rada upravila Kodex ČT tak, aby obsahoval jasné vymezení odpovědnosti zaměstnanců České televize za naplňování obsahu Kodexu.

Oznamovatelé tedy zasílají Radě pro rozhlasové a televizní vysílání obsáhlou stížnost, která je však určena Radě České televize. Tomu je pak samozřejmě přizpůsoben i její obsah, kdy oznamovatelé primárně napadají porušení Kodexu České televize, případně činnost České televize jako takové, nikoli však porušení zákona č. 231/2001 Sb. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání nemá pravomoc posuzovat soulad vysílaných pořadů s Kodexem České televize či chování v České televizi zaměstnaných či s Českou televizí spolupracujících novinářů. Stejně tak Rada pochopitelně nemá kompetenci zasahovat do činnosti České televize takovým způsobem, jak v závěru svého podání požadují oznamovatelé. Pokud se však přesto pokusíme zaslání podání zobecnit, pak lze konstatovat, že nepřináší žádné nové skutečnosti či důkazy, které by odůvodňovaly přehodnocení původního závěru Rady o odložení věci. To bude nyní blíže popsáno v souvislosti s rozбором jednotlivých příloh:

a) Příloha č. 1 – záznamy pořadu

Oznamovatelé Radě zasílají čtyři soubory ve formátu mp4, respektive m4v, které obsahují záznam pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí, jak měl být odvysílán, záznam pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí tak, jak byl odvysílán a dále dvě upoutávky na pořad.

K zasláním záznamům je primárně nutno uvést, že Rada dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., monitoruje obsah rozhlasového a televizního vysílání, a je proto oprávněna posuzovat pouze skutečně odvysílaný obsah. Relevantní pro posouzení souladu pořadu se zákonem o vysílání je tedy pouze

ta verze pořadu, která byla nakonec odvysílána, případně tedy i odvysílané upoutávky. Pakliže snad měla původní verze pořadu obsahovat osobní údaje nezletilých dětí a v takovéto podobě byla autorkami dokumentu šířena po internetu, jednání skutečně mohlo být v rozporu se soukromoprávními předpisy, případně předpisy o ochraně osobních údajů. Avšak zde kompetence Rady nesahají a je třeba se obrátit na soud, případně na Úřad pro ochranu osobních údajů.

Co se týče pořadu ve verzi, která byla dne 12. dubna 2021 na programu ČT1 odvysílána, pak tento záznam byl pochopitelně součástí materiálu, který Rada v dané věci projednala a byl jedním z podkladů pro usnesení o odložení věci. Rada neshledala, že by odvysíláním pořadu mohlo dojít k porušení zákona č. 231/2001 Sb. Porušení zákona nelze shledat ani v upoutávkách na pořad. Je zjevné, že existují dvě verze upoutávek, avšak ani jedna nevyvolává pochybnosti, že by snad jejím odvysíláním mělo dojít k porušení zákona o vysílání. Co se týče případné ochrany osobních údajů, což tedy, znovu opakujeme, nespadá do pravomoci Rady, pak lze pouze poznamenat, že klienty centra, tj. děti s poruchou autistického spektra, nebylo možno v pořadu ani v upoutávkách identifikovat, neboť jejich obličej, respektive většinou celé postavy, byly ze strany autorů pořadů zcela důsledně rozostřeny.

Obecně k použití skryté kamery, které oznamovatelé napříč svým podáním kritizují, je pak z hlediska působnosti a pravomocí Rady stěžejní, že jakožto správní úřad je oprávněna postupovat výhradně secundum et intra legem, tedy na základě a v mezích zákona. Právní předpisy, podle kterých Rada vykonává svou pravomoc, problematiku užití skryté kamery nikterak neupravují a není tedy možné, aby Rada provozovateli televizního vysílání natáčení osob skrytou kamerou a následně zveřejňování takových záznamů a priori zakazovala, respektive jej za toto sankcionovala.

Pokud oznamovatelé namítají, že užití skryté kamery tak, jak jej upravuje Kodex České televize, je v rozporu s pravidly GDPR, pak se jedná výhradně o interní záležitost České televize, do které Rada není oprávněna nikterak zasahovat.

b) Příloha č. 2 – Nepravdivé a neúplné informace, které v pořadu zazněly

Oznamovatelé uvádějí celou řadu údajně nepravdivých, neúplných či manipulativních tvrzení, které měly v pořadu zaznít. Obsahově totožný text obsahovalo již původní podání, zasláné Radě v květnu roku 2021. Rada proto tehdy rozhodla požádat Českou televizi o vyjádření se k jednotlivým tvrzením. Česká televize na žádost Rady řádně ve stanovené lhůtě reagovala a ke všem údajně nepravdivým informacím se vyjádřila. Oznamovatelé nyní veškeré odpovědi České televize rozporují či relativizují.

Podstatné je, že Rada se danou otázkou již zabývala, a sice na svém 16. zasedání konaném dne 14. září 2021, přičemž dospěla k závěru, že pořad neobsahuje žádné nepravdivé či natolik nepřesné informace, které by byly způsobilé porušit objektivitu celého pořadu. Koneckonců k obdobnému závěru dospěl i veřejný ochránce práv ve své zprávě ze dne 12. října 2022, kdy tato zpráva je oznamovatelům známa.

c) Příloha č. 3 – Nesouhlasná stanoviska a protesty proti pořadu

Oznamovatelé předkládají Radě několik různých podání, kdy se určité fyzické či právnické osoby vymezují vůči obsahu pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí, a které jsou adresované ať už k rukám generálního ředitele České televize či členů Rady ČT. Konkrétně se jedná o následující podání:

- stížnost Jana Zajíce, předsedy spolku Rodiče pro děti s autismem
- vyjádření výboru Sekce dětské a dorostové psychiatrie PS ČLS JEP
- vyjádření Národního ústavu proti autismu, z.ú.
- vyjádření České odborné společnosti aplikované behaviorální analýzy, z.s.

- stanovisko Asociace dětské a dorostové psychiatrie, z.s.
- stanovisko Národní rady osob se zdravotním postižením ČR

Dle Rady je nezpochybnitelným faktem, že pořad Infiltrace: Obchod s nadějí vzbudil u laické i odborné veřejnosti poměrně bouřlivé reakce, přičemž ty se v zásadě rozdělily na dva tábory – určitá skupina lékařů, dětských psychologů, neurologů či psychiatrů se tvůrců pořadu poměrně vehementně zastává s tím, že pořad velice správně poukázal na zcela zásadní systémové a legislativní problémy spojené s péčí o děti s poruchami autistického spektra, kdy lze v podstatě bez jakýchkoli norem, bez kontroly státních institucí a bez odborného aparátu provozovat centrum pro poskytování rádoby odborné péče pro děti s PAS. Tito odborníci nikterak nezpochybňují možné přínosy ABA terapie, ale zasazují se o to, aby tato terapie probíhala na příslušné odborné úrovni. Odvysílaný dokument dle jejich názoru nemohl nikoho poškodit, ale naopak mohl pomoci zvýšit úroveň péče poskytované dětem s PAS.

Druhou skupinou jsou pak jednak rodiče dětí přímo zainteresovaných do předmětné kauzy (tedy rodiče, jejichž děti docházely do centra ABAway, a rovněž rodiče dětí s PAS sdružené ve spolku Rodiče pro děti s autismem, z.s.) a dále organizace bojující za práva osob se zdravotním postižením, tedy v zásadě všechny oznamovateli jmenované organizace. Ty jsou toho názoru, že odvysíláním pořadu došlo k porušení celé řady veřejnoprávních i soukromoprávních předpisů, morálních a etických pravidel, novinářské kultury atd.

Sluší se poznamenat, že i Radě pro rozhlasové a televizní vysílání bylo doručeno několik podání týkajících se pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí. Na svém 10. zasedání v roce 2021 se Rada seznámila s přípisem, který jí zaslala předsedkyně Odborné společnosti praktických dětských lékařů České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně MUDr. Alena Šebková. Ta zdůrazňuje, že iniciovala vznik Pracovní skupiny pro problematiku neurovývojových a dalších duševních poruch, přičemž impulsem pro její založení bylo odvysílání předmětného pořadu Infiltrace. Cílem skupiny bude nalézt co nejlepší postup řešení založený na jasných pravidlech, která by znemožňovala takové praktiky, jaké byly prezentovány v pořadu.

Na 12. zasedání v roce 2021 se pak Rada seznámila s podáními jednak Národní rady osob se zdravotním postižením ČR a rovněž organizace Za sklem. Pisatelé se obracejí na více adresátů současně „...jako na představitel institucí, které se zabývají dodržováním etické a lidskoprávní normy obsahu vysílání České televize a dodržováním práv občanů České republiky, potažmo práv dětí se zdravotním postižením, která byla ve výše uvedeném pořadu porušena.“ Dopisy obsahují také korespondenci stěžovatelů s Českou televizí. Předsedkyně organizace Za sklem o.s., která je současně předsedkyní Odborné skupiny pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra při Vládním výboru pro osoby se zdravotním postižením a koordinátorka Platformy Naděje pro autismus, vyjadřuje znepokojení především nad tím, že děti byly tajně natáčeny bez souhlasu jejich rodičů, čímž byla porušena celá řada právních předpisů, včetně zákona o vysílání. Předseda Národní rady osob se zdravotním postižením pak Radě zasílá stížnosti, které adresoval České televizi ještě před odvysíláním pořadu s apelem na jeho stažení z vysílacího plánu.

A konečně na svém 14. zasedání v roce 2021 se Rada seznámila se stížností předsedy spolku Rodiče pro děti s autismem, z.s. (Ropredesa). Stěžovatel se domnívá, že odvysíláním pořadu došlo k porušení právních předpisů na ochranu osobnosti a ochranu osobních údajů (v pořadu byly tajně bez souhlasu rodičů natáčeny děti) a rovněž zákona o České televizi a zákona o vysílání, neboť Česká televize nedala prostor pro vyjádření rodičům natáčených dětí ani natáčeným terapeutům nebo provozovatelům centra; pořad obsahoval nepravdivá tvrzení a skrytá kamera byla použita v rozporu s Kodexem ČT. Stěžovatel rovněž kritizuje vyjádření a hodnocení MUDr. Matýse.

Je tedy zjevné, že pohled na zpracování pořadu se i mezi odborníky různí. Oznamovatelé pak samozřejmě předkládají taková stanoviska, která pořad odsoudí, Česká televize naopak v podaném vysvětlení zaslala taková, která jej obhajují.

Zásadní ovšem je, že z hlediska kompetencí Rady je stěžejní posuzovat soulad odvysílaného obsahu se zákonem o vysílání, a takováto stanoviska (ať už se k dokumentu vyjadřují v pozitivním, či negativním smyslu) nejsou příliš relevantní. Rada je oprávněna hodnotit obsah pořadu, nikoli to, jakým způsobem na jeho zpracování nahlíží lékaři či psychologové.

d) Příloha č. 4 – Předběžná opatření Obvodního soudu pro Prahu 4

Oznamovatelé Radě zasílají usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 6. dubna 2021, č.j. 30 C 154/2021 a usnesení téhož soudu ze dne 7. dubna 2021, č.j. 30 C 120/2021, o návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany osobnosti.

V prvním případě soud shledal, že žalobci (tj. děti vystupující v dokumentu, respektive jejich rodiče) osvědčili, že mohou být zasažena jejich osobnostní práva, a uložil proto České televizi „zdržet se zveřejnění či zpřístupnění veřejnosti audiovizuálních záznamů konkrétní nezletilé osoby a její fotografie umístěné na WC terapeutického centra ABAway v Praze – Hostivaři pořízených skrytou kamerou pro pořad *Infiltrace: Obchod s nadějí*“. Soud však zároveň uvedl, že předběžné opatření má chránit osobnostní práva nezletilého, avšak nemůže zasahovat do nezávislého vysílání a tvorby České televize. Proto soud shledal jako nepřiměřené uložit povinnost České televize zdržet se vysílání celého pořadu v takovém formátu, který nezasáhne do osobnostních práv nezletilého.

Druhé usnesení se nese v obdobném duchu, tedy soud v rámci předběžného opatření nařídil České televizi zdržet se „zveřejnění či zpřístupnění veřejnosti audiovizuálních záznamů konkrétní nezletilé osoby pořízených skrytou kamerou pro pořad *Infiltrace: Obchod s nadějí*“. Současně však zamítl návrh na uložení povinnosti České televize zdržet se vysílání celého pořadu.

Oznamovatelé k oběma usnesením uvádějí, že Česká televize ignorovala usnesení soudu a záběry dětí stejně odvysílala. Žádají proto Radu České televize o prošetření takovéto přezíravosti k rozhodnutím soudu. Zde je opět nutno konstatovat, že podání směřuje k Radě České televize, a kompetencí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání se nedotýká. Snad jen na okraj je možno říci, že soud v předběžném opatření nařídil České televizi zdržet se odvysílání takových záběrů dětí, které jsou způsobilé zasáhnout do jejich osobnostních práv. Dle záznamu pořadu v podobě, v jaké byl odvysílán, je zřejmé, že obličeje dětí byly digitálně rozostřeny, a lze se tedy domnívat, že takové záběry do osobnostních práv dětí nezasahovaly. To je však samozřejmě věcí případného soudního přezkumu, nikoli hodnocení Rady.

e) Příloha č. 5 – Odpověď České televize Radě pro rozhlasové a televizní vysílání

Oznamovatelé zasílají odpověď České televize na žádost Rady o podání vysvětlení ze dne 18. května 2021.

Tento dokument je Radě samozřejmě důvěrně znám; seznámila se s ním na svém 16. zasedání konaném dne 14. září 2021. Zde opět narážíme na problém, že celé podání není určeno Radě pro rozhlasové a televizní vysílání, ale Radě České televize. Jinak nedává smysl, aby oznamovatelé Radě zasílali písemnost, která jí byla již před více než rokem a půl prokazatelně doručena.

Pokud oznamovatelé v souvislosti s opovědí České televize rozporují odbornost v pořadu vystupujících nebo na něm se podílejících odborníků, za vše zde hovoří vyjádření veřejného ochránce práv v jeho zprávě ze dne 12. října 2022:

„Rozporuje-li stěžovatel vystoupení odborníků a považuje-li některá z nich za chybná, je otázkou, zda lze takové jednání připisovat autorům pořadu. Pokud by autoři měli být schopni posoudit správnost tvrzení odborníků, z povahy věci by pak žádné vyjádření odborníků nepotřebovali, protože by si mohli učinit úsudek sami. Autor dokumentu by měl být schopen nalézt osobu, která by měla být schopna záznam odborně okomentovat, případně komentování odmítnout, pokud má za to, že není dostatečně fundovaná. Současně postačuje, pokud splňuje nějaké formální kritérium, které je obecně vnímáno jako doklad odbornosti, typicky právě zařazení mezi soudní znalce. Úkolem autora dokumentu však není odborníka kontrolovat. Právě naopak, tímto kontrolorem je do jisté míry sám odborník, jenž z odborného hlediska komentuje v pořadu informace, které v něm zazněly. Jak jsem uvedl výše, pořadu by určitě napomohlo, pokud by záznam komentoval behaviorální analytik. Záruku objektivního posouzení předkládané skutečnosti by ale měl poskytnout i soudní znalec v oblasti dětské psychiatrie, zvláště pokud jich je v celé republice jen sedm.“

Oznamovatelé relativizují i Diskusi odborníků, která byla součástí pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí. Je však třeba říci, že zde vystoupili Kateřina Thorová ze spolku NAUTIS a Karel Pančocha z Centra aplikované behaviorální analýzy Masarykovy univerzity, tedy přesně takoví odborníci, po nichž oznamovatelé volali.

f) Příloha č. 6 – Prohlášení infiltřatorky Bány Boháčkové před odvysíláním pořadu

Jedná se o screen z facebookového profilu Bány Boháčkové, která se vyjadřuje k okolnostem natáčení pořadu, k vzniklým dezinterpretacím apod.

Oznamovatelé argumentují, že „zde neměl dramaturg pořadu před natáčením víc, než jednou rozzlobenou matku, která je v oblasti intervencí u dětí s PAS (poučeným?) laikem a která byla přesvědčena, že se někde bude dít něco špatného (připomínám, že skrytou kamerou se natáčelo v prvních dnech a týdnech fungování nového centra, které v tu chvíli nemělo žádnou – pozitivní ani negativní – historii). Neexistovalo tedy žádné podložené tvrzení, ale jen spekulace odborně nedostatečně vybavené a osobně zaujaté osoby.“

Zde je však nutno namítnout, že Bára Boháčková již dříve pracovala v ABA Centru, kde se mimo jiné seznámila s Mgr. Telín. To koneckonců uvádějí i oznamovatelé. Zcela jistě tak již z minulosti měla povědomí o fungování ABA terapie, o práci Mgr. Telín apod. Nelze se proto ztotožnit s tvrzením oznamovatelů, že natáčení dokumentu proběhlo výhradně na základě ničím nepodložené spekulace, že „se možná někde něco špatného děje“.

g) Příloha č. 7 – Dokumenty nostrifikace psychologického vzdělání Katrin Telín, Příloha č. 8 – Dokumenty prokazující dostatečnou kvalifikaci Katrin Telín vést ABA terapie

Oznamovatelé Radě zasílají doklady o vysokoškolském vzdělání Mgr. Katrin Telín, aby vyvrátili „podezření z nedostatečné odbornosti“. Rovněž tak doklady o její kvalifikaci pro ABA terapii.

V pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí není nikde uvedeno, že by konkrétně Mgr. Telín byla nedostatečně kvalifikována. Naopak, je zde ihned v úvodu explicitně řečeno:

„Ředitelka a hlavní terapeutka spolku je Mgr. Katrin Telín. Na stránkách spolku píše, že je psychologka a pedagožka a čeká ji složení zkoušky a získání ABA titulu BCBA.“

Žádný útok na odbornost této konkrétní terapeutky v pořadu neprobíhá.

h) Příloha č. 9 – Stanovisko Petra Třešňáka

Jako devátou přílohu svého podání zasílají oznamovatelé text zveřejněný na facebookovém profilu Petra Třešňáka, což je novinář a současně předseda spolku Naděje pro děti úplňku. Předkládá zde svůj názor na odvysílání pořadu, nutno říci značně kritický.

Radě však není zřejmé, co konkrétně by daný text měl prokazovat, respektive jak by měl ovlivnit hodnocení odvysílaného pořadu. Text je nutno, samozřejmě s veškerým respektem k novinářské práci, brát pouze jako určitou recenzi, subjektivní pohled nezávislého žurnalisty. Pro posuzování souladu pořadu se zákonem o vysílání, nemůže mít žádný význam.

i) Příloha č. 10 – Anonymizované zprávy o pokroku, který děti v centru udělaly

Jedná se o několik zpráv z psychologického vyšetření konkrétních dětí, které do ABAway docházejí a které se prokazatelně ve svém mentálním vývoji zlepšují.

Zde už se skutečně dostáváme zcela mimo dosah veřejnoprávní regulace obsahu televizního vysílání. Ani Rada a ani nikdo jiný nezpochybňuje, že by děti po několika letech docházení na ABA terapii nemohly dosáhnout určitých zlepšení. Pro hodnocení pořadu z hlediska zákona o vysílání však tyto lékařské zprávy nemají žádnou relevanci.

Pokud se těmito posudky oznamovatelé pokoušejí demonstrovat, že navzdory nedostatečné odbornosti zaměstnaných terapeutek, dělají děti pokroky, pak nelze nic namítat. Faktem ovšem zůstává, že ne všechny zaměstnankyně centra měly dostatečnou kvalifikaci pro provádění ABA terapie. Například v čase 31:51 od začátku záznamu probíhá pohovor s novou uchazečkou o práci v centru a účetní spolku, která je přítomna pohovoru, uvádí: „*My teda hlavně hledáme k dětem do tý školičky **terapeuty**. O ABA terapii jste slyšela někdy?*“ Uchazečka odvětí: „*Nee... ale něco mi to říká...*“ Následně se zeptá: „*Jakoby vzdělání, co po mně jakoby požadujete za vzdělání, takhle v tom dlenctom směru?*“ Mgr. Telín odpoví: „*Tak **pro nás asi vzdělání není tak jako důležitý**. Pro nás je důležitý, aby člověk chtěl jako naučit něčemu novému, protože to, co děláme, jako v Česku není, a na žádné škole jako není v Česku.*“

j) Příloha č. 11 – Posudek pořadu z pohledu novinářské etiky

Oznamovatelé předkládají rozsáhlý „Posudek o souladu pořadu Infiltrace (Obchod s nadějí) se standardy novinářské etiky“, zpracovaný doc. MgA. Janem Motalem, Ph.D., z Katedry mediálních studií a žurnalistiky, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita. Dle posudku porušuje pořad zásady novinářské etiky v mnoha bodech.

Pokud je zpracování pořadu shledáno v rozporu se zásadami novinářské etiky, pak to ale a priori neznamená, že by byl v rozporu se zákonem o vysílání.

k) Příloha č. 12 – Odpověď České televize na žádost podle zákona o svobodném přístupu k informacím – podrobnosti o formátu pořadu Infiltrace

Z dokumentu je zřejmé, že pan Tomáš Hečko požádal Českou televizi dle zákona č. 106/1999 Sb., o poskytnutí následujících informací: a) explikace formátu pořadu Infiltrace, b) informace týkající se facebookové stránky Infiltrace, c) poskytnutí smluv týkajících se výroby pořadu a konečně d) poskytnutí interních předpisů upravujících používání skryté kamery. Česká televize odpověděla, že explikací formátu nedisponuje a že se jedná o formát původní. K bodu d) pak uvedla, že pravidla pro použití skryté kamery obsahuje Kodex České televize.

Oznamovatelé požadovali po České televizi explikaci formátu pořadu Infiltrace a ta uvedla, že jí není známa. Radě naproti tomu není známo, z jakého důvodu jí tedy oznamovatelé nyní dané sdělení zasílají a co by mělo prokazovat. Na okraj řečeno, samotná Rada pořad vyhodnotila jako tzv. autorský dokument.

K úpravě užití skryté kamery v Kodexu České televize se Rada již vyjádřila výše, tedy že se jedná o interní předpis, a Rada proto není oprávněna posuzovat jeho dostatečnost či nedostatečnost. Obdobně není pravomocí Rady posuzovat soulad pořadu Infiltrace s tímto Kodexem. To je výhradně v gesci Rady České televizi, na kterou také původně stížnost míří.

l) Příloha č. 13 – Mail dokládající, že pořad České televizi unikl a ztratila nad ním kontrolu

Jedná se o e-mail sepsaný jednou z autorek dokumentu, Irenou Lokajovou, adresovaný nejmenované „paní doktorce“. Zde je mimo jiné uvedeno: *„Dostaly jsme jako autorky dokumentu svolení poslat dokument k posouzení příslušným autoritám v oboru. Což tedy činíme a obesíláme pracoviště, která se práci s autistickými dětmi věnují, moc prosím, mohl by se někdo povolaný z odborné rady na dokument podívat a poslat vyjádření, zda by mohl poškodit rodiče a děti s diagnózou PAS, a zda praxe, která se tam odehrává, je správná.(...) Dokument vám posílám přes úschovnu a nechám vám k volnému použití, zvažte sama, komu ho pustit.“*

Citovaný mail má dle oznamovatelů poukazovat na absolutní nedostatek soudnosti a disciplíny tvůrců pořadu a na manipulaci s neodvysílaným materiálem, kdy Česká televize zcela ztratila jakoukoli kontrolu nad intimními záběry nezletilých dětí.

Předně je nutno podotknout, že Rada nemůže ověřit pravost mailu. Jedná se pouze o screenshot jakéhosi textu, přičemž jako autorka je uvedena Ivana Lokajová. I pokud by se však jednalo o reálnou korespondenci, pak se opět jedná o záležitost, která leží zcela mimo kompetence Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Pakliže autorky dokument rozesílaly po internetu, ať už se svolením České televize či nikoli, pak je nutno věc řešit cestou soukromoprávní, pracovněprávní či případně trestněprávní.

m) Příloha č. 14 – Odpověď České televize Úřadu pro ochranu osobních údajů, ve kterém Česká televize únik pořadu popírá

Oznamovatelé zasílají odpověď České televize ze dne 6. září 2021 na otázky položené Úřadem pro ochranu osobních údajů ve věci pořadu Infiltrace. Zde Česká televize důrazně popírá, že by postoupila zvukově-obrazový záznam pořadu Asociaci klinických psychologů před jeho odvysíláním, natož v neanonymizované podobě.

I v tomto případě se jedná o záležitost nespádající do kompetence Rady. Věc řeší zmíněný Úřad pro ochranu osobních údajů a je výhradně v jeho gesci prošetřit, zda zde došlo k neoprávněnému nakládání s osobními údaji.

n) Příloha č. 15 – Screenshoty webu zivotsautismem.cz 2021-04-26

Dle oznamovatelů není v pořádku, pokud autorky dokumentu působí ve dvojroli novinářek/tvůrkyň publicistiky pro veřejnoprávní televizi a současně aktivistek vystupujících na webu www.zivotsautismem.cz

Ze zasláných screenů nelze usuzovat, že by autorky dokumentu vystupovaly v roli „aktivistek“ na zmíněném webu. Zasláný screen obsahuje článek o pořadu Infiltrace jako takovém, jsou zde zmíněny jeho autorky a je zde obsaženo poděkování Bány Boháčkové. I pokud by však autorky byly zainteresovány na tvorbě zmíněných internetových stránek, neshledáváme na tom nic protizákonného. Naopak by to pouze prokazovalo fakt, že se autorky problematice dětí s PAS intenzivně věnují.

o) Příloha č. 16 – Dopis odborné společnosti praktických dětských lékařů

Jedná se o stanovisko odborníků k prezentovaným skutečnostem v pořadu Infiltrace.

Radě je tento dokument znám, seznámila se s ním na svém 10. zasedání v roce 2021. Jedná se o další z řady odborných vyjádření k v pořadu prezentovaným skutečnostem, které Rada při hodnocení pořadu samozřejmě vzala na vědomí.

p) Příloha č. 17 – Záznam tiskové konference Odborné společnosti praktických dětských lékařů JEP ze dne 3.6.2021

Jedná se o videozáznam z jmenované konference.

Zde nezbyvá než zopakovat již několikrát uvedené, tedy že se jedná o prezentaci odborných názorů lékařů z oboru dětské psychologie. Oznamovatelé neuvádějí, jaké závěry by měly z této tiskové konference plynout a Radě není zřejmé, jakým způsobem by měly ovlivnit její rozhodování ve věci.

q) Příloha č. 18 – Konverzace na sociálních sítích – ztotožnění správce facebookové stránky jako externisty

Zde je uveden screenshot určité konverzace, kde se pan Tomáš Hečko dotazuje „*Kdo spravuje tuto facebookovou stránku?*“ Je zřejmé, že se jedná o stránku Infiltrace. Ta mu vzápětí odpovídá: „*Dobrý den, za tým Infiltrace já – Ivana Lokajová a Michala Komorská.*“

Dle oznamovatelů není zřejmé, jak vlastně Česká televize pracuje na svých sociálních sítích a jak pracuje se svým veřejným obrazem, když stránky pořadu Infiltrace spravuje externistka, jedna z tvůrkyň pořadu. Jelikož se jedná o facebookovou stránku pořadu Infiltrace, je dle Rady naprosto v pořádku, pokud je spravují samotné jeho autorky. Naopak je zcela nepodstatné, zda s Českou televizí spolupracují jako externistky na základě smlouvy, či jako zaměstnankyně. O to více nepodstatná je pak samozřejmě daná informace z hlediska kompetencí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání.

r) Příloha č. 19 – Desatero České televize pro práci novinářů na sociálních sítích a screenshot z diskusí na sociálních sítích

Oznamovatelé zasílají pravidla pro práci novinářů na sociálních sítích, dle kterých nemají novináři používat vulgarismy, a dále screenshot z facebookové konverzace Kamila Fily, Jakuba Kaňáka, Jana Maxy a Rado Hübla.

Radě není zřejmé, jakou má daná konverzace souvislost s pořadem Infiltrace a především jí není absolutně zřejmé, jakým způsobem se dotýká pravomocí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání.

s) Příloha č. 20 – Rozhovor Šárky Maixnerové pro DTV

Jedná se o záznam bezmála půlhodinového rozhovoru s režisérkou pořadu Infiltrace Šárkou Maixnerovou zveřejněný na internetových stránkách www.aktualne.cz. Rozhovor se týká okolností vzniku dokumentu, reakcí, které vyvolal apod.

Oznamovatelé k zaslané příloze neuvádějí žádné bližší informace, neuvádějí, co by mělo interview prokazovat či jak bylo mělo ovlivnit hodnocení Rady. Není proto možné se k němu nikterak kvalifikovaněji vyjádřit.

*

Na základě podrobného vyhodnocení všech zaslaných příloh Rada konstatuje, že nebyly odhaleny žádné (nové) okolnosti, které by odůvodňovaly zahájení řízení pro možné porušení zákona č. 231/2001 Sb. S ohledem na uvedené rozhodla Rada věc odložit.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dle ustanovení § 66 zákona č. 231/2001 Sb., možno podat žalobu.

Ing. arch. Václav Menci
předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání
elektronicky podepsáno

ombudsman

veřejný ochránce práv

Sp. zn. 7788/2021/VOP/DV
Č. j. KVOP-34513/2022
Datum 13. června 2022

Vážený pan
Ing. arch. Václav Menci
předseda
Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
Škrétova 44/6
120 00 Praha 2

Vážený pane předsedo,

dovoluji, abych Vám poděkovala za zaslání podkladových materiálů a vyjádření k podnětu [redacted] (dále „stěžovatel“). Stěžovatel ve svém podnětu namítal nečinnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání (dále „RRTV“) ve věci pořadu *Infiltrace: Obchod s nadějí*.

Vyjádření RRTV

Ve svém vyjádření jste uvedl, že při hodnocení souladu pořadu se zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání¹ vzala RRTV v potaz charakter pořadu, kdy se jedná o cyklus autorských dokumentů, které zpracovávají téma celospolečenského, veřejného zájmu, zobrazují různé negativní jevy, které se aktuálně ve společnosti odehrávají. Principem tohoto formátu je za pomoci skryté kamery a osoby nebo osob „nasazených“ autory dokumentu proniknout do určité organizace a autenticky zmapovat její činnosti, upozornit na možné nedostatky či systémové chyby.

RRTV dále vycházela ze skutečnosti, že provozovatel vysílání zajišťuje dodržování objektivního a vyváženého informování v pořadech, které divákům slouží pro základní orientaci v aktuálním společensko-politickém dění, tedy primárně v rámci zpravodajství a publicistiky. Tvůrci dokumentů naproti tomu mají právo ve svém autorském díle představit vlastní subjektivní pohled.

K námitce, že dotčené osoby v pořadu nedostaly prostor pro vlastní vyjádření, jste uvedl, že diváci mohli sledovat autentické pasáže, ve kterých aktéři vysvětlovali a praktikovali ABA terapie. Na základě záznamů skryté kamery, kde zazněla celá řada vyjádření dotčených osob, si diváci mohli udělat vlastní úsudek o činnosti centra.

K osobě MUDr. Jaroslava Matýse, dětského psychiatra, který záběry komentoval, píšete, že se jedná o lékaře v oboru dětské psychiatrie s více než dvacetiletou praxí a soudního znalce v oboru dětské a dorostové psychiatrie. Uvedené jej, podle názoru RRTV, opravňuje se v dokumentu o léčbě dětí s poruchou autistického spektra odborně vyjadřovat. RRTV se současně domnívá, že se během své praxe zcela jistě s ABA terapií setkal a mohl si na ni vytvořit odborný názor.

---

1 Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Reakce na vyjádření RRTV

Podle ustanovení § 31 odst. 2 zákona o provozování televizního vysílání „provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Názory nebo hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru“. V této souvislosti není zcela jasné Vaše tvrzení, že „provozovatel vysílání zajišťuje dodržování objektivního a vyváženého informování **v pořadech, které divákům slouží pro základní orientaci v aktuálním společensko-politickém dění**“ (zvýraznění doplněno). Citované ustanovení zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání má širší záběr. Městský soud v Praze v nedávném rozhodnutí mimo jiné uvedl: „[56] **Méne přísné požadavky § 31 odst. 2 zákona o televizním vysílání musí naplňovat všechny pořady, u kterých posuzování objektivity a vyváženosti pojmově přichází v úvahu, ...**“²

Současně si kladu otázku, zda lze na předmětný pořad nahlížet jako na dokument. Je pravdou, že na webových stránkách České televize pořad *Infiltrace* prezentuje jako dokument, také ale jako investigativní pořad. I kdyby se o dokument jednalo, ve světle výše citovaného rozhodnutí Městského soudu v Praze by na něj bylo možné vztáhnout požadavky na objektivitu a vyváženost. Zejména o vyváženosti, kterou Nejvyšší správní soud, definuje jako skrytou stranickost,³ lze u daného pořadu pochybovat. Vaše vyjádření pochybnosti nerozplynulo.

V prvé řadě si dovoluji namítnout, že jste nereagoval na námitky obsažené v předcházejícím přípisu. Souhlasím, že pořad obsahoval celé pasáže, kde zaměstnanci spolku i samotná ředitelka vysvětlovali i praktikovali ABA terapii. Jak jsem uvedla v předcházejícím přípise, **jinak člověk zdůvodňuje jednání kolegoví, laikovi nebo běžnému občanovi a jinak reaguje na kritické výtky odborníka. To, že aktéři na záběrech popisovali své jednání a zdůvodňovali, aniž by však mohli reagovat na námitky MUDr. Matýse a PhDr. Pavla Krále, Ph.D., nelze chápat tak, že dostali prostor k vyjádření nebo obhájení.** Navíc pořad ABA terapii podrobně nevysvětluje mimo skutečnosti, že je přísně individuální; divák tak nemá podklad, kterým by mohl chování aktérů v reportáži poměřovat. V této souvislosti nemohu nezopakovat námitku z předchozího přípisu – neznalému laikovi by mohla jako neadekvátní připadat např. Vojtova metoda.

Obdobně lze nahlížet na Vaše zdůvodnění, že odborníci, kteří v pořadu vystupovali, měli s ohledem na dlouhodobou praxi možnost se s ABA terapií setkat a utvořit si na ni odborný názor. S tímto lze souhlasit. Je však otázkou, zda jim dlouhodobá praxe sama o sobě dává oprávnění k tomu, aby komentovali konkrétní aplikaci této metody. Tady nezbyvá než zopakovat námitku obsaženou v předchozím přípise, kdy **nemusí být jasné, zda odborník kritizuje aplikaci metody, nebo metodu samotnou. Takovéto pochybnosti by nepanovaly, pokud by záběry skryté kamery komentoval certifikovaný odborník na ABA terapii,** který ví, jak její aplikace má správně vypadat. V této souvislosti opakují, že pořad divákovi ABA terapii nepopisuje a nevysvětluje. Z tohoto důvodu si divák neznalý ABA terapie nemůže učinit sám úsudek a je plně odkázán na komentáře prizvaných odborníků.

---

2 Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. října 2019, č. j. 10 A 123/2019 – 34, www.nssoud.cz

3 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. května 2010, č. j. 3 As 6/2010-71, www.nssoud.cz.

Současně nelze odhlédnout od námitky, že MUDr. Matýs působí jako kontroverzní osoba, což se uvádí i v obsahové analýze vypracované úřadem RRTV. V případě PhDr. Pavla Krále, Ph.D., druhého vystupujícího odborníka, se z veřejných zdrojů nepodařilo prokázat, že by byl dětským klinickým psychologem, jak ve svém vyjádření uvádí Česká televize. Tudíž není nejasné, zda má odbornost, kterou se Česká televize zaštiťuje. Pro pořádek je vhodné uvést, že Česká televize se ve svém vyjádření zaštitila názory neziskových organizací Autis centrum, o. p. s., a Adam – autistické děti a my, které však používají jinou metodu. Vzhledem k výsadnímu postavení ABA terapie, jak uvádí Česká televize, je toto minimálně s podivem, protože opět lze mít pochybnosti, zda se kriticky vyjadřují k aplikaci metody, nebo k metodě samotné. Nadto Národní ústav pro autismus, z. ú., který ve svém vyjádření České televize rovněž zmiňuje, v oficiálním stanovisku namítl, že by bylo vhodné, aby jednání aktérů v dokumentu okomentovala certifikovaný odborník na ABA terapii.⁴

Současně si dovoluji připomenout i stěžovatelovu námitku, že některé skutečnosti v pořadu nezazní a v hodnocení dochází ke zkreslení z důvodu, že se děje bez úplné znalosti věci. Dětský psychiatr kritizuje, že komunikace s dítětem neprobíhá v rodném jazyce, ale v pořadu se neuvádí, o jaký rodný jazyk se jedná. Automaticky se předpokládá, že půjde o češtinu; ve skutečnosti je jím ruština. Dětský psychiatr diagnostikuje dítěti mentální retardaci, ačkoliv mentální retardací netrpí. Česká televize sice ve svém vyjádření namítá, že nedošlo ke stanovení diagnózy konkrétní osoby, ale kontext je zřejmý. Pokud dětský psychiatr uvede „Ale s mentální retardací, s poruchou vývoje řeči, já nevím, co ona o tom ví ta paní ...“ je patrné, že se domnívá, že dítě, se kterým osoba na záběrech pracuje a které odborník komentuje, mentální retardací trpí. V opačném případě by o mentální retardaci vůbec nehovořil.

Jako zásadní se jeví i námitka, že v pořadu absentuje informace, že za vznikem centra stojí rodiče nemocných dětí, pro které se snaží zajistit péči. Je pravdou, že z rejstříku spolku a podkladů sloužících pro zápis spolku tato skutečnost nevyplyvá. Nikde ale současně není řečeno, že vznik spolku nemohou iniciovat a podpořit lidé stojící mimo struktury spolku. Tato skutečnost se jeví jako zásadní, protože v reportáži je spolek prezentován jako subjekt, který se snaží vydělávat na nemocných dětech a komentující odborník dokonce hovoří o „šmejdech“. V tomto ohledu se pořad jeví jako neobjektivní, protože nepostihuje celé spektrum problému. A minimálně v tomto místě by asi bylo vhodné, aby aktéři dostali prostor k vyjádření. To, že někdo něco pořídí jako autentický záběr kamerou a odborník o aktérech hovoří jako o „šmejdech“ nelze vnímat jako vyvážené.

Vážený pane předsedo, v souladu s ustanovení § 15 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv⁵ si Vás dovoluji požádat o vyjádření k případu. Konkrétně Vás chci poprosit sdělení:

- Proč RRTV nahlíží na předmětný pořad spíše jako na dokument, než publicistický pořad?

---

4 <https://nautis.cz/detail/cz/oficialni-vyjadreni-k-poradu-infiltrace-obchod-s-nadeji> (ověřeno dne 9. 6. 2022).

5 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

- Zda i dokument musí podle RRTV splňovat požadavky obsažené v ustanovení § 31 odst. 2 zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání (jak plyne z rozhodnutí soudu)?
- Proč RRTV nepovažovala pro vyváženost pořadu za nutné poskytnout prostor aktérům, kteří neměli možnost reagovat na námítky odborníků?
- Proč RRTV nepovažovala za vadu vyváženosti pořadu, když aplikaci ABA terapie neposuzoval certifikovaný odborník na tuto metodu? Česká televize ve svém vyjádření uvádí, že upozorňuje na závažná zjištění a negativní jevy, odkazuje na řadu odborníků, neziskových organizací, ale není patrné, že by získala stanovisko byť jediného certifikovaného odborníka na ABA terapii. Takovýto postup vyvolává pochybnost, zda předmětem kritiky je skutečně aplikace ABA terapie, nebo jen její výsadní postavení. V této souvislosti si dovoluji odkázat na vyjádření České televize, která na jednu stranu píše o výsostném postavení ABA terapie v České republice a současně na jiném místě upozorňuje, že v mnoha zemích se vysloveně nedoporučuje a uvažuje se o jejím zákazu.
- Proč RRTV nepovažovala za vadu vyváženosti pořadu fakt, že v reportáži nezazní pozadí vzniku spolku?

Dále si Vás dovoluji požádat o zaslání kopie usnesení o odložení věci stěžovatelova podnětu.

Požadované dokumenty a vyjádření zašlete k výše uvedené spisové značce do 30 dnů od doručení tohoto dopisu.

S pozdravem

JUDr. Veronika Gabrišová v. r.
vedoucí odboru veřejného pořádku a místní správy
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Jedn. identifikátor 484943-RRTV

Váš dopis

Mgr. Monika Šimůnková
zástupkyně veřejného ochránce práv
Kancelář veřejného ochránce práv
Údolní 39
602 00 Brno

zn. 7788/2021/VOP/DV
Naše č. j. RRTV/8067/2022-beh
Sp. zn. RRTV/2022/298/beh

Zasedání Rady 10-2022/poř. č. 52

Vyřizuje: Analytický odbor

Datum, místo 28. června 2022, Praha

Odpověď na výzvu ve věci pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí

Vážená paní magistro,

Radě pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) byla dne 13. června 2022 doručena Vaše výzva ve věci pořadu Infiltrace – Obchod s nadějí odvysílaného dne 12. dubna 2021 na programu ČT1.

Dovolte mi prosím nejprve stručně zrekapitulovat Vaši argumentaci:

Rozporujete tvrzení Rady, že „*provozovatel vysílání zajišťuje dodržování objektivního a vyváženého informování v pořadech, které divákům slouží pro základní orientaci v aktuálním společensko-politickém dění*“, když ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.) má dle Vašeho názoru záběr širší. Odkazujete v této souvislosti na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. října 2019, č. j. 10 A 123/2019, kde soud uvedl, že „*méně přísné požadavky § 31 odst. 2 zákona o televizním vysílání musí naplňovat všechny pořady, u kterých posuzování objektivity a vyváženosti pojmově přichází v úvahu, ...*“

Současně si kladete otázku, zda lze na předmětný pořad Infiltrace nahlížet jako na dokument. Česká televize tento pořad na svých internetových stránkách prezentuje jako dokument, také ale jako investigativní pořad. I kdyby se o dokument jednalo, ve světle výše citovaného rozhodnutí Městského soudu v Praze by i na něj bylo možné vztáhnout požadavky na objektivitu a vyváženost. Zejména o vyváženosti, kterou Nejvyšší správní soud definuje jako skrytou stranickost, lze dle Vašeho mínění u daného pořadu pochybovat.

Souhlasíte sice s tvrzením Rady, že pořad obsahoval celé pasáže, kde zaměstnanci spolku ABA way i samotná ředitelka vysvětlovali i praktikovali ABA terapii, nicméně jinak člověk zdůvodňuje jednání kolegové, laikovi nebo běžnému občanovi, a jinak reaguje na kritické výtky odborníka. To, že aktéři na záběrech popisovali své jednání a zdůvodňovali jej, aniž by však mohli reagovat na námítky MUDr. Jaroslava Matýse a PhDr. Pavla Krále, Ph.D., nelze chápat tak, že dostali prostor k vyjádření nebo obhájení.

V dané souvislosti rovněž pochybujete, zda výše jmenovaným osobám, tj. MUDr. Matýsovi a PhDr. Královi, dlouhodobá praxe sama o sobě dává oprávnění k tomu, aby komentovali konkrétní aplikaci této metody. Nemusí být totiž jasné, zda odborník kritizuje aplikaci metody, nebo metodu samotnou. Takovéto pochybnosti by nepanovaly, pokud by záběry skryté kamery komentoval certifikovaný odborník na ABA terapii, který ví, jak její aplikace má správně vypadat. Pořad divákovi ABA terapii nepopisuje a nevysvětluje, a z tohoto důvodu si divák neznalý ABA terapie nemůže učinit sám úsudek a je plně odkázán na komentáře přizvaných odborníků.

Nelze rovněž dle Vašeho názoru odhlédnout od skutečnosti, že MUDr. Matýs působí jako kontroverzní osoba, což se uvádí i v obsahové analýze vypracované Úřadem Rady. V případě PhDr. Krále, druhého vystupujícího odborníka, se z veřejných zdrojů nepodařilo prokázat, že by byl dětským klinickým psychologem, jak ve svém vyjádření uvádí Česká televize. Tudíž není jasné, zda má odbornost, kterou se Česká televize zaštiťuje. Česká televize se ve svém vyjádření dále zaštiťuje názory neziskových organizací Autis centrum, o. p. s., a Adam – autistické děti a my, které však používají jinou metodu. Vzhledem k výsadnímu postavení ABA terapie je toto dle Vašeho mínění minimálně s podivem, protože opět lze mít pochybnosti, zda se kriticky vyjadřují k aplikaci metody, nebo k metodě samotné. Nadto Národní ústav pro autismus, z. ú., který ve svém vyjádření České televize rovněž zmiňuje, v oficiálním stanovisku namítl, že by bylo vhodné, aby jednání aktérů v dokumentu okomentovala certifikovaný odborník na ABA terapii.

Ve svém přípise dále namítáte, že některé skutečnosti v pořadu nezazní a v hodnocení dochází ke zkreslení z důvodu, že se děje bez úplné znalosti věci. Dětský psychiatr kritizuje, že komunikace s dítětem neprobíhá v rodném jazyce, ale v pořadu se neuvádí, o jaký rodný jazyk se jedná. Automaticky se předpokládá, že půjde o češtinu; ve skutečnosti je jím ruština. Dětský psychiatr diagnostikuje dítěti mentální retardaci, ačkoliv mentální retardaci netrpí. Česká televize sice ve svém vyjádření namítá, že nedošlo ke stanovení diagnózy konkrétní osoby, ale kontext je zřejmý. Pokud dětský psychiatr uvede „*Ale s mentální retardací, s poruchou vývoje řeči, já nevím, co ona o tom ví ta paní ...*“ je patrné, že se domnívá, že dítě, se kterým osoba na záběrech pracuje a které odborník komentuje, mentální retardaci trpí. V opačném případě by o mentální retardaci vůbec nehovořil.

Jako zásadní se Vám rovněž jeví i skutečnost, že v pořadu absentuje informace, že za vznikem centra stojí rodiče nemocných dětí, pro které se snaží zajistit péči. V reportáži je spolek prezentován jako subjekt, který se snaží vydělávat na nemocných dětech a komentující odborník dokonce hovoří o „šmejdech“. V tomto ohledu se pořad jeví jako neobjektivní, protože nepostihuje celé spektrum problému.

S ohledem na uvedené tedy žádáte Radu o zodpovězení následujících dotazů:

- 1) Proč Rada nahlíží na předmětný pořad spíše jako na dokument, než publicistický pořad?
- 2) Zda i dokument musí podle Rady splňovat požadavky obsažené v ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb. (jak plyne z rozhodnutí soudu)?
- 3) Proč Rada nepovažovala pro vyváženost pořadu za nutné poskytnout prostor aktérům, kteří neměli možnost reagovat na námítky odborníků?
- 4) Proč Rada nepovažovala za vadu, když aplikaci ABA terapie neposuzoval certifikovaný odborník na tuto metodu? Česká televize ve svém vyjádření uvádí, že upozorňuje na závažná zjištění a negativní jevy, odkazuje na řadu odborníků, neziskových organizací, ale není patrné, že by získala stanovisko byť jediného certifikovaného odborníka na ABA terapii. Takovýto postup vyvolává pochybnost, zda předmětem kritiky je skutečně aplikace ABA terapie, nebo jen její výsadní postavení. Česká televize na jednu stranu píše o výsostném postavení ABA terapie v České republice, a současně na jiném místě upozorňuje, že v mnoha zemích se vysloveně nedoporučuje a uvažuje se o jejím zákazu.
- 5) Proč Rada nepovažovala za vadu vyváženosti pořadu fakt, že v reportáži nezazní pozadí vzniku spolku?

Dovolte mi prosím Vás informovat, že Rada se s Vaší výzvou seznámila na svém 10. zasedání konaném dne 28. června 2022 a dospěla k následujícím závěrům:

Ad 1)

Co se týče otázky vyhodnocení pořadu Infiltrace – Obchod nadějí jako autorského dokumentu, pak je předně třeba zdůraznit, že Rada nehodnotí pořad jen podle formální příslušnosti k nějakému programovému typu, ale především podle jeho obsahových rysů. Pojem dokumentární pořad je sice neurčitým právním pojmem a z hlediska zákona č. 231/2001 Sb., je v tom kterém konkrétním případě nutno postavit najisto, zda se jedná např. o dokument, nebo o zpravodajský či politicko-publicistický pořad, nicméně v případě pořadu Infiltrace nebyl ve věci programového typu pořadu žádný spor či nejasnost.

Dokumentární audiovizuální díla – dokumentární filmy či pořady, běžně označované jen jako dokumenty, se obecně vyznačují tím, že zprostředkovávají a dokumentují skutečnost. Jádrem dokumentárních pořadů není, jako v případě publicistické reportáže, získávání informací od aktérů či svědků, případně z písemností apod. a jejich kritické zhodnocení, nýbrž zaznamenání reálného dění, které je pak dále interpretováno a konfrontováno, což je typickým znakem dokumentárního žánru (a je přitom irelevantní, zda se jedná o přiznané či skryté zaznamenání). Lze jistě namítnout, že skrytou kameru využívá i publicistický žánr, nicméně zde tvoří pouze doplňkovou složku publicistických reportáží v situacích, kdy reportér sezná, že jinak by se ke kýžené informaci či vyjádření nedostal. V případě cyklu pořadů pod souhrnným názvem Infiltrace je ovšem „infiltrace“ se skrytou kamerou samotným východiskem sběru informací. Žánru dokumentu pak odpovídají i další znaky jako je stopáž, monotematicnost pořadu (publicistické pořady se zpravidla skládají z více reportáží) či nepravidelnost vysílání cyklu.

Hodnocený pořad Infiltrace – Obchod s nadějí obsahoval autentické záběry (s anonymizací dětských aktérů rozostřením) dokumentující dění v centru, jež používá metodu aplikované behaviorální analýzy (ABA) při práci s dětmi s poruchou autistického spektra (PAS), archivní záběry, dokumentární citace, záznamy dokumentující vyjádření infiltřatorky a odborných respondentů. V souhrnu měl zřetelné znaky dokumentu, což samozřejmě neznamená, že některé ze jmenovaných prvků by se nemohly objevit i v jiném typu pořadu než dokumentárním. Kromě toho byl pořad deklarován jako dokument nejen např. ve zveřejněných přehledech programu či na webu ČT, ale explicitně i na samém začátku pořadu, kde to zaznamenali diváci pořadu.

Označení pořadu za investigativní vyjadřuje jen to, že televizní štáb použil při přípravě pořadu pátrací metody novinářské práce, ale nemění to nic na dokumentárním programovém typu pořadu. Lze jistě přiznat, že v případě pořadu Obchod s nadějí z cyklu Infiltrace byl tvar dokumentárního pořadu použit k uchopení tématu do určité míry s využitím některých postupů vlastních publicistice - bez uměleckého přístupu ke zpracování látky, který bývá rysem dokumentů, soustředěním ne sice na novou událost, ale na téma poměrně aktuální v širším smyslu, zatímco rysem dokumentů bývá určitá nadčasovost, a se zjevnou angažovaností tvůrců pořadu vyjádřenou zejména způsobem použití metody infiltrace, zatímco rysem dokumentu bývá obvykle spíše určitý tvůrčí odstup. Bylo by tedy možné říci, že se jednalo o dokumentární pořad s některými rysy publicistiky. Přesahy mezi žánry a programovými typy pořadů jsou běžné.

Ad 2)

Ve svém vyjádření shledáváte rozpor mezi tvrzením Rady, že „*provozovatel vysílání zajišťuje dodržování objektivního a vyváženého informování v pořadech, které divákům slouží pro základní orientaci v aktuálním společensko-politickém dění*“ a názorem Městského soudu v Praze, že „*méně přísné požadavky § 31 odst. 2 zákona o televizním vysílání musí naplňovat všechny pořady, u kterých posuzování objektivní a*

vyváženosti pojmově přichází v úvahu, ...“. V případě citovaného rozsudku městského soudu je však nutné jej zasadit do kontextu věci, kterou soud rozhodoval. Žalobkyně, provozovatel televizního vysílání, Barrandov Televizní Studio, a.s., namítala, že pořad publicistického typu není možné podrobit obecným požadavkům na objektivitu a vyváženost dle ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., ale pouze kritériím dle speciálního ustanovení § 31 odst. 3 téhož zákona, vztahujícího se pouze na pořady zpravodajského a politicko-publicistického typu. Soud byl tedy povinen vymezit vztah ustanovení § 31 odst. 2 a odst. 3, respektive určit, zda je Rada oprávněna uložit provozovateli za odvysílání zpravodajského či politicko-publicistického pořadu pokutu i dle ustanovení § 31 odst. 2, či zda pouze dle ustanovení § 31 odst. 3. Soud tedy primárně neřešil otázku, na jaké typy pořadů lze obecně aplikovat ustanovení § 31 odst. 2, ale zabýval se výhradně pořady zpravodajskými a politicko-publicistickými. V této souvislosti pak uvedl, že méně přísné požadavky ustanovení § 31 odst. 2 musí naplňovat všechny pořady, u kterých posuzování objektivitu a vyváženosti pojmově přichází v úvahu.

Nutnost bezprostřední přítomnosti náležitostí objektivního a vyváženého informování musí tedy v konkrétním případě tzv. připadat v úvahu. Imperativ objektivního a vyváženého informování v rámci jednoho pořadu je třeba vztahovat zejména k pořadům prezentujícím aktuality, zatímco u pořadů na témata do širší diskuse může být případně posuzovat spíše širší časový kontext. Je třeba poznamenat, že zužováním posuzovaného kontextu je vždy možné dojít k tak malé programové jednotce, která sama o sobě nebude mít rysy objektivního a vyváženého informování, takže nepřihlížení k dalšímu kontextu musí mít náležitý důvod a racionální meze. V tomto případě je nutné vzít v úvahu kromě dokumentárního programového typu pořadu a z toho plynoucích výše zmíněných důsledků např. i to, že pořad Obchod s nadějí z cyklu Infiltrace byl vždy vysílán společně s bezprostředně následujícím pořadem Infiltrace – diskuse odborníků, který poskytl významný odborný vhled do problematiky používání metody ABA a dalších metod pro práci s dětmi s PAS. Pokud samostatně vzatý pořad Obchod s nadějí obsahoval nepřesné subjektivní názory osob v něm vystupujících, druhá část pořadu, bezprostředně navazující, Infiltrace – diskuse odborníků doplnil rámcové odborné informace významné pro diváky k vytvoření vlastního názoru. Tato dvojice pořadů tvořila společný programový kontext, který Rada nemůže při posuzování věci nevízt v úvahu. V závěru druhého pořadu také Česká televize deklarovala, že se bude věnovat navazujícím tématům, jako je průběh a diagnostika PAS u dětí, PAS jako takové a další diagnózy, financování pomoci pacientům, systém vzdělávání v oblasti PAS a srovnání se zahraničím. Programový kontext tématu dvojice pořadů Obchod s nadějí a Infiltrace – diskuse odborníků je tedy ve vysílání České televize otevřený a je možné očekávat, že provozovatel vysílání se bude dané tématice věnovat v dalších pořadech, tak jako se tématu autismu či dětí s autismem opakovaně věnoval již v minulosti (což lze snadno ověřit rešerší na <https://www.ceskatelevize.cz/tv-program/hledani/>). Nelze předjímat, že se provozovatel v budoucnu vyhne kritickým názorům na to, co bylo obsahem pořadu Obchod s nadějí.

V dané souvislosti lze rovněž odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. září 2020, č.j. 10 As 100/2020, kde se soud zabýval rozlišením zpravodajského pořadu a publicistiky, a uvedl, že *„při sledování publicistiky divák ví, že sleduje nejenom sumu faktů, ale též jejich autorské hodnocení. Proto by si měl divák publicistiky ideálně uvědomit, že nesleduje žádnou zjevenou pravdu, ale subjektivní a osobité stanovisko, s nímž se může, ale nemusí ztotožnit. Musí však vědět, že takovou názorovou žurnalistiku sleduje.“* Pokud je tedy soud toho názoru, že u publicistiky je dovoleno, pokud je zde prezentováno jediné, osobité stanovisko autora pořadu či reportáže, pak ad minori ad maius je takový přístup možný i v rámci autorského dokumentu. Divákovi bylo v rámci autorského dokumentu Infiltrace zcela nepochybně, jednoznačně a transparentně dáno najevo, že sleduje subjektivní, osobní pohled autorky dokumentu, a bylo jeho svobodnou volbou, zda se s názory autorky ztotožní či nikoli.

Ad 3, 4)

Kritiku postupu Rady v dané věci směřujete dále ke skutečnosti, že Rada dle Vašeho názoru nepovažovala pro vyváženost pořadu za nutné poskytnout prostor aktérům, kteří neměli možnost reagovat na námítky

odborníků. Uvádíte, že jinak člověk zdůvodňuje jednání kolegovi, laikovi nebo běžnému občanovi, a jinak reaguje na kritické výtky odborníka. To, že aktéři na záběrech popisovali své jednání a zdůvodňovali jej, aniž by však mohli reagovat na námitky MUDr. Matýse a PhDr. Pavla Krále, Ph.D., nelze dle Vašeho mínění chápat tak, že dostali prostor k vyjádření nebo obhájení. V dané souvislosti rozporujete i odbornost zmíněných lékařů z hlediska hodnocení ABA terapie.

Jak již Rada uvedla ve svém předchozím vyjádření, pořad Infiltrace – Obchod s nadějí byl specifickým příspěvkem do širší veřejné diskuse na dané téma. Nejednalo se o pořad prezentující konfrontaci názorů, např. o diskusní pořad nebo o pořad přinášející ucelenou sadu názorů na dané téma apod. Na takovéto typy pořadů může být případně aplikovat požadavky objektivního a vyváženého informování ve vztahu k jednomu pořadu (případně i k jediné reportáži). Existují ale žánry, kde není možné zužovat vztažný rámec, který je rozhodující pro posouzení objektivnosti a vyváženosti informování, jen na jeden pořad (či příspěvek). Markantním příkladem může být zcela legitimní, tradiční a běžně akceptovaný žánr interview, které už z podstaty věci nemůže být plně objektivní a vyvážené, pokud je vzato samo o sobě, neboť v něm své názory vyjadřuje jediný respondent. Je ovšem zjevně nesmyslné vytykat interview nedostatek objektivnosti a vyváženosti, protože je nutné hledat relevantní vztažný rámec, ve kterém je třeba dodržení zásad objektivního a vyváženého informování posuzovat.

Pořad Obchod s nadějí z cyklu Infiltrace byl jiným z případů, kdy subjektivita prezentovaného pohledu je akceptovatelná. Základem cyklu Infiltrace, jenž je za mnoho let uvádění ve vysílání divákům dostatečně známý, včetně posuzovaného dílu Obchod s nadějí, je pohled ve formě deníku infiltrátora natáčeného skrytou kamerou. Infiltrátor se tímto způsobem snaží na konkrétním případě v rámci zvoleného tématu dokumentovat jev, který je předmětem kritiky. Pohled infiltrátora je zatížen subjektivitou, což je ovšem pro diváka zcela evidentní. Podstatné je, že k tématu nemá neutrální vztah, infiltrátor natočí dokumentační záznam mapované reality. Obsah těchto záznamů je objektivní informací, kterou je zpravidla nemožné získat jiným způsobem a která je proto pro diváka cenná jako jeden ze zdrojů informací, na jejichž základě si vytvoří na zpracovávané téma svůj názor. Při vytváření svého názoru divák bere v úvahu i nijak mu nezakrývaný kontroverzní způsob získání informací skrytou kamerou, osobu a názory infiltrátora, které mu mohou či nemusí být blízké, a např. v pořadu Obchod s nadějí také vyjádřené názory glosátorů.

Lze poznamenat, že pořad obsahoval velmi málo redakčního textu a verbální složka byla do značné míry založena na vyjádřeních hlavní autorky a respondentů. Divák byl v pořadu seznamován s jejich názory, které byly argumentovány, takže divák mohl sám argumentaci zhodnotit a vytvořit si vlastní názor. Následující pořad Infiltrace – diskuse odborníků naopak obsahoval komentáře kvalitní sestavy odborníků a velmi vhodně doplnil celkový kontext zpracování tématu. Téma je předmětem širší veřejné diskuse a jiné pořady dotýkající se dané tematiky mohou obsahovat názory a argumenty i dalších relevantních osob.

Rozporujete rovněž dostatečnou odbornost v pořadu vystupujícího MUDr. Matýse a PhDr. Krále. Radě ovšem nezbyvá než zopakovat argumentaci, kterou uvedla již dříve. MUDr. Jaroslav Matýs je lékařem v oboru dětské psychiatrie s více než 20letou praxí a soudním znalcem v oboru dětské a dorostové psychiatrie, což ho dle názoru Rady opravňuje se k dokumentu o léčbě dětí s poruchou autistického spektra odborně vyjadřovat. PhDr. Pavel Král, Ph.D., je předsedou Odborné rady Asociace klinických psychologů. V případě obou vystupujících se tedy jedná o odborníky v oboru klinické psychologie, respektive psychiatrie, s dlouholetou praxí, během níž se zcela jistě s ABA terapií setkali a mohli si na ni vytvořit odborný názor dávno předtím, než byl natočen předmětný pořad.

Pokud se Vám výběr odborníků nejeví jako přiléhavý, pak je nutno odkázat na ústavně zakotvenou zásadu svobody projevu provozovatele vysílání, kdy *„médiá a jejich obsah nelze apriorně hodnotit dle serióznosti obsahu jejich programů, resp. podle toho, zda takový obsah je slučitelný s úctyhodným soukromým nebo veřejným zájmem. Takové apriorní hodnocení médií, ve skutečnosti by šlo o jejich řízení státní mocí, by přímo popíralo základní právo na svobodný projev, který média zprostředkovávají. Jinými slovy, každé médium se může v souvislosti s každým vysílaným programem dovolávat ochrany odvoláním se na*

základní právo na svobodný projev, ať jde o politické vysílání, kritické vypořádávání se s otázkami veřejného zájmu nebo o umělecké či zábavní pořady. Svoboda projevu médiím svědčí bez toho, že by sama média musela dokládat „oprávněnost“ či „legitimitu“ zájmu na vysílání určitého programu. Základní právo na svobodný projev médií tak chrání nejen zvolené téma, nýbrž i druh a způsob jeho zpracování.“ (viz například nález Ústavního soudu ze dne 17. července 2007, sp. zn. IV. ÚS 23/05).

Pokud provozovatel k vyjádření oslovil lékaře s dlouholetou praxí, soudního znalce v oboru dětské a dorostové psychiatrie, a předsedu Odborné rady Asociace klinických psychologů, pak je nutno tuto volbu respektovat. Rada není oprávněna zasahovat do obsahu vysílaného pořadu tím způsobem, že bude provozovateli „diktovat“, jmenovitě jaké lékaře či psychology měl do vysílání přizvat.

V souvislosti s oslovenými odborníky dále namítáte, že se Vám nepodařilo dohledat, že by byl PhDr. Pavel Král dětským klinickým psychologem, jak uvádí Česká televize ve svém vyjádření. PhDr. Král je vedoucím Katedry klinické psychologie při Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, klinický psycholog a psychoterapeut, předseda odborné rady Asociace klinických psychologů (viz například <https://www.klinickapsychologie.cz/o-nas/>). I jeho odbornost tedy shledává Rada pro daný případ jako dostatečnou. Obdobně v pořádku Rada hodnotí i záštitu České televize vyjádřeními neziskových organizací Autis centrum, o. p. s., a Adam – autistické děti a my či Národní ústav pro autismus, z. ú., kdy všechny jmenované organizace vyjádřily k činnosti centra ABAway značnou kritiku.

Pokud namítáte, že v pořadu nezazněly některé dle Vašeho mínění podstatné informace o metodě ABA, pak je třeba říci, že obecně je vlastně vždy možné najít ten či onen aspekt, kterému se odvysílaný pořad nevěnoval, ač by vzhledem ke svému tématu mohl, a metoda apriorně zaměřených pochybností o objektivitě a vyváženosti obsahu vysílání z důvodu neobsahu toho či onoho prvku je z principu neproduktivní, protože naprosto každý deficit dalších souvisejících informací omezuje celkovou obsažnost pořadu, potažmo toho, do jaké míry poskytuje objektivní a vyvážené informace. Je nutné posuzovat především obsah vysílání jako takový. Tématem pořadu (součástí tématu pořadu) nebyla aplikace ABA terapie obecně, ale její využití konkrétně při práci s dětmi s PAS dokumentované na konkrétním případě. Využití této metody při práci s dětmi s PAS představuje jen zlomek jejího možného využití. V daném případě se jednalo především o dokumentaci práce s dětmi s PAS ve spolku provozovaném na komerční bázi, shodou okolností využívajícím při terapii metodiku ABA, respektive snažícím se o její využívání. Kromě toho, jak bylo již několikrát zmíněno, pořad Obchod s nadějí byl vysílán společně s navazujícím pořadem Infiltrace – diskuse odborníků, kde mezi témata diskuse patřilo právě to, jak má vypadat Aplikovaná behaviorální analýza, dále jak poznat kvalitní péči o děti s PAS a co je potřeba změnit, aby byla kvalitní péče dostupnější. Rada posuzovala obsah pořadu Obchod s nadějí s přihlédnutím k obsahu pořadu Infiltrace – diskuse odborníků, který byl při všech reprízách vysílán v návaznosti na pořad Obchod s nadějí.

Ad 5)

Jako zásadní nedostatek pořadu shledáváte fakt, že zde absentuje informace, že za vznikem centra stojí rodiče nemocných dětí, pro které se snaží zajistit péči. Odpověď Rady na Vaši výtku je však podobná jako v předchozím případě. Metoda apriorně zaměřených pochybností o objektivitě a vyváženosti obsahu vysílání z důvodu neobsahu toho či onoho konkrétního prvku je z principu neproduktivní, je nutné posuzovat především obsah vysílání jako takový. Tématem pořadu nebylo představení konkrétního spolku, ale širšího jevu práce s dětmi s PAS v zařízení fungujícím na komerční bázi a snažícím se o využívání metodiky ABA, který byl dokumentován na konkrétním případě. Šíří a detailnost zpracování tématu je možné považovat za výraz práva provozovatele vysílání vysílat programy svobodně a nezávisle. To, že v pořadu nebylo popsáno konkrétně pozadí vzniku spolku, není možné samo o sobě považovat za závadu z hlediska povinnosti poskytovat objektivní a vyvážené informace.

Mimo to je třeba zdůraznit, že služby centra byly nabízeny za úplatu i oficiálně na internetových stránkách spolku i sociálních sítích pro veřejnost. Nejednalo se tedy o záležitost uzavřeného spolku rodičů, jak je naznačováno. A právě možný dosah na širší veřejnost je zásadní a zcela zastiňuje „pozadí vzniku spolku“.

Vážená paní zástupkyně veřejného ochránce práv, věřím, že všechny Vaše otázky byly plně zodpovězeny a že vyjádření Rady bude pro Vaše šetření v dané věci dostatečně přínosné.

V příloze Vám dle Vaší žádosti zasíláme kopii usnesení o odložení věci stěžovatelova podnětu.

S pozdravem

Ing. arch. Václav Menci
předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání
elektronicky podepsáno

Jedn. identifikátor 435019-RRTV

Naše č. j. RRTV/11446/2021-
beh
Sp. zn. RRTV/2021/447/rud

Zasedání Rady 16-2021/poř. č. 34

Vyřizuje: Analytický odbor

Datum, místo 14. září 2021, Praha

JUDr. Ondřej Moravec, Ph.D.
Malé náměstí 124
500 03 Hradec Králové

Vážený pane doktore,

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) Vás dopisem ze dne 8. června 2021, č.j. RRTV/7759/2021-bur, informovala, že rozhodla požádat provozovatele televizního vysílání ČESKÁ TELEVIZE, IČ 00027383, sídlem Na hřebenech II 1132/4, Praha 4, PSČ 14700, o podání vysvětlení k tvrzením obsaženým ve Vámi podané stížnosti na pořad Infiltrace: Obchod s nadějí odvysílanému dne 12. dubna 2021 na programu ČT1, která byla Radě doručena dne 4. května 2021.

Dovolte mi prosím Vás nyní informovat, že provozovatel na žádost Rady ve stanovené lhůtě řádně reagoval. S podaným vysvětlením se následně Rada seznámila na svém 16. zasedání konaném dne 14. září 2021, a jelikož v daném případě neshledala důvod k zahájení řízení o přestupku dle zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, přijala následující usnesení:

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání se seznámila s podaným vysvětlením provozovatele ČESKÁ TELEVIZE, IČ 00027383, sídlem Na hřebenech II 1132/4, Praha 4, PSČ 14700, k tvrzením obsaženým ve stížnosti na pořad Infiltrace: Obchod s nadějí odvysílanému dne 12. dubna 2021 na programu ČT1, která byla Radě doručena dne 4. května 2021.

a

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání coby ústřední správní úřad v rámci své kompetence dané ustanovením § 5 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, rozhodla v souladu s ustanovením § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, ve věci možného přestupku spáchaného odvysíláním pořadu Infiltrace dne 12. dubna 2021 na programu ČT1, že věc odkládá.

S pozdravem

Ing. arch. Václav Menci
předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání
elektronicky podepsáno

ombudsman

veřejný ochránce práv

Vaše značka RRTV/8067/2022-beh
Sp. zn. 7788/2021/VOP/DV
Č. j. KVOP-51684/2022
Datum 12. října 2022

Vážený pan
Ing. arch. Václav Menci
předseda
Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
Škrétova 44/6
120 21 Praha 2

Vážený pane předsedo,

v příloze Vám zasílám zprávu o šetření ve věci podnětu [REDAKCE] (dále také „stěžovatel“). Rozporoval postup Rady pro rozhlasové a televizní vysílání při vyřízení stížnosti na Českou televizi ve věci odvysílání pořadu *Infiltrace – obchod s nadějí*.

V souladu s ustanovením § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv¹ Vás žádám, abyste se ve lhůtě **30 dnů** od jejího doručení ke zjištěným pochybením vyjádřil a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Příloha

Zpráva o šetření

---

¹ Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

Zpráva o šetření ve věci posouzení podnětu k zahájení přestupkového řízení

Stěžovatel se obrátil na Radu pro rozhlasové a televizní vysílání (dále také „RRTV“) podnětem ze dne 3. května 2021 a navrhl zahájení řízení pro porušení povinnosti provozovatele televizního vysílání. Podnět se týkal odvysílání pořadu *Infiltrace – obchod s nadějí*. Podle stěžovatele Česká televize odvysíláním pořadu porušila svou povinnost poskytovat objektivní a vyvážené informace, jak jí ukládá ustanovení § 31 odst. 2 zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání.¹

A. Shrnutí závěrů

Na základě provedeného šetření jsem dospěl k závěru, že:

- RRTV nepochybila, když ve věci možného přestupku spáchaného odvysíláním pořadu *Infiltrace* rozhodla o odložení.
- RRTV pochybila, když o odložení věci nevydala usnesení s náležitostmi rozhodnutí podle správního řádu.²

B. Skutková zjištění

Stěžovatel se obrátil na RRTV podnětem ze dne 3. května 2021 a navrhl zahájení řízení pro porušení povinnosti provozovatele televizního vysílání. Podnět se týkal odvysílání pořadu *Infiltrace – obchod s nadějí*³ a podle stěžovatele Česká televize odvysíláním pořadu porušila svou povinnost poskytovat objektivní a vyvážené informace, jak jí ukládá ustanovení § 31 odst. 2 zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Stěžovatel mimo jiné namítal, že:

- Dotčené osoby nedostaly žádný prostor k vyjádření,
- Pořad nerespektoval zásadu vyváženosti, protože autoři pořadu využili služeb experta MUDr. Jaroslava Matýse, o němž je známo, že patří k programovým odpůrcům Aplikované behaviorální analýzy (dále také „metoda ABA“).
- Pořad obsahoval celou řadu nepravdivých sdělení a celou řadu významných skutečností zamlčel. Stěžovatel v podnětu uvedl, že pořad zamlčel skutečnost, že spolek vznikl z iniciativy rodičů dětí s PAS za účelem zajištění terapie pro jejich děti. Pořad manipulativně hodnotil průběh supervize; model placené supervize je obvyklý a probíhal podle pravidel. Z pořadu vyplývá, že supervize probíhala jen formálně.

V **doplnění stížnosti stěžovatel** upozornil, že na jednostranný přístup expertů byla Česká televize ze strany RRTV upozorněna v případě příspěvku *Největší čeští dezinformátoři v době pandemie*.⁴ Příspěvek vycházel z analýzy Bezpečnostního centra Evropské hodnoty, aniž došlo ke zprostředkování názorů jiných odborníků, kteří v této otázce zastávají odlišná stanoviska. Současně stěžovatel upozornil na osobní provázanost mezi autorkou pořadu a panem Karlem Malým, který v pořadu vystupoval jako odborník v oblasti účetnictví.

1 Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů.

2 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

3 <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1092813857-infiltrace/420235100201001/>

4 https://www.rrtv.cz/cz/files/press/TZ_08_21.pdf

RRTV na základě podnětu požádala Českou televizi o podání vysvětlení. **Česká televize** odmítla, že by neposkytla prostor pro vyjádření pracovníků uvedeného centra. Podle jejího názoru došlo k velmi důkladnému zmapování kompletní činnosti centra. Vše, na co by se Česká televize dotčených osoba zeptala, je v dokumentu autenticky bez jakýchkoli manipulativních zásahů zaznamenáno. Při jakémkoli rozhovoru by všechna tato zjištění nikdy nezdokumentovala. V případě MUDr. Matýse Česká televize uvedla, že se jedná o dětského psychiatra, který není programovým odpůrcem metody ABA. Současně upozornila, že pořad obsahuje hodnocení PhDr. Pavla Krále, Ph.D. Hodnocení obou odborníků jsou totožná.

RRTV se s podaným vysvětlením seznámila, a protože neshledala důvod k zahájení řízení o přestupku, rozhodla o odložení věci.⁵

C. Právní hodnocení

C.1 Objektivita a vyváženost

C.1.1 Právní rámec

Právní rámec pro hodnocení případu představuje ustanovení § 31 odst. 2 zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání, podle kterého „*Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. ...*“ Citované ustanovení je ale obecné a je spravedlivé si klást otázku, zda dopadá na všechny vysílané pořady. Odpověď na tuto otázku poskytl Městský soud v Praze, když uvedl, že „*... požadavky ustanovení § 31 odst. 2 zákona o televizním vysílání musí naplňovat všechny pořady, u kterých posuzování objektivity a vyváženosti pojmově přichází v úvahu ...*“⁶

Domnívám se, že v případě předmětného pořadu otázka objektivity a vyváženosti přichází v úvahu. Pořad představuje publicistický či investigativní dokument, který svojí povahou stojí na pomezí zpravodajství, jehož smyslem je veřejnost nezáužatě informovat, a publicistiky, která cílí na ovlivnění veřejného mínění. Předmětný dokument tak stojí mezi žánry, u kterých lze objektivitu a vyváženost posuzovat.

C.1.2 Předmět posuzování – programový kontext

Zásadní otázku představuje vymezení předmětu, u něhož se objektivita a vyváženost posuzuje. RRTV ve svém vyjádření uvedla, že sledovaný rámec nelze vztahovat pouze na samotný dokument, ale je nutné do něho zahrnout i bezprostředně odvysílaný pořad *Infiltrace – diskuse odborníků*.⁷ Ten podle názoru RRTV doplnil rámcové odborné informace významné pro diváky k vytvoření vlastního názoru. RRTV tak dospěla k závěru, že *Infiltrace – Obchod s nadějí* a *Infiltrace – diskuse odborníků* představují společný programový kontext.

S názorem RRTV se ztotožňuji. Na samotný dokument není možné nazírat izolovaně bez doprovodného pořadu *Infiltrace – diskuse odborníků*, protože oba pořady spolu souvisejí a navazují na sebe, což je patrné i z úvodního slova moderátora navazujícího pořadu. Nadto RRTV má pravdu, že zužováním posuzovaného předmětu je vždy možné dojít k tak malé programové jednotce, která sama o sobě nebude mít rysy objektivního a vyváženého informování. K tomu ještě dodávám, že ustanovení § 31 odst. 2 zákona

5 Č. j. RRTV/11445/2021-beh.

6 Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. října 2019, č. j. 10 A 123/2019-34; www.nssoud.cz.

7 <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1092813857-infiltrace/221411033280412/> (ověřeno dne 6. září 2022)

o provozování rozhlasového a televizního vysílání hovoří o vysílání, nikoli o pořadu, a posuzovaný předmět tak striktně neomezuje na jednotlivý pořad.

C.1.3 Objektivita a vyváženost pořadu

Pojem objektivita podle Nejvyššího správního soudu⁸ v sobě zahrnuje hned několik aspektů. Prvním je **správnost**, tedy že sdělení odpovídá skutečnosti, druhým **transparentnost**, tedy že žurnalista jmenuje prameny, a třetí **věcnost**, tedy že novinář je prost vlastních hodnocení. Současně Nejvyšší správní soud uvedl, že v případě publicistických pořadů se aspekt věcnosti nepoužije. S ohledem na charakter pořadu *Infiltrace* jako investigativního nebo publicistického dokumentu se domnívám, že je namístě jeho objektivitu poměřovat pouze prvními dvěma aspekty.

Vyjádření odborníků

Jádro pořadu tvořily záběry pořízené skrytou kamerou, tedy bezprostřední záznam skutečnosti. Uvedené by mohlo vést k závěru, že došlo k naplnění správnosti a transparentnosti už pořízením záznamu. Co může být objektivnějšího a transparentnějšího než záběr skrytou kamerou? Filmovaný člověk se chová zcela přirozeně bez potřeby se přetvářovat. Tak tomu ale není v případech, kdy divák nemá znalosti, aby zaznamenanou skutečnost posoudil. Videozáznam pracovníka v reaktorové místnosti jaderné elektrárny, který bezhlavě tluče kladivem do nijak nespécifikovaného potrubí, může sám o sobě vyvolat v divákovi zděšení nad nekompetentností nasnímané osoby. Pokud je ale záznam doplněn vyjádřením nesporného odborníka, že se jedná sice o netradiční, ale v zásadě standardní postup, jak uvolnit ucpané potrubí, které navíc nemá na reaktor žádnou vazbu, názor diváka se pravděpodobně zcela otočí. Nutnou podmínkou je, aby se jednalo o odborníka na řešenou problematiku, který záběry uvede do kontextu. Lapidárně řečeno divákovi vysvětlí, jestli je zaznamenané jednání, které divák nemá možnost sám posoudit, správné, či nikoliv.

V daném případě kontext doplňovali odborníci na dětskou psychiatrii a účetnictví komentující dění zachycené skrytou kamerou a následně odborníci v navazující diskusi. Uznávám námitku, že pro posouzení správné aplikace metody ABA v samotném dokumentu by z hlediska objektivy byla optimální přítomnost certifikovaného behaviorálního analytika. Pokud jednání komentuje jiný odborník, nelze vyloučit, že nekritizuje aplikaci nějaké metody, ale metodu samotnou. Rozdíl v kritice nemusí divák poznat. Na druhou stranu, MUDr. Matýs jako hlavní posuzovatel správnosti aplikace metody je soudním znalcem v oboru dětské psychiatrie (podle vyjádření České televize jedním ze sedmi) s dlouholetou zkušeností, a z tohoto důvodu se domnívám, že se jedná o osobu, které nelze vytýkat nedostatek odbornosti. Naopak odbornost se u něho *a priori* předpokládá. Na tomto mém názoru nic nemění skutečnost, že některými lidmi může být vnímán jako kontroverzní osoba. Zároveň ale není patrné, že by programově proti metodě ABA vystupoval, jak uvádí stěžovatel, což by jej z role objektivního odborníka diskvalifikovalo. Z podkladů poskytnutých stěžovatelem vyplývá, že vyjádřil negativní stanovisko k novele zákona o nelékařských zdravotních povoláních zavádějící pozici behaviorálního analytika. V dopisu MUDr. Matýs uvedl, že „*nejsou vědecky podloženy argumenty, které by prokázaly zásadní pozitivní efekty u autismu. Stejně tak nejsou odborně podložena fakta a analýzy, které by potvrzovaly ekonomicky pozitivní přínos při léčbě autismu.*“ Jiné vystoupení proti metodě ABA jsem nezaznamenal a v samotném pořadu MUDr. Matýs uvádí, že metoda ABA

8 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. dubna 2012, č. j. 7 As 36/2012-24; www.nssoud.cz.

není špatná. Obdobně lze nahlížet i na vyjádření PhDr. Krále, Ph.D., který je předsedou Odborné rady Asociace klinických psychologů, jehož vyjádření mělo doplňující charakter. „Odborná rada (Asociace klinických psychologů) se zabývá odbornými a profesními problémy oboru, navrhuje jejich řešení a dle potřeby se na nich podílí.“⁹ S ohledem na uvedené lze oprávněně předpokládat, že mezi klinickými psychology PhDr. Král, Ph.D., bude uznávaným odborníkem; v opačném případě by nebyl ani předsedou, ani členem odborné rady.

Současně je třeba dodat, že odborný rámec v omezené míře přinesl navazující pořad *Infiltrace – diskuse odborníků*. Je pravda, že jeho účastníci záběry pořízené skrytou kamerou nekomentovali. K metodě ABA se ale vyjadřovali v obecné rovině.

V této souvislosti však vnímám jako problematická vyjádření **infiltrátorky**, která podle svých slov nemá odborné vzdělání v metodě ABA. Její „odbornost“ spočívá de facto pouze ve skutečnosti, že má sama autistické dítě. V divákovi pak uvedené může vyvolat dojem, že je odbornicí na metodu ABA, ačkoliv tomu tak není. Nejedná se však o zásadní nedostatek.

Dalším odborníkem, který se vyjadřoval k fungování centra, byl majitel **účetní** firmy Karel Malý. Jeho odbornost nemám důvod zpochybňovat. Uznávám, že se nejedná o obecně známého odborníka na daně a účetnictví, ale současně je patrné, že se dané problematice věnuje přes dvacet let. Podle internetových stránek www.ucto-maly.cz vykonává svou profesi od roku 1995 a vede i školení, tedy předává své znalosti. Současně si nemyslím, že by v případě účetnictví bylo nutné, aby jednání komentoval všeobecně uznávaný odborník; vedení účetnictví představuje obvyklou aktivitu a odborník se nevyjadřuje ke složitým účetním operacím, nýbrž k běžnému fungování spolku. Skutečnost, že pan Malý má vazbu přes sociální sítě na paní Ivanu Lokajovou, nevnímám jako důvod ke zpochybnění jeho vystoupení. Vazba přes sociální sítě nevypovídá nic o intenzitě jejich vztahu, přičemž intenzita vztahu „přátel“ na sociální sítě má obrovskou šíři, od skutečných přátel po osoby, které se osobně nikdy nepotkaly.

Rozporuje-li stěžovatel vystoupení odborníků a považuje-li některá z nich za chybná, je otázkou, zda lze takové jednání připisovat autorům pořadu. Pokud by autoři měli být schopni posoudit správnost tvrzení odborníků, z povahy věci by pak žádné vyjádření odborníků nepotřebovali, protože by si mohli učinit úsudek sami. Autor dokumentu by měl být schopen nalézt osobu, která by měla být schopna záznam odborně okomentovat, případně komentování odmítné, pokud má za to, že není dostatečně fundovaná. Současně postačuje, pokud splňuje nějaké formální kritérium, které je obecně vnímáno jako doklad odbornosti, typicky právě zařazení mezi soudní znalce. Úkolem autora dokumentu však není odborníka kontrolovat. Právě naopak, tímto kontrolorem je do jisté míry sám odborník, jenž z odborného hlediska komentuje v pořadu informace, které v něm zazněly. Jak jsem uvedl výše, pořadu by určitě napomohlo, pokud by záznam komentoval behaviorální analytik. Záruku objektivního posouzení předkládané skutečnosti by ale měl poskytnout i soudní znalec v oblasti dětské psychiatrie, zvláště pokud jich je v celé republice jen sedm.

V této souvislosti si nemyslím, že by bylo možné zohlednit příspěvek *Největší čeští dezinformátoři v době pandemie*.¹⁰ V daném případě RRTV namítala, že nedostali prostor odborníci, „kteří v dané otázce zastávají odlišná stanoviska.“ Vyjádření RRTV je ale velice

9 <https://www.akpcr.cz/home/odborn%C3%A1-rada> (ověřeno dne 6. září 2022)

10 https://www.rrtv.cz/cz/files/press/TZ_08_21.pdf

obecné a není jasné, co myslí „jinými stanovisky.“ Sdělení RRTV na mě působí tak, že se v daném případě jednalo spíše o spor ohledně metody výběru dezinformátorů.

Každopádně se nedomnívám, že by vedle odborníka, který komentuje aplikaci nějaké metody, nutně musel být další odborník pro zachování objektivity. Nadto v daném případě zde onen druhý odborník byl, a sice PhDr. Král, Ph.D. Proti jeho objektivitě stěžovatel nic nenamítl, rozporoval pouze jeho odbornost.

Absence vyjádření účastníků dokumentu a rodičů

S otázkou objektivity úzce souvisí i problematika vyváženosti a námitka absence vyjádření účastníků dokumentu a rodičů. Absence vyjádření dalších účastníků dokumentu nepředstavuje zásadní zásah do vyváženosti. Svůj pohled opírám o názor Městského soudu v Praze: „Rozhodla-li se žalovaná žalobkyni za odvysílaný pořad pokutovat s odkazem na ochranu práva diváků, aby jim v audiovizuálních médiích byly informace předkládány objektivně a vyváženě, respektive kvůli obecnému zájmu na tom, aby na základě poskytovaných informací bylo možné utvořit si o věci svobodný názor, **neměla se omezovat pouze na posouzení, zda v pořadu dostaly prostor k vyjádření osoby, o nichž bylo referováno nebo zdali byly uvedeny zdroje**, ze kterých byly čerpány informace. Jak totiž vyplývá z výše uvedené judikatury pro zjištění, **zda žalobkyně skutková tvrzení v pořadu prezentovala objektivním způsobem**, na základě kterého si divák může udělat na věc názor, **je primárně důležité, zda skutková tvrzení, která v pořadu zazněla, nebyla zjevně lživá, překroucená, prezentovaná v zavádějícím kontextu, nedostatečně oddělená od hodnotících soudů, případně nedostatečně podepřená odkazy na zdroje.**“^{11,12}

Nemyslím, že by pořad splňoval podmínky, které soud pro sankcionování provozovatele televizního vysílání stanovil. Skutková zjištění byla prezentována objektivním způsobem, když jádro reportáže tvořil záznam pořízený skrytou kamerou komentovaný odborníky v oblasti dětské psychiatrie, resp. účetnictví. V neposlední řadě nelze pominout navazující dokument *Infiltrace – diskuse odborníků*, který divákovi poskytl další rámec pro zhodnocení pořízených záběrů.

Námitku, že se k reportáži nemohli vyjádřit **rodiče** dětí, uznávám. Pravda ale je, že z rejstříku spolku a podkladů sloužících pro zápis spolku nevyplývá, že by za vznikem spolku stáli rodiče. Nikde současně není řečeno, že vznik spolku nemohou iniciovat a podpořit lidé stojící mimo strukturu spolku. Nedomnívám se, že by absence vyjádření rodičů byla na závadu objektivitě a vyváženosti. Spíše by zvýšila informační hodnotu pořadu a napomohla dokreslit kontext, který rozvinula zejména navazující diskuse odborníků.

Mrzí mě však, že rodiče nedostali možnost vyjádřit se za situace, kdy je spolek v reportáži prezentován jako subjekt, který se snaží vydělávat na nemocných dětech a komentující odborník hovoří dokonce o „šmejdech“.

Nepravdivá tvrzení

Pokud se jedná o nepravdivost některých sdělení, pořad nerozlišuje mezi založením a vznikem spolku a nesprávně uvádí, že spolek nebyl ani založen. Současně je ale z reportáže patrné, že návrh na zápis do rejstříku byl podán a vyčkává se na provedení zápisu.

11 Rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 14. února 2020, č. j. 17 A 4/2019-42; www.nssoud.cz.

12 Obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. října 2019, č. j. 10 A 123/2019-34; www.nssoud.cz.

Od provedení zápisu může spolek vystupovat v právních vztazích, do té doby mohou jednat jen zakladatelé.

Zásadní problém nespátřuji ani v záznamu supervize. Nemyslím si, že by bylo možné hovořit o manipulaci, protože dokument obsahuje pouze začátek a konec supervize v podobě zahájení a ukončení on-line komunikace se supervizorkou.

Shrnu-li řečené, chápu rozhořčení, které pořad vyvolal. Autoři použili kontroverzní metodu záznamu skrytou kamerou a přizvali minimálně jednoho (z pohledu stěžovatele) kontroverzního hosta. I přesto se nedomnívám, že by pořad porušil pravidla objektivnosti a vyváženosti.

RRTV nepochybila, když ve věci možného přestupku spáchaného odvysíláním pořadu *Infiltrace* rozhodla o odložení.

C.2 Usnesení o odložení věci

Jestliže došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo předání věci, správní orgán věc usnesením odloží.¹³ Usnesení jako správní rozhodnutí musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení.

V souladu s ustanovením § 76 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich se takové usnesení poznamená do spisu a osobu přímo postiženou spáchaním přestupku správní orgán o usnesení vyrozumí. Náležitosti usnesení obsahuje správní řád v ustanovení § 68, kde stanoví, že rozhodnutí – a tedy i usnesení – obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.

V rámci šetření jsem požádal o zaslání kopie usnesení o odložení stěžovatelova podnětu, abych se mohl seznámit s konkrétními důvody pro odložení věci. RRTV mi usnesení zaslala, ukázalo se však, že má podobu vyrozumění stěžovatele o vydání usnesení o odložení věci. To znamená, že sice obsahuje výrok, ale postrádá odůvodnění a poučení.

RRTV pochybila, když o odložení věci nevydala usnesení s náležitostmi rozhodnutí podle správního řádu.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám předsedovi RRTV a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěnému pochybení a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Brno 12. října 2022

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)

¹³ Ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

Jedn. identifikátor 509954-RRTV

Váš dopis č. j. KVOP-51684/2022

Naše č. j. RRTV/13233/2022-
beh

Sp. zn. RRTV/2022/298/beh

Zasedání Rady 17-2022/poř. č. 29

Vyřizuje: Analytický odbor

Datum, místo 1. listopadu 2022, Praha

JUDr. Stanislav Křeček
Veřejný ochránce práv
**Kancelář veřejného ochránce
práv**
Údolní 39
602 00 Brno

Odpověď na výzvu ve věci pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí

Vážený pane doktore,

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) obdržela dne 12. října 2022 Vaši zprávu o šetření ve věci pořadu Infiltrace: Obchod s nadějí odvysílaného dne 12. dubna 2021 na programu ČT1. Rada s potěšením kvituje, že se zde v zásadě ztotožňujete s právním i skutkovým posouzením věci tak, jak jej provedla Rada.

Na druhé straně však shledáváte pochybení Rady v rovině procesní, a sice ve formě usnesení o odložení věci. Odkazujete na ustanovení § 76 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen zákon č. 250/2016 Sb.), které stanoví, že usnesení o odložení věci se poznamená do spisu a osobu přímo postiženou spácháním přestupku správní orgán o usnesení vyrozumí. Náležitosti usnesení pak obsahuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v ustanovení § 68, kde stanoví, že rozhodnutí – a tedy i usnesení – obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků. V rámci šetření v předmětné věci jste požádal Radu o zaslání kopie usnesení o odložení stěžovatelova podnětu, abyste se mohl seznámit s konkrétními důvody pro odložení věci. Rada Vám usnesení zaslala a následně jste zjistil, že usnesení má podobu pouhého vyrozumění stěžovatele o vydání usnesení o odložení věci. To znamená, že sice obsahuje výrok, ale postrádá odůvodnění a poučení.

Rada tedy dle Vašeho názoru pochybila, když o odložení věci nevydala usnesení s náležitostmi rozhodnutí podle správního řádu. S ohledem na uvedené vyzýváte Radu, aby se ve lhůtě 30 dnů vyjádřila ke zjištěnému pochybení a informovala Vás o přijatých opatřeních k nápravě.

Vážený pane doktore, dovoluji mi prosím Vám sdělit, že Rada se s Vaší zprávou seznámila na svém 17. zasedání konaném dne 1. listopadu 2022 a dospěla k následujícím závěrům:

Rada vychází ze znění ustanovení § 76 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., které říká, že „usnesení o odložení věci podle odstavců 1 a 2 se pouze poznamená do spisu. Správní orgán o odložení věci vyrozumí osobu dotčenou jednáním podezřelého z přestupku, je-li mu známa“.

Dle výkladu Ministerstva vnitra k ustanovení § 76 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., se osobou dotčenou jednáním podezřelého rozumí typicky osoba, která byla způsobena škoda nebo nemajetková újma.

V případě drtivé většiny příchozích podnětů týkajících se obsahu televizního či rozhlasového vysílání nelze o stěžovateli hovořit jako o osobě, která byla dotčena či, jak uvádíte, přímo postižena případným

přestupkem ze strany provozovatele vysílání. Například pokud stěžovatel zašle Radě podnět k zahájení řízení, neboť se mu nelíbí, že jsou již od října vysílány vánoční reklamy, pak lze těžko hovořit o tom, že mu vysíláním takových reklam byla způsobena reálná škoda. Z tohoto důvodu Rada standardně stěžovatele pouze vyrozumívá o faktu, že došlo k odložení, tedy zasílá mu tzv. výpisy z usnesení Rady. Domnívám se, že se jedná o postup správný.

Na druhé straně je však možno připustit, že v případě stěžovatelů, kteří se na Vás obrátili, se skutečně mohlo jednat o osoby přímo dotčené jednáním provozovatele vysílání, neboť v předmětném dokumentu Infiltrace vystupovaly jejich děti, a mohla jim být tedy teoreticky způsobena určitá nemajetková újma. Rada proto souhlasí s Vaším názorem, že v daném konkrétním případě bylo přinejmenším vhodnější, aby bylo vydáno usnesení se všemi materiálními i formálními náležitostmi tak, jak je stanoví zákon.

S ohledem na uvedené mi tedy prosím dovoluje Vás informovat, že Rada přistoupí k nápravě ve smyslu Vámi uvedeném a stěžovatelům, respektive jejich právnímu zástupci bude bezodkladně zasláno usnesení o odložení věci se všemi zákonnými náležitostmi.

S pozdravem

Ing. arch. Václav Menci
předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání
elektronicky podepsáno

ombudsman

veřejný ochránce práv

Vaše značka RRTV/13233/2022-beh
Sp. zn. 7788/2021/VOP/DV
Č. j. KVOP-61342/2022
Datum 8. prosince 2022

Vážený pan
Ing. Arch. Václav Menci
předseda
Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
Škrétova 44/6
120 00 Praha 2

Vážený pane předsedo,

rád bych Vám poděkoval za Vaše vyjádření ke zprávě o šetření ve věci podnětu [REDAKCE] (dále „stěžovatel“). V rámci šetření jsem dospěl k závěru, že Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále „RRTV“) pochybila, když o odložení stěžovatelova podnětu nevydala usnesení s náležitostmi rozhodnutí podle správního řádu.¹

Ve svém vyjádření jste uvedl, že RRTV vychází z ustanovení § 76 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich,² ve kterém se říká že „*usnesení o odložení věci podle odstavců 1 a 2 se pouze poznamená do spisu. Správní orgán o odložení věci vyrozumí osobu dotčenou jednáním podezřelého z přestupku, je-li mu známa.*“

Dle výkladu Ministerstva vnitra k ustanovení § 76 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich se osobou dotčenou jednáním podezřelého rozumí typicky osoba, které byla způsobena škoda nebo nemajetková újma. V případě drtivé většiny příchozích podnětů týkajících se obsahu televizního či rozhlasového vysílání nelze o stěžovateli hovořit jako o osobě, která byla dotčena či přímo postižena případným přestupkem ze strany provozovatele vysílání. Z tohoto důvodu RRTV standardně stěžovatele pouze vyrozumívá o faktu, že došlo k odložení, tedy zasílá mu tzv. výpisy z usnesení Rady. Přesto RRTV přistoupí k nápravě ve smyslu mnou uvedeném a stěžovatelům, respektive jejich právnímu zástupci bude bezodkladně zasláno usnesení o odložení věci se všemi zákonnými náležitostmi.

Vážený pane řediteli, mám za to, že došlo k nedorozumění. Ve zprávě o šetření jsem nenamítal, že by stěžovatel měl obdržet stejnopis usnesení o odložení věci, ale skutečnost, že nedošlo k vydání usnesení o odložení věci s náležitostmi rozhodnutí podle správního řádu. V reakci na žádost o zaslání usnesení o odložení věci jsem totiž od RRTV obdržel vyrozumění o odložení věci adresované stěžovateli. Nutno dodat, že v příloze vyjádření RRTV ze dne 28. června 2022 (č. j. RRTV/8067/2022-beh) byla listina označena jako *kopie usnesení o odložení věci stěžovatelova podnětu*, nikoli jako vyrozumění stěžovatele o odložení věci. Z uvedeného jsem dovodil, že k vydání usnesení nedošlo.

Je pravdou, že ustanovení § 76 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich hovoří o poznamenání do spisu. Tímto poznamenáním se ale stále myslí dokument obsahující usnesení s náležitostmi správního rozhodnutí. V této souvislosti odkazují na komentáře k zákonu o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich vydané nakladatelstvími

1 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

2 Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

C. H. Beck a Wolters Kluwer, ze kterých vyplývá, že samotné usnesení by měl spisový materiál obsahovat.

„Jak potvrzovala již judikatura k předchozímu zákonu o přestupcích, skutečnost, že se o určitém rozhodnutí pouze vyrozumívá, ještě neznamená, že takové rozhodnutí neexistuje (srov. NSS 4 As 40/2003).“³ (zvýraznění doplněno)

„O odložení věci podle odstavce 1 a 2 se vydá usnesení, které se pouze poznamená do spisu, neboť se jedná o formální vyřízení mimo správní řízení. Proti usnesení, které se pouze poznamená do spisu, se nelze odvolat (§ 76 odst. 5 spr. řádu). Vedle vydání usnesení zároveň správní orgán o odložení věci vyrozumí osobu dotčenou jednáním podezřelého z přestupku, je-li mu známa.“⁴ (zvýraznění doplněno)

Obdobně lze odkázat na komentáře k ustanovení § 76 odst. 3 správního řádu, které obsahuje podobnou právní úpravu.

„Správní řád totiž rozlišuje dvě formy usnesení, a to usnesení, která se oznamují podle § 72 stejně jako rozhodnutí (do vlastních rukou, popř. elektronicky či veřejnou vyhláškou), a usnesení, která se pouze poznamenávají do spisu. Tato usnesení mají stejné náležitosti jako oznamovaná usnesení, místo oznámení se však pouze poznamenají (popř. založí) do spisu a účastníci se o nich vhodným způsobem vyrozumí.“⁵ (zvýraznění doplněno)

„V případech stanovených zákonem se usnesení tzv. pouze poznamenává do spisu, což znamená, že se účastníkům správního řízení neoznamuje doručením stejnopisu jeho písemného vyhotovení ani jiným způsobem. O takovém usnesení, tedy o tom, že bylo vydáno a jaký je jeho obsah, se účastníci řízení vhodným způsobem vyrozumí. Není vyloučeno, aby byl účastníkům řízení zaslán samotný text tohoto usnesení, aby správní orgán nemusel pro účely „vyrozumění“ vytvářet další dokument.“⁶ (zvýraznění doplněno)

Vážený pane předsedo, jelikož jste přislíbil, že RRTV zašle stěžovateli usnesení o odložení věci se všemi zákonnými náležitostmi, mám za to, že k vyhotovení usnesení dojde. Takto RRTV přijme opatření k nápravě, které hodnotím jako dostatečné, a proto své šetření končím v souladu s ustanovením § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.⁷

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

---

3 JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 1050 s., komentář k ustanovení § 76.

4 BOHADLO, D. a kol. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022, komentář k ustanovení § 76.

5 JEMELKA, L., PONDĚLÍČKOVÁ, K., BOHADLO, D.: Správní řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 950, komentář k ustanovení § 76.

6 VEDRAL, J. Správní řád. Komentář. Vydání 2. Praha: Bova Polygon, 2012, str. 658.

7 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

